

Jonas Pitscheider, Jaslice

VDAHNIMO DUŠO BOŽIČU!

.....
Evangelist Luka v svojem zgoščenem in slikovitem slogu o rojstvu Jezusa Kristusa piše takole: "In rodila je sina, prvorojenca, ga povila in položila v jaslje, ker v prenočišču zanju ni bilo prostora. V istem kraju so pastirji prenočevali na prostem in čez noč stražili pri svoji čredi. Gospodov angel je stopil k njim in Gospodova slava jih je obsijala. Zelo so se prestrašili. Angel pa jim je rekel: 'Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Odrešenik, ki je Mesija, Gospod.'" (Lk, 2,7-11)

Vsako leto se ob Božiču kristjani veselimo, saj obhajamo rojstvo Odrešenika. Vsako leto je Božič praznik rojstva, življenja. V naši družbi pa je Božič

postal tudi družinski praznik, pravzaprav največkrat praznik zunanosti, kričavih luči, praznik blišča in nakupovanja, nepotrebne, pretiranega potrošništva.

Kako daleč je tak praznik od praznika v revnem hlevčku, v katerem se je rodil Jezus, ki je prišel na svet, da bi nam pokazal pot v večno življenje! Kako daleč je ta praznik od skromnosti, a obenem tudi tihega, neizmernega veselja ob rojstvu Človeka, ki je prišel na svet, da bi nas odrešil!

Pa vendar je tudi letos Božič tu, s tradicionalnimi lučmi, s svojo zunanjo podobo, kateri pa moramo kot kristjani in ljudje vdahniti dušo, saj bo sicer letošnji Božič le praznik zunanosti, daril in največkrat prav zato še en zamujen praznik.

Poiščimo v sebi tisto človeško dobro, tisto tiho veselje, ki ga v vsako družino prinese vedno s seboj novorojeno bitje, pred katerim se sicer res na široko odpro vrata življenja, a prav tako vemo, da vsa-

kega novorojenega človeka čaka dolga pot vsakdanjih stvari, težav, ne nazadnje trpljenja in gotova smrt!

Ob rojstvu se iskreno veselimo novorojenčka, kristjani se na Božič veselimo Jezusa, ki je na svet prišel zato, da nam ga je osmislil s svojo veselo novico, z evangelijem in predusem pa z obljubo o vstajenju in večnem življenju. Novorojeni zahteva od nas, naj se življenja ne bojimo, zato angel oznanja pastirjem, naj se ne bojijo, zato naš veliki papež Janez Pavel II. neutrudno za njim ponavlja: "Ne bojte se!"

Naša misel naj gre ob letošnjem Božiču k tistim, ki ga ne bodo mogli praznovati sredi svojih dragih: spomnimo se bolnikov, brezposelnih, prebežnikov, osamljenih in ostarelih, vojnih sirot, lačnih in žejnih, vseh na rob potisnjenih in potrebnih! Eno samo, majhno, drobceno dobro delo velja več kot sto dobrih želja!

Jurij Paljk

Želimo vam

božičnega veselja, zaupanja in vere v Novorojenega, ki naj prinese vsem vam, dragi bralci, veliko dobrega!

(URED.)

mimogrede... mimogrede... mimogrede

Bliža se Božič. Se čutite velikodušni? Bi radi tudi vi bili za Božič malo boljši? Ali res mislite, da ste bolj srečni, če več nakupite in porabite? Mi mislimo, da ne, zato: darujte za naše misijonarje, še zlasti za p. Danila Lisjaka in njegovih 2.000 otrok.

Darove zbiramo tudi na naši upravi!

- 02 Breda Susič
PO PRIJETJU SADAMA HUSEINA
- 03 Jurij Paljk / intervju
PROF. JANEZ ZUPET
- 08 Janez Juhant
PARADRŽAVA
- 10 Igor Gregori
KARITAS: III. POROČILO O IZLOČENIH 2003
- 13 Danijel Devetak
POČASNO VRAČANJE TRGOVSKEGA DOMA

SVET OKROG NAS

Evropska zveza brez nove ustave Berlusconi neuspešen posrednik

Medvladna konferenca Evropske zveze, ki ji je v drugi polovici leta predsedoval Silvio Berlusconi, se je v Bruslju končala s popolnim neuspehom. To je priznal sam italijanski minitrski predsednik, ki ni skrival razočaranja, saj je do zadnjega dne upal, da se mu bo posrečilo najti kompromisno rešitev spornih vprašanj, s čimer bi Evropska zveza, ki bo 1. maja prihodnjega leta imela 25 držav članic, dobila novo ustavo. Zgodilo pa se je, da sta tako Španija kot Poljska vztrajali na svojih stališčih in hoteli za vsako ceno ohraniti "privilegije", ki sta si jih priborili leta 2001, ko je bila v francoski Nici podpisana ustrezna pogodba. Zlasti Francija in Nemčija pa sta menili, da je nujno popraviti volilni mehanizem, češ da se bo z vstopom novih 10 držav čla-

nic stanje v EZ občutno spremenilo. Nemci in Francozi so zato predlagali, naj glasovni mehanizem upošteva tudi število prebivalstva vsake države članice.

O novi ustavi Evropske zveze bodo spet razpravljali na medvladni konferenci, ki jo bo v prvi polovici prihodnjega leta vodil španski minitrski predsednik Jose' Maria Aznar.

Opazovalci pa menijo, da EZ pod njegovim predsednikovanjem po vsej verjetnosti še ne bo dobila nove ustave, ker bodo v marcu prihodnjega leta volitve, Aznar pa se gotovo ne bo hotel zameriti svojim volilcem. Več upanja na uspeh naj bi imel v drugi polovici leta nizozemski predsednik, ki bo vodil medvladno konferenco do decembra leta 2004.

Predsedniku Evropske komisije, Italijanu Romanu Prodi (na sliki), bo 31. oktobra 2004 potekel mandat. Komisija, ki je izvršna oblast Evropske zveze, ima po dosedanjih predpisih skupno 20 članov; po dva člana imata velike države, po enega pa male. Dne 1. maja bo vstopilo v EZ 10 novih držav, vsaka pa bo v komisiji imela po enega komisarja. Neuspeh na pravkar končani medvladni konferenci je Romano Prodi hudo obžaloval, glavni vzrok za neuspeh je po njegovem pomanjkanje evropskega duha. "Zdaj je kozarec prazen, je dejal, in ga bo treba čimprej napolniti.

DL

Irak / Po aretaciji Sadama Huseina "Happy end" za Busha, teroristični napadi pa se nadaljujejo

Če je ameriški upravitelj v Iraku Paul Bremer po aretaciji Huseina izjavil, da bodočnost Iraka nikoli ni bila tako polna upanja kot ob tej novici, drugi o tem niso še popolnoma prepričani.

Nedvomno je imela novica največji psihološki učinek v Združenih državah Amerike in v Iraku samem. Dejstvo, da celih osem mesecev po uradnem koncu vojne ameriške vojaške sile v Iraku niso odkrile ne orožja za množično uničevanje, ki je bilo vzrok za napad na državo, ne samega Sadama Huseina, je ameriškega predsednika Busha močno vznemirjalo. O strmoglavljenem diktatorju v javnosti skoraj ni govoril več, kot če bi želel odmisli neuspeh - predvsem pa, kot bi skušal pozornost svojih volilcev odtegniti od tega bolečega neuspeha. Sedaj pa je lahko ravno v predbožičnem času svojim državljanom, ki bodo ponovno izbirali predsednika že prihodnje leto, postregel s pravim "happy endom", kot se za ameriški film spodobi. Čeprav se mnogi sprašujejo, ali se je Ameriki splačalo zaradi tega rezultata sprevreči mednarodna zaveznitva, odtujiti si polovico evropskih držav, iti proti volji Organizacije združenih narodov, predvsem pa v vojni in v atentatih izgubiti več stotin življenj ameriških vojakov - ni dvoma, da bo Sadamovo prijetje imelo pozitiven učinek na Bushevo volilno kampanjo, ki je že v polnem teku.

Veliko manj jasno je, kakšne posledice bo dogodek imel v Iraku. Po eni strani so posnetki razkuštranega in izčrpanega diktatorja imeli na ljudstvo odrešilen učinek. Diktator se je skrival v luknji, ki ni imela več nobene skupne točke z luksuznimi palačami, v katerih je živel, ko je bil na oblasti, pač pa je bolj spominjala na kako grobnico. Ze v tem so mnogi videli neke vrste poravnava krivic. Predvsem pa je za preproste ljudi novica, da so Sadama prijeli in da mu bodo sodili za njegove zločine, delovala kot konec hudih sanj, saj so mnogi tudi po padcu režima živeli v strahu, da se Sadam lahko še vrne.

Po drugi strani pa vse najbolj zanima, kako bo dogodek vplival na teroristične napade v Iraku in drugod po svetu. Po okoliščinah, v katerih so našli strmoglavljenega diktatorja, sodeč, se vidi, da je bil v zadnjih mesecih dokaj osamljen in odrezan od dogajanja v državi. To pomeni, da ni mogel direktno voditi ali financirati uporniških terorističnih celic. Ameriški analitiki so tu razdvojeni: nekateri ugotavljajo, da so ti uporniki v glavnem nekdanji pristaši stranke Baath, ki stranko in oblast istovetijo z nekdanjim diktatorjem. V tem

primeru naj bi se te celice borile za vrnitev stranke - in torej tudi Sadama - na oblast. Ker je torej Sadam padel v sovražnikove roke, bodo uporniki izgubili cilj lastnih dejanj, kar pomeni, da se bodo teroristične akcije počasi končale.

Drugi komentatorji pa so prepričani, da se bodo teroristični napadi nadaljevali kot prej ali še huje kot prej, saj je bil Sadam za upornike le neke vrste vir navdiha. V resnici pa si je malokdo - če ne nihče - želel, da bi se vrnil na oblast. Teoristične celice so delovale bolj "proti" okupatorju kot "za" Sadama. Vprašanje je tudi, ali so bile financirane od Sadama ali pa od mednarodne teroristične mreže Al Qaida. Dogodki v dneh po Sadamovi aretaciji, ko je prišlo do novih krvavih atentatov, bi lahko potrjevali pravilnost teorij teh analitikov.

Prijetje strmoglavljenega diktatorja Sadama Huseina nedvomno odpira novo poglavje v zgodovini Iraka. Zaradi vseh vprašanj, ki še vedno ostajajo odprta, pa nihče ne ve še, kakšno bo to novo poglavje.

Breda Susič

Po prijetju Sadama Huseina

Hud udarec tudi mednarodnemu terorizmu?

Poseben oddelek ameriške vojske je v nedeljo, 14. t.m., v nekem rovu nedaleč od rojstnega kraja Tikrita našel iraškega diktatorja Sadama Huseina. Ameriški zdravniki so po genetski preiskavi potrdili, da je ujetnik res Sadam Husein, čeprav je dolga leta iz previdnosti imel več dvojnikov. Ameriškim vojakom je gotovo veliko pomagala bogata nagrada, ki jo je Washington določil

za tistega ali tiste, ki bi odločilno pomagali vojakom, ki so diktatorja iskali dolge mesece. Nagrada znaša 25 milijonov ameriških dolarjev, kar ustreza vsoti 50 milijard starih italijanskih lir! Ameriškega predsednika Bushu je prvi čestital britanski premier Blair, čestitke pa so poslali tudi drugi državniiki, med njimi italijanski minitrski predsednik Berlusconi. Bush je v kratkem govoru med

drugim dejal, da bo Huseinu sodilo iraško ljudstvo, ki mu je s krutimi metodami vladal skoraj četrt stoletja. V tem času je ljudstvo moralo veliko trpeti in stradati, saj so pristojne mednarodne organizacije bile določile za Irak tudi embargo oz. prepoved uvažanja nekaterih vrst blaga in nekaterih nujno potrebnih zdravil.

/stran 16
Drago Legiša

Odmev na simpozij

Slovenska skupnost je še aktualna

Tak je zaključek celodnevne seminarja, ki ga je stranka lipove vejice imela v Števerjanu v nedeljo, 7. decembra, v spodnjih prostorih gostišča Koršič. Štiriinpetdeset delegatov od vseh stodvajsetih povabljenih (toliko ima slovenska stranka izvoljenih v lastne svete ali javne uprave) se je zvrstilo od jutranjih do večer-

nih ur in se spraševalo, skupaj z vodstvenimi organi in s podpredsednikom deželnega sveta Morettonom, ali je pravilna strateška izbira Marjetice pri doseganju vidnejših rezultatov v smislu izvolitve v administrativna telesa, v popoldanskih urah pa o tem, ali naj bo stranka vedno bolj zbirna politična moč vseh Slovencev.

Jasno je prišla do izraza predvsem volja, da SSK ostane to, kar je vedno bila: jasna in brezkompromisna zagovornica slovenske manjšine v Italiji in njenih narodnih ter strateških interesov. Kot majhna stranka, ki sama ne premore prestopa deželne praga za izvolitev kandidata v deželni svet, pa potrebuje strateškega partnerja, ki ga je dobila pri Marjetici, s katero sodeluje do najvišje ravni.

/stran 16
Mirko Spazzapan

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

Neomajna je božja vera v človeka

Neomajna je božja vera v človeka, neskončno in neverjetno je božje zaupanje v nas. Človek je tisti, na katerega Bog gradi, je gradil in bo vedno gradil, človek je zares izvoljeno bitje in zato deležno vse božje pozornosti in pomoči. Bog namreč verjame v nas bolj, kot mi verjame vase in drug v drugega. Bog verjame v nas, četudi hodimo po poteh, ki niso dobre in ne morejo biti dobre. Bog verjame v nas, četudi so nam njegove smeri tuje in jih ne želimo upoštevati. Pokazal in razodel nam je te svoje smeri, in to ne zaradi sebe, pač pa ker so v pomoč nam. Razkril nam je vse tisto, kar nam zares prinaša blagor in nas varuje vsega hudega in najhujšega. Kristalno jasno nam je po svojem Sinu in po vseh, ki jim je položil v usta svoje besede, podaril svoj dobrosrčni nasvet, naj se zavedamo, da smo ljudje in da kot ljudje lahko dosežemo svojo odrešitev le, če se odločimo za dobro, za dobro in še enkrat za dobro. Za dobro svojega bližnjega in vseh bližnjih, za dobro sočloveka, za dobro vseh ljudi in vseh narodov. Kadar se tako odločimo in v tem smislu delujemo, tedaj je naše življenje dopolnjeno in izpolnjeno, tedaj zaživi v nas nepopisno osrečujoč notranji mir, mir za nas in mir za vse druge. Kadar se za dobro odločimo in iskreno za dobro delujemo, dobi naše življenje smisel ter se napolni s tisto spokojnostjo, ki nas dokončno in trajno pomiri in v nas dokončno ter enkrat za vselej premaga tesnobo vseh tesnob, tesnobo našega minevanja, naše minljivosti.

Neomajna je božja vera v človeka, vera v vse nas, čeprav tako težko v dobro in v čudežno moč dobrega verjamemo. Neomajna je ta

vera v nas, čeprav se tako radi bojujemo in tekmujejo s sočlovekom, čeprav smo tako prepovjeni z zakoni tega sveta, čeprav se nam ta svet zdi bojišče, na katerem moramo premagati druge zato, da bomo ustregli svojemu zadoščenju. Neomajna je božja vera v nas, čeprav je naša preteklost vsa polna naših medsebojnih spopadov, prizadajanja ran, želje po nadvladovanju bližnjega in bližnjih in to v našem osebnem kot tudi kolektivnem življenju, torej v odnosu do najbližjih kot tudi v odnosu do drugih narodov in celin. Tako pogostoma se človek še danes po toliko stoletjih, kar nam je bila oznanjena naša rešitev, usmerja popolnoma v drugo smer in hoče iztrgati sočloveku svoj delež, pri čemer dela zlo tudi sebi. Bog pa, kljub temu da človek tako prepričano zagovarja svojo sebičnost in s tem sovražnost ali vsaj neprijaznost do svojega bližnjega, ta Bog kljub temu v človeka neomajno, vztrajno in nespodmamljivo verjame. Verjame, deluje in čaka.

Bog verjame in deluje za človekovo srečo, deluje za nas brez najmanjše zamere, ker točno ve, da je naše srce nesrečno in prazno ter polno grenkega nesmisla vse do tistega trenutka, ko dopustimo, da v sebi zares zaslišimo tisto, kar nam v našo rešitev predlaga in nam nenehno ponuja: rešitev je v tem, da iskreno delate dobro za drugega in za druge. Kadar boste to po vaši lastni volji z vsem svojim bistvom storili, tedaj boste rešeni vsega hudega in boste pomirjeni. Dokončno in v svojo enkratno srečo boste ustvarili tisto, za kar ste bili rojeni, oživili boste namreč nebesa v sebi in v vseh drugih.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO

34170 GORICA, PIAZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 550 330
FAX 0481 548 808
E-MAIL gorica@noviglas.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419
E-MAIL trst@noviglas.it

UPRAVA

34170 GORICA, P.ZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 548 276
E-MAIL uprava@noviglas.it

www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALJK

IZDAJATEL ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA;

PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN,

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949

POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA ITALIJA 45 EVROV, SLOVENIJA 48 EVROV,

INOZEMSTVO 65 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 85 EVROV

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

Intervju / prof. Janez Zupet

“Če Bog je, pojdem za duhovnika...”

Profesor Janez Zupet je duhovnik, širši javnosti in tudi nam pa poznan kot tisti odlični prevajalec, ki je v slovenščino preličil veliko število zahtevnih tujih del različnih mislecev in teologov. Bil je tudi eden izmed redkih izbrancev in obenem tihih garačev, ki so petnajst let prevajali Sveto pismo v slovenski jezik. Za imeniten prevod Pascalovih *Misli* je pred leti prejel najvišje slovensko prevajalsko priznanje, Sovretovo nagrado. Poznamo pa ga tudi kot dolgoletnega profesorja v vipavskem Malem semenišču in na današnji Škofijski gimnaziji v Vipavi.

Gospod Janez, najbolje bo, da se našim bralcem kar sami predstavite, poveste kaj več o svoji družini in seveda o svoji življenjski poti.

Rojen sem leta 1944 v Ljubljani, kjer je bil oče Alojz na Ježici občinski tajnik in organist, mati Ana roj. Lončar pa je imela manjšo trgovino. Ob koncu vojne se je družina morala v treh dneh izseliti iz občinskega stanovanja. Zatekli smo se v materin rojstni kraj Horjul - kar v župnišče, kjer je njena sestra Marija gospodinjala pri dolgoletnem in markantnem horjulskem župniku Francu Nastranu. Oče je prevzel službo organista in cerkovnika in jo vestno opravljal do smrti leta 1986.

Svojo mladost sem tako preživel v Horjulu, ki ga občutim kot svoj rojstni kraj. Poleg starejšega brata Krištofa, ki je vrhunski slikar - razstavljal je tudi v Gorici -, imam še dve mlajši sestri, Marijo in Ano, ki sta si ustvarili vsaka svojo družino. Župnik Nastran me je že v drugem letu osemletke vzel v "svojo šolo" in do dvanajstega leta sva predelala vseh pet gimnazijskih učbenikov nemščine. Učil me je tudi matematiko in latinščino. Po petem letu osemletke sem šel v ljubljanske šole, napravil izpit čez prvi razred (nižje) klasične gimnazije in se vpisal v drugi letnik. V gimnaziji sem imel osem let latinščine in angleščine, pet let francoščine in nekaj let srbohrvaščine. Maturiral sem leta 1963. Po maturi sem tri leta študiral anglistiko in indoevropsko primerjalno jezikoslovje na filozofski fakulteti, potem pa sem se odločil za bogoslovje. Leta 1971 sem bil posvečen v duhovnika in postal nedeljski pomočnik v župniji Mavčiče na Gorenjskem, od koder je bil doma koprski škof Janez Jenko. Naslednje leto sem absolviral tudi na filozofski fakulteti in nadškof Pogačnik me je poslal v Malo semenišče v Vipavo, kjer sem bil prvo leto drugi prefekt, nato pa sem prevzel poučevanje angleščine in francoščine, po potrebi pa tudi nemščine in latinščine. Po letu 1991 poučujem na Škofijski gimnaziji Vipava latinščino. Od leta 1975 sem tudi duhovni pomočnik v vipavski župniji.

Svoje prevajanje razumem kot pričevanje, kot oznanjevanje Njega, ki je resnica, kot služenje Bogu in ljudem, da najdejo pot k njemu.

in zavzeto iščejo resnico. Svoje prevajanje razumem kot pričevanje, kot oznanjevanje Njega, ki je resnica, kot služenje Bogu in ljudem, da najdejo pot k njemu. Zato ne prevajam leposlovja, ker vem, da so za to poklicani drugi. Svojo nalogo vidim v tem, da napravim "nekaj lepega za Boga", če si sposodim besede blažene matere Terezije. Ali še konkretnije: da verujočim in išočim olajšujem stike z zanesljivimi pričevalci živega Boga, ki jih prevajam. Moje duhovništvo in prevajalstvo se tako zlivata v eno.

Poznani ste kot izjemno umirjen človek, ki se je zapisal duhovništvu in prevajanju. Kako je do tega prišlo?

Res sem po naravi bolj tih, vendar je pregovor pravi, da "tiha voda globoko dere". Tudi v moji notranjosti se je že od mladega bil hud boj za resnico, za smisel življenja, za Boga. Moj um je vneto iskal in se dokopal do resnice in moje srce je hrepelo po njej in se je želelo okleniti. Vendar je bilo na poti vse polno ovir, znotraj in zunaj mene. Že v gimnazijskih letih sem si govoril: "Če Bog je, pojdem za duhovnika." Ta sklep se mi je zdel samoumeven - tako odločilno je bilo zame vprašanje Boga. In vendar: čeprav se mi je splet umskih razlogov in potrdil za Boga kazal čedalje bolj trden in prepričljiv, se zanj še nisem bil sposoben odločiti. Kako dolga je pot od spoznanja Boga do ljubezni do njega! Tista tri leta po matura

ri so bila čas težkih duhovnih in telesnih preizkušenj. Najhujši udarec zame je bil, ko sem zvedel, da je mama zbolela za rakom in v nekaj mesecih umrla. Materina smrt je bila kakor žrtev pšeničnega zrna, ki je moralo pasti v zemljo, da je lahko obrodilo sad mojega duhovnega poklica. V bogoslovje me ni pripeljala žalost, razočaranje nad svetom ali celo obup nad Božjo dobroto. Ne, le moj poklic je v tistih težkih dneh končno dozorel. Ko sem materi na smrtni postelji povedal, da sem se odločil za duhovništvo, me je s solzami v očeh blagoslovila. Ta njen blagoslov čutim še danes, z njim pa tudi mir, notranjo izpolnjenost in srečo.

Ze od mladega sem imel veselje do jezikov. Zato sem se tudi najprej vpisal na jezikoslovje. Vedno bolj pa sem spoznaval, da me filologija ne zadovolji do kraja. Žejalo me je po polnejšem življenju, po globljem življenjskem smislu. In ko sem ga sam odkril, sem želel pomagati tudi drugim - vsem, ki iskreno

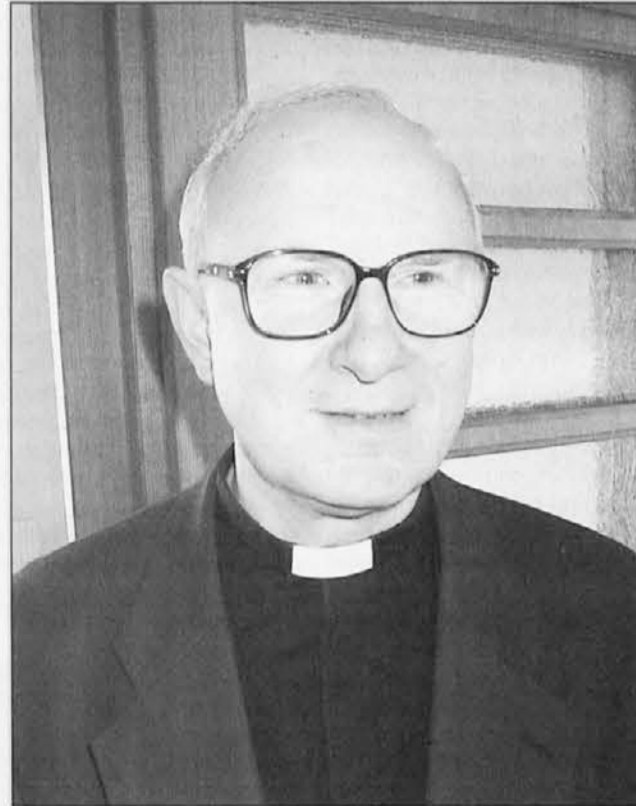

FOTO JKP

sljivo sklepati na to, kakšen je bil skupni prajezik vseh narodov oziroma jezikov - od Indije do Pirenejskega polotoka -, ki so se razvili iz njega. Najstarejša med njimi sta sanskrit (stara indijsščina) in jezik Aveste (stara perzijsščina), dalje hetitsčina (edini indoevropski jezik, ki je pisan v klinopisu), grščina in latinščina, gotščina (kolikor jo poznamo iz Wulfilovega prevoda Svetega pisma), staro-cerkvenoslovansščina (sv. Ciril in Metod!) in litvanščina, ki je ohranila nekatere izredno arhaične jezikovne oblike. Na orientalistiki sem dve leti študiral arabščino, v bogoslovju in Jeruzalemu pa hebrejščino. Znanje modernih jezikov se je nekako predpostavljalo: nemščino, kot že rečeno, me je naučil župnik Nastran; španščino sem študiral na ljudski univerzi, italijanščino sem se fakultativno učil v gimnaziji, grško slovnično sem predelal sam (na veliko začudenje prof. Mihevc-Gabrovčeve, pri kateri sem moral opraviti izpit), češčino in ruščino sem se tudi učil samouško; kaj smo študirali v gimnaziji, pa sem tako že omenil.

Prevajal sem že iz angleščine, francoščine, nemščine, italijanščine, španščine, latinščine in hebrejščine. *Pokojni skupni prijatelj in vaš stanovski kolega prof. Otmar Črnilogar je rad pravil, da je bilo za naj obdobje prevajanja Svetega pisma tretja univerza in obenem tudi največja šola življenja, pravzaprav prava Božja milost, ki je je bil deležen. Kaj vse ste vi prevajali pri novem prevodu Knjige vseh knjig in kaj je to večletno delo pomenilo za vas?*

Prevajanje Svetega pisma je bila enkratna izkušnja in doživetje. V Vipavi smo delali kar trije od skupno enajstih prevajalcev: poleg prof. Črnilogarja in mene še dr. Jurij Bizjak, sedanji pomožni škof v Kopru. Slavist prof. Mirko Mahnič, ki je občudoval našo "vipavsko šolo" prevajanja, jo je imenoval kar "Uracher Institut" (po bibličnem zavodu, ki ga je v nemškem Urachu ustanovil Tru-

bar). O kakem posebnem težko prevedljivem izrazu smo razpravljali ne le cele ure in dneve, ampak celo več tednov. Vsi smo se pri tem veliko naučili, dobivali nove in nove uvide v neizčrpno vsebino svete knjige, predvsem pa smo utrčili svoje človeške in prijateljske vezi.

Jaz sem prevedel Prvo in Drugo knjigo kraljev, Prvo in Drugo kronično knjigo, preroka Jeremija in Ezekielia ter Visoko pesem, ki sem jo posebej, v obširnejši komentirani obliki izdal tudi pri Ognjišču. *Prevedli ste tudi že veliko religioznih mislecev, od Pascala in Newmana do Kierkegaarda in Gilsone. Našajte nam vsaj poglavitna dela in mislece, pri prevodih katerih ste sodelovali, jih prevedli.*

Najprej sem prevedel angleškega kardinala Johna Henryja Newmana (Apologia pro vita sua, Vodi me, dobrotna luč), nato sem se lotil genialnega misleca Blaisa Pascala (Misli), judovskega filozofa Martina Bubra (Dialogski princip, Problem človeka, Božji mrk - ta izide v kratkem), ameriškega kontemplativca Thomasa Mertona (Luč nevidne resnice, Nihče ni otok), francoskega spreobrnjenca Charlesa de Foucaulda (Pisma in zapiski), danskega filozofa S. Kierkegaarda (Bolezen za smrt), nemškega neosholastičnega misleca Josefa Piepra (Razumnost in pravičnost, Srčnost in zmernost, Vera, upanje in ljubezen), francoskega filozofa Etienna Gilsone (Duh srednjeveške filozofije), več del sv. Terezije Deteta Jezusa (Velicina Male Terezije, Na mali poti, Zadnji pogovori) ter izbor misli in

Čim več jezikov znaš, tem bolj si čustveno in osebno navezan na svojo materinščino, tem bolj doživljaš njeno enkratnost in nezamenljivost.

pridig sv. Janeza Vianneya (Življenje je več kot jed). Iz hebrejščine sem prevedel in komentiral talmudski traktat Izreki očetov. Priredil sem prevode sv. Terezije Avilske (Lastni življenjepisi, Pot popolnosti, Notranji grad) in prevod Chestertonove Pravovernosti, bil soprevajalec pri obširnem Uvodu v Sveto pismo stare in nove zaveze, Svetopisemskemu vodniku, Ilustrirani enciklopediji Svetega pisma, Pridigah in traktatih Mojstra Eckharta, Drami ateističnega humanizma Henrija de Lubaca, spisu Reči človek p. M. Rupnika idr.

Niste bili v prevajalski šoli, a prevajate; vseh jezikov, ki jih znate, niste študirali v šoli, a jih znate. Kako se lahko doseže tako zavirljiva raven znanja jezikov?

Za to moraš imeti veselje in tudi nekaj talenta. S pridnostjo in prizadevnostjo se veliko doseže. Potrebno je tudi veliko potrpljenja in vztrajnosti. Saj veš: Gutta cavat lapidem ... Kot sem že rekel, prevajanje imam za svoj poklic in ga jemljem kot svoje poslanstvo.

Pa vendar ste predvsem duhovnik, ki vsak dan mašuje, ki je prejel zakrament mašniškega posvečenja in je Bogu zavezan, a ljudem odprt ...

Trdno sem prepričan, da se duhovniško in prevajalsko delo ne izključujeta, ampak se lahko čudovito dopolnjujeta. Evangelij je treba oznanjati vsem, tudi zahtevnejšim ljudem, resničnim iskalcem. Mislim, da jim z dobro knjigo lahko veliko pomaga pri njihovem iskanju.

Pri vašem delu osebno cenim tudi na videz majhne, na prvi pogled nepomembne zapise, kot so tisti, ki jih objavljate v Vipavskem glasu. Ste tudi sami mnenja, da je lahko prav vsaka, še tako majhna stvar velika, pravzaprav največja, le zvest ji moraš ostati, kot so nas učili stari Latinci?

Tako je. Tudi najmanjša iskrica ima v Božjih očeh velikansko, neizgubljivo vrednost.

Iz prelepega zelenega Horjula ste prišli kot mladenič na Vipavsko. Kako so vas ljudje sprejeli in kako ste se vi navadili na nako ste Primorci?

Na Vipavskem živim že dobrih 31 let. Povsem sem se "udomacil". Domačini so me sprejeli in vtis imam, da se dobro razumemo. Čeprav ste Primorci bolj ekstravertirani kakor mi Notranjci, se v jedru lepo dopolnjujemo. Variatio delectat.

Kaj imate sedaj v delu, s katerimi misleci se najraje sprehajate po poljanah duha, pri čemer mislim na tiste, ki ste jih že in ki jih še niste, pa jih boste v prihodnje prevedli - čeprav vemo, da imajo Američani prav, ko pravijo: "Toliko knjig, pa tako malo časa!"

Vsi misleci, ki sem jih prevedel, so mi pri srcu - sicer jih pač ne bi prevajal! Išočim želim ponuditi kar najprej paleto žive duhovne misli, ne le zahodne, ampak tudi vzhodne, zato kot urednik zbirke Religiozna misel, ki jo izdaja celjska Mohorjeva, skrbim, da izhajajo v njej tudi ruski misleci (N. Berdjajev, L. Sestov, P. Florenski). Ne le krščanski, ampak tudi judovski (M. Buber, F. Rosenzweig), kar nam odpira tudi nove poglede in uvide v njihovo in naše Sveto pismo, ki je temelj naše vere.

Pravkar sem končal prevod dela Vladimirja Truhlarja Temeljni pojmi duhovne teologije, iz italijanščine. Lotevam pa se zelo zahtevnega projekta, komentiranega prevoda dobrih 2000 let starih Kumranskih rokopisov iz hebrejščine.

Družina / Odmevna knjiga

Vovkov Spomin in opomin (2)

Posebno v tranzicijskih de-
želah je težava, da se posameznik se težje znajde, saj ni navajen misliti s svojo glavo in odločati sam, ampak kakor rečejo drugi. Zato pa lahko medijski in politični manipulatorji še naprej vrtijo glave po vetru in zapeljujejo srca po vzorcih iz bivše preteklosti.

Res živimo v dobi individualnosti, v dobi posameznikov. Vendar ti posamezniki potrebujejo hrbtnost, potrebujejo vzorce, po katerih bodo določali svoje življenje. Leonardo Boff zato pravi, da potrebujemo danes samostojne osebnosti. Vrednote ne visijo v zraku, ampak se oblikujejo v srcih. Josef Pieper zato pravi, da krščansko življenje zahteva pogum, ki je predvsem v tem, da sem pripravljen živeti resnico, zastaviti življenje za pravičnost in ideale, ki ohranjajo dostojanstvo človeka. Pogum se zato

imenuje tudi srčnost. Le kdor ima srce, najdejo svoje mesto v njem tudi druge. Srčnost je krepost velikodušnih, ne ozkosrčnih ljudi. Slovenci pogosto sebe označujemo kot zavistne. Zavist izvira iz pomanjkanja solidarnosti do drugih. O Kreku so dejali, da ima srce v sredini, kakor je naslov dela o Kreku, ki ga je napisal Ruda Jurčec. Srce v sredini je znamenje bogatega človeka. Če govorimo o vrednotah in o prihodnosti Slovencev, potem si lahko le želimo čimveč ljudi s srcem v sredini. Potrebujemo pogumnih, močnih in samostojnih ljudi, ki nam bodo kazali pot v novo prihodnost. Samo s srčnostjo se bomo odtrgali od preteklih spon in ujetosti v mreže skritega sodelovanja, prevar in laži. Osvobodili se bomo majhnosti in zaverovanosti vase ter se bolj pogumno odprli prihodnosti. Kakor je znova poudaril Petan, je ta pogum po-

treben posebno zaradi upanja v prihodnost mladih.

Doba sprememb je ravno priložnost, da ustvarimo novega, svobodnega človeka, človeka upanja in vere, predvsem pa človeka ljubezni. Človek pa lahko sebe uresničuje le tako, da uredi najprej pri sebi. Kdor je v sebi negotov, je nevaren tudi za druge. Ali bodo mladi zdrave in močne osebnosti, je odvisno od tega, ali bodo imeli v družbi zglede za oblikovanje svoje osebnosti. Kakor je rekel Janez Jansa na posvetu o vrednotah, pa je ravno to problem. Kako bodo mladi rasli v zdrave osebnosti, če jim odrasli ne dajo zglede poštenosti, pravičnosti in poguma, da stvari poimenujemo s pravimi imeni.

Škof Vovk je posebno kristjanom zglede takega življenja. Ob zaslišanjih in šikaniranju in celo ob zažigu ni klonil, temveč je ohranil srčnost in upanje, saj je edini naš gospodar

sam Bog. O Janezu Ev. Kreku so zapisali, da je delal, kakor da bi gledal nevidnega. Danes potrebujemo ljudi, ki ne bodo zagledani samo v denar, čast in oblast, v pridobitve in privilegije, skratka v svojo sebičnost. Potrebujemo ljudi, ki bodo gledali globlje in dalje, ki bodo imeli pogum iti preko pasti vsakdanjosti in ohranjati človeškost, predvsem pa s svojim življenjskim zgledom dajati podlago za pravično in urejeno družbo. Kristjan, ki res veruje v Boga, bo živel iz svoje notranjosti, kajti Bog lahko prebiva le v naših srcih. Zato je srčnost božanska krepost. Tudi adventni čas je nam kristjanom spodbuda, da pripravljamo pot Gospodu in da pogumno stopamo za njim, saj je le On Pot, Resnica in Življenje. Če bomo bolj živo gledali in živeli iz Nevidnega, pa bomo tudi lažje osvetlili temine naše vsakdanjosti in dolgotrajne ujetosti ter postali upanje tudi prihodnjim rodovom...

/ konec
Janez Juhant

SKRIVNOST ZAKONSKE LJUBEZNI

P. MIRKO PELICON

ODPOVED, ZRCALO LJUBEZNI

Evangelij druge adventne nedelje nam je spregovoril o Janezu Krstniku, o glasu vpijočega v puščavi. Kaj nam lahko pove tako "anahronistična" figura puščavnika, heremita, ki je živel 2000 let pred nami? Kaj pa sploh more povedati družini današnjega časa? More podoba Janeza Krstnika biti iztočnica razmišljanja in življenja za današnje zakonce oz. za današnjo vzgojo v družini?

Predstavljajmo si redno dogajanje v družinskem okolju. Mati pripravlja večerjo, oče je pri telefonu, otroci pa buljijo v televizijo. Mati želi povedati vsem nekaj glede večerje, a je nihče ne poslušajo. Televizija je vse posrkala. Mati "kapitulira". Želela je povedati nekaj pomembnega, a kako naj to stori? Oče zakriči: "Moram ven, na delo, poskrbi, da bo juha topla, ko se vrnem!" Mati si da roke v lase in se potolaži s tem, da bo vsaj brez moza in z otroki pred televizijo mir v hiši! To je običajna scena v družini.

Enotnost članov v družini je težka. Mati prej ali slej pojama: "Svojim otrokom ne morem dopovedati nič, saj me sploh ne poslušajo!" Ni nič presenetljivega, saj je niso nikoli poslušali, ker so jo nadomestili s televizijo. Nedavno sem omenil rezultate ankete, v kateri se zrcali zaskrbljujoč odnos otrok s televizijo in deficitaren odnos otrok s starši. Puščavnik Janez Krstnik nas spominja, da je bistvo druge. Menih se odpove vsem nebitnim stvarim, da korenito priča svetu o tem, da je bistvo življenja razmerja z ustvarjenim in ljubezni, ki je vzgoja odpovedi sebi, da se naučim živeti za druge. Nobena še

tako katoliška šola ne more tega naučiti, če za sabo nima domače šole, domače Cerkev, t.j. družine, ki bi ji z življenjem posredovala te konkretne ljubezni za življenje samo. Uvajati k odpovedi televiziji pomeni naučiti otroke, da ne bodo razvajeni. Biti vsi skupaj pri večerji in pomagati staršem pri pripravi večerje pomeni upoštevati potrebe vseh v družini in delati za skupno dobro. Tu so postavljeni temelji tudi nadaljnje rasti in dozorevanja otrok, da bodo dajali, ne pa zahtevali samo zase in se zapirali v individualizem, ki je izraz egoizma in povečevanja lastnega jaza.

Krstnik nas uči, da je bistvo v življenju znati se odpovedovati ne stvarim, ampak sebi. Jaz sem tisti, ki hočem nov telefonček. Potemtakem se odpovedujem svoji želji, ker imam že enega in je še dober. Telefonček sam po sebi ni slaba stvar, če si privzgojim modrost in smotrnost uporabe. Za skupno življenje je nujna odpoved, za odpoved je nujna ljubezen, za ljubezen je nujno živeti in se pustiti prepletati s kvaliteto odnosov. Kakovostni družinski odnosi pa poznajo cilj in bistvo vzgoje, ki je v končni fazi zelo meniška, torej zazrta v tisto, kar lahko posreduje življenje. Televizija vsekar ne!

Ljubljana / Potujoča razstava Mednarodnega muzeja jaslic iz Betlehema

Jaslice sveta

Mednarodni muzej jaslic iz Betlehema je bil že ob odprtju deležen vsestranskega priznanja strokovnjakov, učenjakov in navdušencev, ki so obiskali to razstavo. Verujoči in neverujoči so našli v njem starodavno deželo, kjer se je pred dvema tisočletjema rodil Jezus. Našli so tudi najrazličnejša pričevanja vere in duhovnosti, ki skupaj z umetniškimi izrazom ustvarjajo sozvočje z zgodovinskimi izkušnjami krščanstva v svetu.

Med temeljnimi nalogami muzeja je še posebej izpostavljena tista, ki je namenjena potujoči razstavi. Gre za primeren izbor okoli 250 dragocenih jaslic, ki bodo gostovale v najbolj pomembnih mestih sveta. Ta vzporedna dejavnost muzeja naj bi razširjala vesoljno sporočilo miru in bratstva med narodi.

Omogočala bo širše poznanje jasličarske umetnosti in spodbujala zbiranje sredstev za uvrstitev še drugih dejavnosti v ta projekt. Z njo bo omogočeno spoznavanje muzeja pa tudi palestinskega ozemlja.

Muzej, ki je pod pokroviteljstvom Unesca, je že začrtal svoj program razvoja z uvajanjem poklicne umetniško-obrtniške šole, namenjene predvsem mladim rodovom. Potujoča razstava, poimenovala *Jaslice sveta*, obsega umetniška dela in jaslice, ki prihajajo iz Italije, Francije, Španije, Slovenije, Švice, Nemčije, Avstrije, Češke, Portugalske, Peruja, afriških in južnoameriških dežel, Koreje, Kitajske, Japonske in iz drugih držav.

Jaslice so različnih velikosti: od velikih, ki merijo 3 do 4 m v dolžino in 2 do 3 m v širino, srednjih (do 2 m v dolži-

no in do 2 m v širino) in majhnih. Izdelane so iz različnih materialov, imajo nesporno umetniško vrednost, prihajajo iz nekaterih svetovno znanih muzejev, prav tako tudi iz zasebnih zbirk, katerih lastniki so jih podarili muzeju v Betlehemu.

Prireditelji so se odločili, da bodo del prihodka od razstave namenili za človekoljubno pomoč Sveti deželi, še posebej kot prispevek pri opremitvi šole za poklicno-umetniško izobraževanje, ki deluje v okviru Mednarodnega muzeja jaslic v Betlehemu. Preostali del prihodka bo namenjen socialnim potrebam.

njen socialnim potrebam.

Ta ambiciozni in upravičeni program je doživel pozitiven odziv decembra 2001, ko je potujoča razstava gostovala v Lublinu na Poljskem. Na tamkajšnji Katoliški univerzi je predaval papež Janez Pavel II.

Za mesto razstave je vodstvo projekta letos izbralo Ljubljano. Razstava bo na ogled v cerkvi sv. Jožefa od 15. 2. 2004. Odprta bo vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, neprekinjeno od 9. do 19. ure.

Informacije: 00386 1 43 83983, e-mail: razstava.jaslic@rkc.si, http://jaslice.rkc.si

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA OB BOGOSLUŽNIH BERILIH V LITURGIČNEM LETU C

ŽLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

4. ADVENTNA NEDELJA

Mih 5,1-4; Ps 80; Heb 10,5-10; Lk 1,39-45

Celotno božično praznovanje ima svoj smisel samo v veri. Nevernemu človeku pa se vse to zdi neumnost: adventni venec, post, miloščina, molitev, zornice, pevske vaje, spoved, obhajilo, posebna skrb do bolnikov, večji izdelek za lačne po svetu, odpoved jedi in pijači ter kajenju, vaja v ljubezni do sočloveka. Saj je za vernega večja sreča dajati kakor prejemati (Apd 20,35).

Premišljevanje skrivnosti našega odrešenja nam odkriva tihi, pristni svet človeka. Današnji evangelij nam sicer skopno, a ganljivo poroča o ljubezni dveh skromnih mater, Marije in Elizabete, ki ju prešinja predanost veri in zaupanju v Boga, ki deluje v njunih srcih in telesih. Jezus in Janez se radujeta še v materinem telesu bližnjega rešenja človeka. Bog, ki je ustvaril vesolje, se da zaobjeti v telo judovskega dekleta, Marije. Potrpežljivo, celih devet mesecev posvečuje to telo, ki sta ga Elizabeta in žena iz množice razglasila za blaženega (Lk 1,39,45; Lk 11,27).

Makabejska mati je govorila sinovom: "Ne vem, kako ste

nastali v mojem telesu. Tudi vam nisem jaz dala duha in življenja. Prav tako nisem jaz sestavila prvin, iz katerih je vsak izmed vas. In tako vam bo Stvarnik sveta, ki je izoblikoval človeka ob rojstvu in si zamislil nastanek vseh stvari, v svojem usmiljenju spet podaril duha in življenje" (2 Mkb 7,22-23).

Vera nam govori, da je človeško življenje sveto, nedotakljivo, enkratno od spočetja do naravne smrti, določeno pa za vstajenje. Slovenska oddaja radia Vatikan je pred kratkim poročala o ginekologu, ki je do zdaj opravil že na tisoče splavov, kako da doživlja ponoči grozljivo moro, ko mora gledati nedolžne otročice, kako se z ročicami in nohti držijo maternice, da bi ne podlegli krutemu umoru. Toda mož se kljub vsemu ne zmenja za spoštovanje življenja.

Tehnika ubijanja otrok, tudi po koščkih jih trgajo iz maternice, presliši čudež stvarjanja, zlasti stvarjenja človeka. Kako mrzla je, in daleč od zadržanja verne Makabejske matere iz Svetega pisma, ki jo takole označi: "Bila je polna žlahtnega duha, hranila je svojo žensko nežnost z moškim pogumom" (2 Mkb 7,21).

Koliko bolj je vredna občudovanja Marija, ki je videla smrt nedolžnega Sina in v njem neusmiljeno umiranje vseh ljudi, še posebej nedolžnih otrok po celem svetu.

Motrenje Jezusovega rojstva v uboštvu, v štali, napovedi meča bolečin, bega v Egipt, tesnobe in strahu pred mogočno ošabnostjo ljudi, ki znajo na prefinjen način ubijati, ugašati življenja, ja, milijone ljudi, nam obnavlja hrepenenje po Jezusovem kraljestvu življenja in spoštovanja vsakega,

še tako majhnega, neznanega človeka. Božič ni namreč nič romantičnega, ker nas spominja na neizprosno hudobije, ki je še vedno na delu, do konca. A sodelovanje s preganjanim Jezusom, z žalostno Materjo Božjo, z možatim Jožefom ter z vsemi ljudmi dobre volje, nam odpira pot do prenovitve življenja in veselja.

Advent nam torej govori o prihodu Gospoda na svet zato, da ga reši. Točno napove, da se bo rodil v Betlehemu. Tudi veliki duhovniki in pismouki, ki jih Herod sprašuje, kje naj bi se rodil novi kralj, odgovorijo, da v Betlehemu (Mt 2,5,6). Opraviti imamo z zgodovinskimi podatki, ki govore o konkretnih osebah tistega časa. Toda nihče in nič ne more spremeniti Božje volje, ki vodi vse dogodke, vso zgodovino ljudi in sveta in vesolja.

Sin prihaja na ta svet, da izpolni Božjo voljo. Ta pa je od vekomaj. Božji načrt je od vekomaj (Heb 10,7,9,10). A ne obsega samo prihoda, marveč sega že vnaprej v daritev telesa Jezusa Kristusa. Njegovi izviri so od nekdanj, iz davnih dni (Mih 5,1).

Advent nas usmerja na odrešenje, ki se bo začelo uresničevati z rojstvom tistega, "ki bo vladal v Izraelu" (Mih 5,1).

Izrecno se omenja porodnica. Saj bo ona rodila Jezusa, ki "bo (trdno) stal in pasel čredo z Gospodovo močjo, z veličastvom imena Gospoda, svojega Boga ... on bo tedaj veliki do koncev zemlje" (Mih 5,3).

Izprosimo si sinovskega češčenja tudi Božje Matere Marije.

Aktualno

Svojstveno srečanje

Z začudenjem sem pogledal na prejeto pismo. Naslov je bil napisan z okorno pisavo. Ko sem ga odprl in prebral, so mi po toliko letih spet priplaval spomini na Tolminsko in njene klene prebivalce.

Okorna pisava mi je dala vedeti, da se je mož, preden se je spravil pisati, krepko potil po tistih grapah in lazeh, na katere sem že davno pozabil, čeprav sem jih dodobra spoznaval in nikoli popolnoma spoznal. Ob vsem tem se mi mило stori in bi najraje pokleknil pred kmečko modrostjo, ki je kar lila iz okorno napisanega, a iskrenega pisma. Najprej mi je opisal, kako je v hlevu, kaj je pridelal in česa mu je vse odnesla divjad, pa da ga otroci redno obiščejo že v petek dopoldan in celo redno ob nedeljah peljejo k maši. Zaključil je preprosto: "Pa ne pozabite prebrati uvoda v knjizici Domoljub in revolucionar", ki je posvečena Francu Šavliju-Medvedu. Seveda sem ga prebral in v marsičem se strinjam z dr. Joškom Šavlijem. Ko opiše povojne razmere v vasi Zatoľmin in spomine na sovaščana Franca Šavlija, pripiše: "Nad Cerkvijo in njeno vero v Boga, kot jo je ta prikazovala, se je kot mlad razočaral. Mislim, da je bilo pri tem odločilno ravnanje Vatikan na glade odstavitve nadškofa Sedeja v Gorici (1930) in škofa Fogarja v Trstu (1938). Ni bil edini! Nad Katoliško cerkvijo, ki se je takrat dogovarjala s fašističnim režimom, tudi za ceno kratenja narodovih in človekovih pravic, so bili razočarani številni primorski izobraženci in narodnjaki. Ker na cerkveni strani ni bilo pravice, so pričakovali odrešitev iz Rusije, največje države Slovanov. Tako so od nje prevzemali tudi komunistične ideje, ki so oznanjevale ne samo slovansko bratstvo, temveč tudi vlado delavcev in kmetov za ves svet, vlado, ki bo demokratično odpravila vsako izkoriščanje. V zločine Stalina seveda niso verjeli. Kako bi mogli kaj takega delati Slovan, s

"slovansko" dušo? Šlo naj bi kvečjemu za preganjanje nasprotnikov, ki naj bi ogrozili pridobitev revolucije. Takšne so bile predstave najbolj zavednih primorskih rodoljubov. Namesto vere v cerkvenega Boga so si v zavesti postavili vero v Poštenje, Dobroto in Ljubezen do svojega naroda, ki je bil pod fašizmom v največji stiski, in ko je dejansko šlo za slovenstvo in za slovanstvo. Pišem navedene besede z veliko začetnico, ker sem prepričan, da so Boga našli pod drugim imenom, čeprav tega zavestno niso nikoli dojeli. Ob koncu življenja so se poslavljali od tega sveta z lahkim srcem, brez duševnih muk. Živeli in delali so, kot jim je narekovala vest... Po vojni pa niso bile vzpostavljene tiste razmere, za katere so se borili... Prav zares nič ni bilo mogoče več storiti! Niti potem ne, ko so se preprosti partizani in preprosti komunisti končno le zavedali, da tiste svobode, za katero so se borili, ni in je tudi nikoli ne bo. Kar nekaj let so govorili in oni so govorili naprej, da ima pač vsak nov red začetne težave, ki pa da jih bodo postopoma premostili... V resnici pa je stanje postajalo vse slabše... Njihova ustna pričevanja so tonila v pozabo. Tisto, kar je bilo objavljeno, pa je bilo pod nadzorstvom neke tajne cenzure. Nikoli ni bilo povedano, odkod ta cenzura prihaja, bilo pa jo je mogoče prav dobro čutiti..."

Spomini pa tudi kruta realnost, kot je opisana, nam dajejo spoznanje, da bi lahko tudi na Primorskem bilo marsikaj drugače, če bi ob svojem času tudi Cerkev pri nas zavzela jasno stališče, kot ga je drugod po svetu, čeprav za takšno ali drugačno ceno... Ob tem moram namig: "Teško pričakovani 1. maj 2004 se bliža. Kaksno stališče pa bo tedaj zavzela naša lokalna Cerkev? Jo bo čas za pol stoletja obsojal ali spoštoval, se ji klanjal ali ji podtikal to in ono? O vsem tem bi bilo zanimivo slišati tudi kaksno mnenje!"

Ambrož Kodolja

V pričakovanju na volitve novega dekana v Gorici

Volitve novega dekana štandreške dekanije bodo 12. januarja 2004 ob 20. uri v Slovenskem pastoralnem središču v Gorici v ulici sv. Ivana 9. Vsaka župnija bo po sestanku župnijskega pastoralnega sveta poslala na te volitve po dva člana ŽPS. Člani ŽPS bodo prejeli pri svojem župniku seznam duhovnikov, ki so v dušnem pastirstvu in ki zato pridejo v poštev za izvolitev. Imena prvih treh kandidatov z največ glasovi bodo predložena g. nadškofu. On bo izbral enega izmed njih za dekana. To zgodnje obvestilo naj poleg molitve pomaga pri izbiri novega dekana s strani laikov in duhovnikov. Vsak volilni upravičenec lahko voli dva kandidata.

"Barve sojnosti" v Gorici / Prisotna tudi nadškof De Antoni in apostolski nuncij Abril y Castello

Barve govorijo o resnici sveta

Delo *Barve sojnosti* p. Marka Ivana Rupnika DJ, "knjiga teologije v podobah in barvah", je prejšnjo soboto, 13. t.m., doživelo predstavitev v Gorici.

Oči se pasejo po reprodukcijah svetih podob in simbolov, duša se napaja ob modrostnih utrinkih ter citatih cerkvenih očetov in velikih krščanskih mislecev, ki razkrivajo življenjske skrivnosti vsega tega, kar ne mine. "Barve in luč so neločljiva enota," pravi Rupnik, saj luč je resnica sveta, o kateri nam govorijo barve. Barva je termometer življenja. Govori o tem, da svet ima dušo, da nam stvarstvo samo razodeva Božjo ljubezen. Potrebna je razpoložljivost, saj kdor upošteva in priznava drugega, je na pravi poti do Boga. Barve so priče luči, ki je tema ne more pogoltniti...

Te in druge globoke duhovne vsebine je p. Rupnik s temperamentno in živo besedo posredoval več kot 150 zbranim v cerkvi sv. Ivana. Prisotne je s svojo navzočnostjo počastil apostolski nuncij v Sloveniji msgr. Santos Abril y Castello, ki je stopil v duhovno središče goriških vernikov skupno z nadškofom msgr. De Antonijem in vikarjem za slovenske vernike msgr. Simčičem. V prvi vrsti je sedel tudi nekdanji veleposlanik pri Sv. sedežu dr. Karel Bonutti. Večer, ki so ga priredili duhovnija sv. Ivana, Društvo Ars in Študijsko raziskovalni forum

za kulturo, je z Bachovo *Sarabando* požlahnila flautistka Marta Lombardi. Goriški nadškof je z veseljem pozdravil p. Rupnika in se mu zahvalil "za njegovo genialnost", saj zna "prevajati nevidno v to, kar lahko zaznamo".

Po pozdravu in uvodnih besedah Saše Quinzija se je s p. Rupnikom razvil pester pogovor, ki sta ga vodila duhovni vodja pastoralnega središča p. Mirko Pelicon in Damjan Hlede. Govor je bil seveda o zborniku, ki predstavlja prvi celostni pregled umetniško-teološkega dela slovenskega patra, pa tudi o njegovem življenju. Delo je nastalo, ker so ljudje hoteli imeti vpogled v njegovo umetniško delo. Predstojniki so mu naročili delo, on pa želi, "da bi ljudje imeli od tega kaj duhovnega, da bi začutili nekaj novega." Lepo je p. Rupnik spregovoril o bogoslužju, ki je srž naše vere: "Pri liturgiji voda postane prava voda, kruh postane pravi kruh..., človek postane pravi človek. Stvari zaživijo take, kakršne so v resnici; rade bi bile delezne ljubezni, da ne umrejo." Zanimivo je bilo tudi avtorjevo razmišljanje o zlu in izkušnji odrešenja: "Zlo obstaja. Kaj mi hoče Bog povedati s tem?" Smisel življenja je v od-

FOTO DPO

kritju tega, da je Kristus sprejel nase vse naše rane, ki na Njegovem obličju postanejo luč. Nič se ne zabrisa, če je bilo storjeno z ljubeznijo: "Česar se Bog spominja, to živi... Ljubeč nasmeh ne pozna groba." To je modrost Božjega spomina, ki - kot resnica - nikoli ne mine.

Pravi hvalospev je p. Rupnik zapel svojemu duhovnemu očetu p. Spidliku, ki se ga je oklenil še kot mlad študent in čigar misel je dobro "prežvečil". "Bolje me je poznal, kot sem jaz poznal sam sebe." Kot odlični pedagog ga je vodil v duhovni in umetni-

ški rasti, sploh pa v življenju. Od njega se je gotovo naučil tudi meniškega duha in posta čutov: "Če hočemo slišati Boga, moramo znati biti tudi samji." Pomembno je si postavljati dobra vprašanja in iskati odgovore. Sicer pa je vir patrove ustvarjalne sile skladna bratska ljubezen skupnosti v Centru Aletti, ki mu omogoča, da je, kar je, in dela, kar dela.

Srečanje, ki je odzvenelo kot vabilo k razmišljanju o življenjskih vprašanjih in k polnokrvnemu doživljanju lepote krščanstva, je v navzočih pustilo globoko sled.

Danijel Devetak

Apostolski nuncij maševal v Štandrežu Obisk visokega gosta

FOTO DPO

Prejšnjo nedeljo, 14. t.m., je v župni cerkvi sv. Andreja apostola maševal apostolski nuncij v Sloveniji nadškof Santos Abril y Castello. Visoki cerkve-

ni dostojanstvenik je predstavnik Sv. sedeža v krajevni Cerkvi, dejansko papežev namestnik. Msgr. Abril y Castello, rojen leta 1935 v Španiji, oprav-

lja diplomatsko službo od leta 1967. Doslej je že služboval v Pakistanu, Turčiji, Boliviji, Kamerunu, Gabonu, Ekvatorialni Gvineji, Jugoslaviji in Argentini. Poleg špansčine govori še italijansko, angleško, francosko, nemško, srbo-hrvaško in, kot smo videli v nedeljo, tudi slovenščino.

Goriški nadškof Dino De Antoni ga je pri jutranji maši toplo pozdravil in mu razložil, da se krajevne stvarnosti na italijansko-slovenski meji - tudi v luči vstopa Slovenije v EU - pripravljajo na to, da bi bile tvorne delavnice sožitja, da bi pričale o lepoti v različnosti. "Če se pogovarjamo v jeziku ljubezni, nas kulturne in jezikovne različnosti ne smejo ločevati." Med homilijo je nuncij - v luči beril tretje adventne nedelje - z besedami Janeza Krstnika pozval prisotne k spreobrnjenju mišljenja, čute-

nja in sploh k drugačnemu načinu življenja. "Kaj naj naredim, da bo prihodnji Božič lepši? Odpri srce!... Kdor ima dve suknji, naj da eno tistemu, ki je nima..." Msgr. Abril y Castello se je tudi zahvalil msgr. De Antoniju za vabilo in vernikom za zgled dobrih kristjanov, ki živijo v sožitju. Štandreški župnik Karel Bolčina pa je izrazil željo, da bi ugledni gost rad obiskoval in srečeval tudi pripadnike slovenskega naroda izven meja Slovenije. Ob koncu maše je msgr. De Antoni povedal, da je imel nuncij med mašo v rokah leseno škofovsko palico, ki jo je goriškemu nadškofu darovala štandreška skupnost ob letošnjem praznovanju sv. Miklavža. Gostoljubni člani župnijske skupnosti so po obredu pričakali na trgu dva nadškofa, ki sta rada poklepetala z ljudmi, še zlasti z mladimi.

Ponovno v Sveti deželi

Pismo iz Izraela (12)

2.8.2003 - Rina je še vedno bolna. Dobiva umetno hrano skozi drobno cevko v nos in kar vdano prenaša te svoje tegobe. Občasno se pritožuje, a se tudi čudovito nasmehne, kot bi mirila našo splošno zaskrbljenost. Naša Rina! Mnogi pridejo k njeni postelji, da jo pozdravijo in se prepričajo, kako je z njo. Redno dobiva ustrezna zdravila, ki pa ne delujejo, kot bi si želeli mi - čim prej! Budno pazimo nanjo v vsaki izmeni. Bruhanje se je prenehalo, a

ne ve se, kaj ga je povzročilo. Starejši hišni zdravnik pride pregledat bolnico in jo v hebrejščini veselo ogovarja, ona pa se mu odziva.

Italijanska kolegica Mirta me prosi, da bi zanjo telefonirala na urad za vizume, da bi ji dali zmenek. Sama namreč ne obvlada dovolj angleščine. Ob tej drobnih uslugi izvem za novo težavo, s katero se prostovoljci iz tujine, inozemstva srečujejo v Izraelu v zadnjem času. Tega problema pred leti ni bilo. Sedaj

pa odgovorni urad ne podaljšuje več dovoljenj za začasno bivanje v državi. Vzrok je nekoliko nejasen, a zdi se, da imajo že preveč "nekih prostovoljcev" na svojih tleh v kibutzih in drugod, zato izdajajo vizume le za par mesecev; za turistične in študijske pa ni težav. Tako se je zgodilo Mariji iz Belluna, da je celo morala podpisati čudno izjavo, da se za dve leti ne bo vrnila ponovno delovat kot prostovoljka v St. Vincent, na izraelsko ozemlje. Res je, da je ta energična gospa srednjih let prebila v tej državi vsako leto po šest, sedem me-

secev v službi otrokom. Doma imajo družinski hotel, kjer dela že drugo osebje. Marija se je po prvi izkušnji v St. Vincentu pred kakimi osmimi leti ponovno vračala k otrokom, na katere se je zelo navezala. Pri delu je izredno natančna, da so se nekateri kolegi počutili kar nelagodno, ko so delali z njo, ker jih je kar očitno opominjala na netočnosti, napake. A za "svoje" otroke je pripravljena na vse, tudi zamisliti se komu, le da je malim gojencem čim boljše potreženo. Tako Marija pri mnogih ni priljubljena zaradi takega odločnega, žilavega zna-

čaja. Zelo rada pripoveduje in je našla v meni zavzeto poslušalko, saj sva imeli večkrat dolge pogovore oz. pripovedi iz njenih dolin okrog Belluna. Spretna je za vezenje, kvačkanje in vsa podobna ročna dela. Kazala mi je krasne cerkvene prte, ki jih je izvezla, v kompletu z vsemi prtiki za pod kelihe, kar pač spada zraven. V Sveti deželi je tudi obiskovala razne biblične tečaje v zimsko-pomladnih mesecih in s skupino ter pod strokovnim vodstvom znanih profesorjev prehodila svete kraje. Pravi, da je puščava čudovita, ko zgodaj

spomladi ob hudourniških strugah zacveti tisoč drobnih cvetov. Odlično govori nemško, saj je v svojih mladih letih delala po italijanskih sladoledarnah v Nemčiji. Francoščina pa se je naučila v St. Vincentu in se gladko sporazumeva. Marija se je že pred kakim letom zavzela za Hununi, o kateri sem pred časom pisala. Skrbi zanjo, se pogovarja z njo in ji svetuje. Spremlja jo večkrat k zdravniku in na preglede. Hanuni jo kar obožuje in ve, da ima v njej iskreno zagovornico.

/ dalje
Tereza Srebrnič

5

ČETRTEK,
18. DECEMBRA
2003

Slovenska potica - najslajša kraljica

Pravljica o jaslicah in potici

V majhni deželici za devetimi vodami in devetimi gorami sta živela kralj in kraljica, ki sta slovela po svoji modrosti in dobrotljivosti. Usoda jima je bila naklonila enega samega fantka, Vidka, in jima ga je zaradi nezdravljive bolezni kaj kmalu tudi vzela, zato pa se je kraljevski par zelo navezal na otroke svojih dvorjanikov in podanikov. Zlasti kraljica se je rada igrala z njimi, jih obiskovala in jim prinašala priboljšek. Zнала je čudovito peti, vesti, pa tudi peči. Namesto da bi se kot večina kraljic potikala brezdelno po bleščočih grajskih dvorinah, ki so se svetile v srebru, kristalih in zlatu, je najraje zahajala med služinčad in se večkrat tedensko izmuznila po stranskih vratih iz gradu in se po gozdni poti podajala k otrokom na oskrbnikovo pristavo.

Kot že običajno so se tudi tisto leto v decembru pripravljali na slovesno grajsko praznovanje Božiča, ki se ga je udeleževala vsa vaška srenja. Kralj je poleževal v svojih sobanah in tuhtal, kako bi pripravil posebno božično presenečenje. Praznovanja prejšnjih let so bila čudovita: z božičnim drevescem, darili, svečkami in lučkami. Navadno je kralj obdaril grajske hlapce, konjarja in oskrbnika s figami, jabolčnimi krlji, sladkim kruhom, rozinami in orehi. Dvorski rezbar pa je v spomin na Detetovo rojstvo za vsakega otroka posebej izrezljal figurico, enemu Jezuščka, drugemu Marijo, tretjemu Jožefa, spet drugemu živalico: volička, oslička, ovčke, goske, purane. Mali nagajivci so pridno zbirali lesene kipe in njihova zbirka se je bogatila iz leta v leto. Kaj pa letos? Kralj je tuhtal in tuhtal, ali ni do tuhtal, kako bi se lahko presenetil in iznenadil svoje podanike in njihove otroke.

Medtem je kraljica zamišljeno stopala po poti, ki je vodila na pristavo. Mrzel veter ji je mršil lase, padale so prve snežinke in božale zimsko pokrajino. Še sama ni vedela, kdaj se je znašla pred vrati grajskega oskrbnika. Potrkala je in vstopila v temen, a tople prostor, ki sta ga razsvetljevala prasketajoči ogenj krušne peči in smeh radoživih otrok. V nosnice ji je dahnil vonj kruha, mehak in sladak kot med. Nekaj novega, neobičajnega se je peklo za bližnje praznike. Kraljica se je spoštljivo umaknila marljivosti in v tišini, skoraj obredno počakala na trenutek, ko je oskrbnica iz krušne peči potegnila glinen pekač z dražljivo kipečo vsebino.

"Nekaj novega vam poklanjam, sladek kruh sem napek-

la za božično darilo... Za vas je," je dejala. "Tudi danes vas je privedla k meni običajna pot. Tako ste dobri z mano in mojimi otroki. Hvaležna sem vam za vašo dobrotljivost," je še pristavila.

"Ne, ni treba, kar vi poskusite in pojejte ta sladki kruh," je odvrnila kraljica. "Otroci so lačni in so ga potrebni bolj kot mi na gradu... A pojejte mi, kakšna je njegova skrivnost? Še nikoli ni tako prijetno dišalo iz vaše peči."

"Nič posebnega... Shranili smo nekaj moke za priboljšek, nekaj rozinic, pa orehov. Putka nam je znesla jajčka, kravica nam je poklonila mleko in maslo, čebelice med. Umesila sem testo in zdaj je tu pred vami... slaščica za na pot."

"Da, da, delo iznajdljivih in pridnih rok. A vendar bi rada vedela, kako ste jo pripravili. Kakšen je njen recept?"

"Le potrpite. Najprej poskusajte, potem pa vam bom razkrila svojo skrivnost..."

In tako se je kraljica ves popoldan zasedela v pogovoru in pričakovanju grizljaja slaščice, ki sta jo prvič umesili ustvarjalnost in marljivost skrbne žene in matere. Rodila se je prva potica...

Medtem pa se je kralju v sobanah zavitilo: kaj pa če bi vse figurice, tiste iz prejšnjih let pa še hlevček, ki ga je ravnokar izdeloval rezbar, postavili skupaj, tja v votlino pod gradom, obraščeno z mahom? Božično praznovanje bi zadobilo nov, globlji pomen. Tako se je rodila prva zamisel za jaslice.

Rečeno - storjeno. Tisti Božič je bil na gradu za devetimi gorami in vodami res nekaj izjemnega, da so o njem govorili in pripovedovali še mnoga desetletja in stoletja in da je pripoved šla iz roda v rod. Pravzaprav... Še danes se

ga pri nas spominjamo s postavljanjem jaslic in s pečenjem potic.

HITRA BOŽIČNA POTICA:

TESTO: kvasec (ki ga pripravimo iz nekaj žlic mlačnega mleka, 5 dkg kvasa, žlice moke in žličke sladkorja ter postavimo vzhajati na toplo), 600 g bele moke s ščepcem soli, 7 dag sladkorja, 2 do 3 dl mleka, 2 žlici olja, 1 jajce in rumenjaki, sol, malo ruma in naribane limonine lupinice, vaniljev sladkor.

NADEV: 50 dag zmletih orehov, 25 dag sladkorja, 2 do 3 dl mleka, beljak, žlička kakava, pest v rumu napojenih rozin, naribana limonina lupinica, vaniljev sladkor, po želji žlica medu.

Sestavinam za nadev dolijemo toliko vrelega mleka, da se primerno zgosti, nazadnje pa dodamo še stepen beljak. Presejani moki v skledo dodamo kvasec, nato toplo mleko in ostale sestavine. Stepamo s kuhalnico, nato pa gnetemo, da se testo, ki naj ne bo pretirno, lepo loči od skledice in rok. Takoj ga razvaljamo, tritret njegove površine namažemo z nadevom, posipamo z rozinami in zvijemo. Potico postavimo v naoljen glinen pekač (z odprtino in s premerom 30 cm), da se šiv nahaja na notranji strani. Vzhaja naj na toplem, najbolje v pečici pri temperaturi 35 stopinj C, ne več kot 20 minut. Premažemo jo s stepenim jajcem, jo prepikamo, potem pa jo pečemo najprej pri 220 stopinjah C (okrog 15 minut). Ko povrhu lepo porumeni, jo prekrito s peki papirjem pečemo še 40 minut pri 175 stopinjah. Potica naj se najprej ohlaja v pekaču, nato pa na pladnju, lepo pokrita s papirjem in prtikom.

Želim vam veliko veselja, sladkosti in sreče v božičnem času: otrokom pri poslušanju ali branju pravljice, pridnim pekom in gospodinjam ob pripravi, vsem pa ob poskušnji tradicionalnih božičnih dobrot.

Slovenska potica je njihova najboljša in najslajša kraljica.

Majda Artač Sturman

BOŽIČNO BRANJE

Novost pri Celjski Mohorjevi družbi

Koledniki prihajajo...

zahvalijo in se potem poslovijo. Navado poznamo tudi pri nas v zamejstvu. Kar nam je znano, v prvinski obliki z obhodom fantov in mož, se je ohranila na Vrhu sv. Mihaela, drugod pa jo v zadnjem desetletju zelo uspešno obnavljajo osnovnošolski otroci ali ponekod vaški pevski zbori.

V predgovoru Zmaga Kumer pojasnjuje ta starodavni običaj, ki je v božično-novoletnem času bil oz. je še v navadi na vsem

Pri Celjski Mohorjevi družbi je pred kakim tednom izšla mala knjižica žepnega formata, ki šteje 84 strani. Po svoji vsebini pa je knjižica z naslovom *Koledniki prihajajo...* velika, saj med nami oživlja duhovno bogastvo koledovanja. Gre za izbor primerov kolednic za božično-novoletni čas, ki ga je iz bogate zakladnice ljudskih pesmi opravila znana etnografinja Zmaga Kumer.

S pojmom koledniki označujemo skupino fantov (ali v sedanjem času navadno otrok), ki okrog "treh svetih noči": Božiča, Novega leta in praznika Svetih Treh kraljev, opravijo voščilni obhod vseh hiš v nekem kraju, povsod zapojejo ali izrečejo posebno voščilno besedilo, sprejemejo zanj dar, se za ta dar

slovenskem narodnem prostoru, opozarja pa nas tudi, da s pojmom 'koledovanje' označujemo tudi obhode ob drugih praznikih med letom, saj na Slovenskem poznamo tudi svečniške, jurjevske, floranove, kresne in druge voščilne pesmi, ki so jih peli med obhodom vasi in domov. Te so skoraj povsod šle v pozabo.

Vsa knjižica je razdeljena na štiri sklope z dodatkom in objavlja primere iz vseh slovenskih pokrajin. Novoletnim govorjenim voščilom je namenjena le ena stran s štirimi primeri. Drugi sklop je obsežnejši, objavlja namreč 11 novejnih kolednic z notnim zapisom. Te so bolj šaljive narave in sorazmerno krajše.

/ stran 19
MT

BOŽIČ NA POMOLU PRISTANIŠČA

VLADIMIR KOS

Šumi, morje, šumi
z novim glasom:
dvajset že stoletij se
svetlika
z betlehemske skalnate
votline
zvezda Sina Božjega
za nas.

Še tema je, a se v zor
umika,
luč sneži v tečaje
zgodovin.
Zdi se, da je vse tako kot
zmeraj -
toda Božji Sin postal
je Človek.

Šumi, morje, šumi,
od veselja
Saj ni več pozabljen
zemljin tir.
Šumi, morje, ko bo plat
zvonov
noč božično s sanjami
objela.

Šumi, morje, šumi
z novim glasom,
da ljudje se končno
zdrzujemo -
Božji Sin postal je Večni
Človek:
ali nisva princa, ti in jaz?

K jaslicam poromajva
s pomola.
Princa sva - in vendar
duh in snov.
Dete Božje naju vabi tiho,
dajva Pesmi tej še najin
stih.

BOŽIČNA EKSTAZA

BRUNA PERTOT

Šla sem sama
po mahovju
daleč,
daleč iz vasi,
kjer se zrak
razredči
in staplja,
ni glasov
in ni ljudi.
Si v telesu
in brez telesa,
je še zemlja
in že nebesa.
Slišiš samo
utrip srca.
Bije.
Bije vedno
počasneje,
bije,
bije vedno
tiše
in ljubeče
šečestenje
ogovarja ga
z vrhov
in ga nosi
vedno
više.

BOŽIČ SE JE VRNIL

CELSE MACOR

Preden se rodi sonce
za visoko goro,
se bo lučka,
ki se je vrnila izza galaksij,
prižgala na skali
Betlehema:
kresnica življenja,
ki bo sestra
stvarstvu postala.
Življenje se iz ljubezni
rodi:
čudež kresnice,
semena, ki se odpre
v skrivnost.
Nova vigilija zvezd
in citer angelov
razreši zarote vojne,
spremlja upanje
posvajano v dobro zemljo.
(prev. JUP)

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

želi včlanjenim
društvom, pevskim
zborom in
organizacijam kakor
tudi vsem, ki njeno
delo podpirajo in
spremljajo, duhovno
bogato praznik
Gospodovega rojstva
in božji blagoslov
v novem letu 2004.

Celotni manjšinski javnosti želimo

vesel Božič, srečno novo leto 2004
in čimveč vsestranskega
medsebojnega sodelovanja,
s katerim bomo na najlepši način
stopili v novo leto.

SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ

Judje in mi

Mešanje pojmov

Pred nedavnim je v javnih občilih dvignila veliko prahu neka evropska javnomnenjska raziskava, ki je na vrh lestvice držav, ki ogrožajo svetovni mir, postavila državo Izrael. Takoj so površni bralci ankete dvignili vik in krik, češ da se v Evropi spet razrašča antisemitizem. Kakor da bi bilo judovstvo in izraelstvo eno in isto.

Vsi dobro vemo, koliko je judovski narod vseh državljanstev v zadnji vojni pretrpel zaradi fašističnega in nacističnega nasilja. Prav tako pa menim, da noben razsoden človek ne more danes misliti, da Židje, ki skoraj neopazno živijo med nami v vseh državah, lahko ogrožajo svetovni mir. Saj jih skoraj ne poznamo, gotovo pa ne vidimo v njihovih zunanjih aspektih. Tudi ne ogrožajo več nobenega vodilnega mesta ali trgovskega monopola ter intelektualnega vrha, ki je bil pretveza za antisemitizem v preteklem stoletju.

Zakaj torej pravzaprav gre? Ali smemo preprosto enačiti judovstvo z izraelstvom?

Gotovo vsi priznavamo židovskemu narodu pravico do lastne domovine, do katere se je s tako težavo in s tolikimi žrtvami dokopal. In vsi se zgražamo, ko vidimo pogoste samomorilske atentate v Izraelu, ki povzročajo letno mnoge desetine nedolžnih žrtev med civilnim prebivalstvom. In mislim, da se marsikdo med nami sprašuje, kaj pa, če bi bil jaz tam v avtobusu ali kavami ali bi bil moj sin izraelski vojak tarča napadov?

Potem pa seveda pride na vrsto vprašanje, zakaj se vse to dogaja, na katero gotovo ni lahko odgovoriti. Vsekakor pa če priznavamo Izraelcem pravico do lastne države v varnih mejah, moramo gotovo priznati, da imajo tudi Palestinci pravico do lastne domovine in lastne države. Seveda tu nastane klasično vprašanje, ali je bilo prej jajce ali piščanec. Gotovo pa je eno, da si s težavo lahko dopovedujemo, da imajo danes Izraelci pravico z umetnimi naselji kolonizirati vsaj zgodovinsko in svetopisemsko sporno ozemlje, na katerem živijo Palestinci.

Naj mi bo dovoljeno spomniti, kako smo Slovenci gledali na kolonizacijo našega etničnega ozemlja v povojnih letih. Tedaj so na slovenskem narodnostnem ozemlju od Kontovela preko Križa do Sosljana in Štivana načrtno gradili nova naselja za istrske begunce. Kot nasilje smo občutili ukrep tržaškega prefekta, ki je začasno odstavil nabrežinskega župana, da je lahko podpisal odlok o gradnji takih begunskih naselij. Mi nismo odgovorili s terorističnimi atentati, smo samo bolj ali manj ogorčeno protestirali. Gotovo pa se ne moremo ali smemo čuditi, če Palestinci reagirajo drugače. Naj me sedaj nihče ne obtoži zagovarjanja terorizma. Dejstvo pa je, da ni nič čudnega, če nasilje rodi nasilno reakcijo. Pa še drug pojav, ki ga vsakodnevno gledamo z naših televizijskih ekranov. Poznan je pojav ciljnih umorov palestinskih terorističnih voditeljev in načrtno rušenje njihovih hiš. Lahko mi bo kdo rekel, da je zelo lahko od daleč s televizijskega ekrana opazovati in soditi položaj v Izraelu. Dejstvo pa je, da so se takemu početju pogumno uprli tudi izraelski piloti, ki gotovo domači položaj bolje poznajo. Ti so svoje početje, ki je s stališča vojaške discipline gotovo kaznivo, začeli razlagati tudi mladini po izraelskih šolah. Nočem niti začeti diskusije o umestnosti in opravičljivosti zidu, ki ga gradijo v Izraelu, ki mu nasprotuje celo tradicionalni zaveznik Izraela, to so ZDA. Razglabljanje bi me gotovo privedlo zelo daleč. Vsaj eno pa je po toliko letih gotovo. Maščevanje doslej ni odpravilo nasilja in, kot kaže, nasilje vedno rodi novo nasilje. Začarani krog brez konca in brez kraja.

Nikjer pa ni zapisano, da, kdor se ne strinja s tem, kar danes počne izraelska vlada, je tudi že protijudovsko razpoložen.

Rafko Dolhar

PISMO IZ PRESTOLNICE - 5. 12. 2003

Dušan Rogelj

Prednovoletna Ljubljana

Postaralo se je to leto, manj kot dvanajstina ga je ostala. Skozi vse leto smo delali, tekali, se trudili in si prizadevali, vsak pri svojem delu in obveznostih. In ko bi si zaslužili nekaj počitka, sprostitev, razvedrila, se predpraznična mrzlica šele zbuja. Najbolj zgoščen in naporen del dvanajstmesečne "dirke" si podaja roko s tistim, ki naj bi bil najbolj ponotrjen.

Ljubljana se je odela v svojo praznjo obleko, najlepšo doslej. Ko se stemni, čarobno zažari. Mestna občina za okrasje, smrečice in lučke letos ni porabila več denarja kot v prejšnjih letih, opaziti pa je večjiokus in estetski učinek, še posebej v najožjem središču. Poleg tega je letos osvetljena in okrašena tudi ozka, a živahna Trubarjeva ulica, nekateri doslej temačni trgi in prehodi v starem delu mesta, grajski hrib ter nabrežja in gladina Ljubljane ob mostovih.

zamejski ustvarjalec, koroški pisatelj Florjan Lipuš, je v teh, za Slovence "prehodnih" časih globoko pomenljivo.

Tretji december je v Ljubljani tudi praznik luči; v povezavi s humano vsebino in sporočilom pesmi – poslanice Frana Milčinskega Ježka "Ljudje, prižgimo luč!" Prijazno naj gori, naj ogreje srca, prikliče nasmehe na obraze in ljubeznivost med nas, opominja Ježek. Naj nas spomni tudi ljudi, ki so v prazničnem času sami ali osamljeni. Ne pozabimo nanje, luč ne ugasne le, če jo delimo!

Županja Danica Simšič je ta večer nagovorila Ljubljančane na Prešernovem trgu. Zaželela jim je prijetno praznovanje, mestu pa, da bi "prešerno in prijazno vstopilo v leto, ko postaja ena od novih prestolnic evropske družine".

Praznični december v Ljubljani bo še dolg, vesel, razigran, pojoč in čaroben, z vrhuncem med 26. decembrom in silvestrovim.

Vsem svojim članom,
prijateljem in bralcem
voščijo srečen Božič
in blagoslovljene
praznike ter miru in
uspehov polno novo
leto 2004

SLOVENSKA
PROSVETA

DRUŠTVO
SLOVENSkih
IZOBRAŽENCEV

MLADIKA

• • •

GORIŠKA
MOHORJEVA
DRUŽBA

želi
prijateljem
dobre knjige
blagoslovljen
Božič

Blagoslovljen
in vesel Božič
Vam želi

KULTURNI CENTER
LOJZE BRATUŽ

S 3. STRANI

"Če Bog je..."

Kakšen je vaš prevajalski credo?

Za dobrega prevajalca ni dovolj, da obvlada jezik, iz katerega prevaja: enako dobro mora obvladati tudi jezik, v katerega prevaja. Ker se sam ukvarjam predvsem s prevajanjem v slovenščino, sem bil primoran več kot tisočkrat odpreti Slovenski pravopis in marsikdaj tudi slovensko slovnico. Preboriti sem se moral tudi do svoje "filozofije" dobrega prevoda, ki je po mojem v tem, da enakovredno upošteva danosti in posebnosti tako izhodiščnega kakor ciljnega jezika. Dober prevod po mojem ni dobeseden ali celo suženjski prevod, ampak tak, ki izvorno misel jasno in zvesto pretoči v novo posodo.

Za konec vas prosim samo še za besedo ali dve mladim, ki ste jim in jim še posvečate svoje življenje. Povejte jim, zakaj naj ljubijo slovenski jezik, zakaj morajo ostati zvesti materinemu jeziku in svojemu izročilu!

Z mladimi delam rad, z njimi me povezuje pedagoški eros. Zdi se mi, da jim lahko veliko dam. Pa tudi od njih veliko prejemanj. Čeprav mladim pri pouku razkrivam predvsem skrivnosti tujih jezikov (zadnja leta samo latinščine) in jim skušam ogreti srce zanje, pa vendar v to neviljivo vpletam tudi primerjave in kontraste z našo slovenščino, jih opozarjam na lepoto in izraznost posamezne besede ali besedne zveze, velikokrat segam nazaj do skupnega indoevropskega korena

in tako pokažem na častljivo starost določenih besed, ki so se ohranile v slovenskem jeziku. Svarim jih pred nepotrebno rabo tujk, kjer imamo ali lahko ustvarimo zanje lep domači izraz.

Vsak Slovenec - mladi pa še posebej - naj bi imel ostro uho za zlahaten zven in bistro oko za lepoto naše materinščine. Po Slomškovi besedi nam mora biti materin jezik "ključ do zveličavne omike". Materinščina je vogelni kamen človekove osebnosti: človek lahko polnokrvno misli in čustvuje samo v svojem maternem jeziku. Čim več jezikov znaš, tem bolj si čustveno in osebnostno navezan na svojo materinščino, tem bolj doživljaš njeno enkratnost in nezamenljivost. In čim bolj jo poznaš in se poglobljaš vanjo, tem bolj jo vzлюбиš. Cankar po pravici zanosno vzklika: "Bogatejši so pač drugi jeziki; pravijo tudi, da so milozvočnejši in bolj pripravi za vsakdanjo rabo - ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja. Iz zemlje same zveni kakor velikonočno potrkanje in zvezde pojo, kadar se na svoji svetli poti ustavijo ter se ozro na čudežno deželo pod seboj." Še posebej moramo Slovenci "ljubosumno" varovati svoj jezik zdaj, ko se odpravljamo "v Evropo". Od nas samih je odvisno, ali bomo ohranili in nadgradili ali pa neodgovorno zapravili bogato jezikovno in kulturno dediščino, ki so nam jo s tolikimi odrekami izročili naši očetje in matere!

Hvala lepa za pogovor,
gospod Janez!

FOTO: DPO

Najlepši pogled, skoraj na meji razgledniškega "kiča", a usklajenih barv, se ponuja s Hribarjevega ali Cankarjevega nabrežja v smeri proti Tromostovju z dominantno Franciškansko cerkvijo v ozadju. Izбира barv je tudi sicer veliko bolj skladna kot v minulih letih. Bledo modra osvetlitev enotno poudarja znamenite stare ljubljanske stavbe; ulice in trgi pa so osvetljeni v živahnih barvnih odtenkih. S tem so deli mestnega središča videti tudi zvečer arhitektonsko zaokroženi.

Namesto da v avtu krožite po Kongresnem trgu in se jezite, ko iščete prazno parkirno mesto, pustite jeklenega konjička v kateri od parkirnih hiš in se sprehodite do parka Zvezda, kjer je že odprto zimsko drsališče. Otroke bo pritegnil živžav na drsališču, vi pa se ozrite okoli sebe, proti poslopju stare univerze, Uršulinski cerkvi in proti Gradu. Park in trg sta v skladni osvetlitvi tako lepa celota, da se začudimo, kako da tega doslej nismo opazili.

Ljubljanske decembrske prireditve so se "uradno" začele minulo sredo zvečer, na obletnico Prešernovega rojstva, ki je po Sloveniji že nekaj let "ta veseli dan kulture" - dan odprtih vrat kulturnih ustanov, brezplačnih predstav gledališč, galerij idr., pa tudi dan razglasitve novega Prešernovega nagradenja. Dejstvo, da bo naše najvišje kulturno priznanje prihodnje leto prejel

Napovedanih je skoraj sto prireditev in koncertov na prostem; Dedek Mrz se bo v spremstvu 150 pravljčnih junakov petkrat sprehodil po ulicah; nizi božičnih koncertov bodo letos v štirih ljubljanskih cerkvah, v Trnovski, Stolni in Uršulinski cerkvi ter v cerkvi Sv. Jakoba; pisano sejmišče se je letos z obrežij Ljubljane razširilo še na Pogačarjev trg, prostor živilske tržnice; park Zvezda se bo spremenil v pravljčno mesto za najmlajše, veliko bo prepevanja in muziciranja otrok - od "pojoče jelke" pri Maximarketu do Mestne hiše, kjer bo izpolnjevala želje Dobra vila ...

V zadnjih dneh starega leta, po 26., pa se bo igralo in prepevalo po vsem ožjem središču, tudi na Prešernovem in Dvornem trgu ter na Čevljarskem mostu. Silvestrovanje na prostem in odštevanje zadnjih sekund leta pa tokrat lahko v Ljubljani prilagodite svojemu glasbenemu okusu: na Prešernovem trgu bo za vzdušje poskrbel revijski orkester pod vodstvom Patrika Grebla, Mestni trg je "rezerviran" za ljubitelje jazza, Kongresni trg pa za mladino.

Veličastni ognjemet ob polnoči pa je darilo mesta vsem; tisti, ki novega leta ne marajo doživeti v gneči in hrupu, ampak med bližnjimi in v bolj "meditativnem" vzdušju, pravijo, da ga je ob jasni noči najlepše opazovati s katere od sosednjih vzpetin, na primer s Šmarne gore.

7
ČETRTEK,
18. DECEMBER
2003

Svet za prihodnost Slovenije v Evropi

Paradržava

Profesor teologije in znani slovenski mislec dr. Janez Juhant (na sliki) nam je prijazno posredoval svoj poseg o prihodnosti Slovenije, ki ga je imel v okviru t.i. Konvencije o prihodnosti republike Slovenije, nizu posvetov, ki jih vodi predsednik slovenske države dr. Janez Drnovšek. Poseg objavljamo v celoti.

Že sama udeležba na tem srečanju je zame etični problem. Teško je govoriti o etiki, o vrednotah v družbi, kjer se ve, da se vrednote ne upoštevajo, a se delamo, kakor da veljajo. Že Aristotel je vedel, da etika lahko uspeva v polisu, se pravi, če je skladna s politikom. Sodobni judovski mislec Margalit Avishai to imenuje politiko dostojanstva oz. družbo dostojanstva (*decent society*), s čimer hoče preprosto povedati, da država ne sme poniževati državljanov. In ravno to se pri nas dogaja. Še večji problem je, da politiki o tem sploh ne govorijo.

Tudi od Vas, spoštovani predsednik, nismo slišali, da bi zavzeli stališče do teh problemov. Mogoče je dvoje: 1. Da o tem ne boste govorili. Če bi bilo tako, potem je vsak pogovor v tem gremiju odveč. 2. Da ne vidite smisla govoriti o tem, ker menite, da se ne bo nič spremenilo. V tem primeru bi bila Vaša beseda še kako na mestu, saj bi imeli vsi, ki jih "potentje" te države ponižujejo in žalijo v njihovem človeškem in državljanem dostojanstvu, svojega glasnika. Tako nimajo nikogar. Malo jih imajo tudi v drugih ustanovah, pri raznih varuhinjah in celo v sodstvu. Ker se pri nas večina dela, kakor da je vse v redu in se postavljajo zgolj verbalne dileme, s katerimi bi prikriili prave - to v marsičem velja tudi za uvodničarje teh srečanj - ne verjamem v smiselnost teh pogovorov. Ker nimam druge možnosti, prihajam sem, da vam in vsem ostalim udeležencem to povem. Ti pogovori so, kakor sem zapisal v današnji izdaji MAGA, le besedičenje, če ne pomenujemo na ustreznih mestih, tj. v politiki, v znanosti, v kulturi, v šolstvu stvari s pravimi imeni. Bistvo vseh teh problemov je v vzdrževanju moči vzporedne, tajne oblasti, zaradi katere se vzorci totalitarnosti in njena metodika podaljšujejo. V tem smislu je prepričljivo delo Hannah Arendt Izvori totalitarizma. Ti vzorci namreč kljub formalni demokraciji podaljšujejo laž, prevaro, nespoštovanje lastnine, arogantnost oblastnikov itd. Kakor sem dejal že na posvetu o civilni družbi, je glavni problem v tem, da je naša celotna družba pod nadzorom udbe, ki jo simbolizira Zdenko Roter in njegovi sodelavci v Centru za raziskavo javnega mnenja, ki je serviser za nadaljevanje preoblikovane vladavine iz preteklosti. To je tudi glavni vzrok korupcije in drugih anomalij v tej družbi. Kako npr. vrednotiti, da bivši udbovec dobi odlikovanje Republike Slovenije, je še dodaten etični problem.

V določene države in paradržave, gospodarske, medijske in druge pomembne vitalne funkcije lahko pridejo le preizkušeni ljudje. Znano je, kako se po teh scenarijih v medijih promovirajo popolnoma neetični ljudje in ubijajo drugi (npr. Barbara Brezigar, ki bi glede na svoj etični kapital sodila na ta posvet), kako mnogi v medije sploh nimajo vstopa ali pa le pod določenimi pogoji. Konkretno: Najbolj eklatanten primer tega je zakon o med- in po-vojnih grobiščih, ki prvič zabrisuje resnični problem in okvir vsega, se pravi revolucijo, in drugič svojcem

žrtv komunističnega nasilja še bolj otežkoča identifikacijo pomorjenih. To je dvojni umor, kakor je zapisal Janez Markeš. In kje so bili ob sprejemu zakona tisti, ki imajo vpliv in zveze in danes govorijo, da bi to moralo biti drugače?

Dalje: MSZS je izvedlo razpis koncesije za raziskovalne progra-

me. Veliko truda je bilo vložene in dobili smo nekaj dobrih programov. Še v samem postopku zdaj ocenjevalni gremiji iščejo načine, kako bi zmanjšali težo določenim programom, da bi ohranili tudi manj kvalitetne. Na drugi strani pa imajo nekateri vnaprej zagotovljen davkoplačevalski denar.

Dalje npr. poslanec LDS Anderlič na televiziji v zvezi z lovskim zakonom govori o različnosti lastnine. To naj bi se razumelo, kakor da je lastnina nekaterih od vseh, seveda pa Bog ne daj, da bi kdo posegal v lastnino drugih. Skratka za ugotavljanje osnovnega aksioma, da je lastnina povsod pač lastnina, je potrebno porabiti pol ure sprenevedanja na TV.

V podjetjih nastajajo konflikti, ker na vodilna mesta prihajajo ljudje, ki imajo praviloma nalogo izpeljati politične posle. Zaposleni so postavljeni pred dejstvo in nihče jih ne vpraša, kako se bo delalo, ker je delovanje naravno in v glavnem v hitro prodajo in pobiranje premij.

Marsikatero posle prevzemajo pri nas ljudje sumljive preteklosti, država ne reagira.

To je le nekaj primerov, ki kažejo, zakaj so ljudje malodušni, zakaj ne verjamejo vladajočim oz. se nimajo na koga zanesti. Ker to organizirano delovanje služi kot preteveza za izpeljavo tranzicijskih načrtov, se tudi javno podpira ta negativni image. Zato tudi tako imenovane protikorupcijske in sanacijske posle prevzemajo ljudje, ki so bili že sami vpleteni "v afero" - da bi omenjena tiha in prikrita strategija ne doživela kakih neljubih presenečenj; z drugimi besedami, da se ti "posli" speljejo do konca. To je seveda vzrok zamorjenosti in brezperspektivnosti v naši družbi, ker je malokdo pripravljen vsaj opozoriti na te anomalije, kaj se da bi jim spremeni smer. Tudi to sooblikuje samomorilsko naravnost Slovencev.

Te stvari je torej treba povedati predvsem zaradi tistih, ki v taki državi ne morejo verjeti v vrednote. Še bolj je treba - in tema našega pogovora je prihodnost Slovenije -

to povedati tudi zaradi prihodnjih rodov.

Sam nimam otrok. Čudno se mi zdi, če tisti, ki jih imajo, velikokrat delajo tako, kakor, da jim ni mar, v kakšno prihodnost rastejo. Kajti če bi jim bilo to mar, bi se zamislili v stanje, v katerem se nahajamo, in ne bi soglašali ali celo podpirali odločitve, ki omogočajo družbeno klimo, v kateri se mladi počutijo utesnjene in brez perspektive. Eni so presiti in nesposobni za kakršne koli napore, drugi se čutijo odrinjene in ne morejo uresničevati svojih študijskih in poklicnih ambicij, ker jim že šola in univerza zapirata obzorja z ideologijo, ko pa stopijo na poklicno pot, se jim pokažejo anomalije te družbe v vsej svoji protislovnosti.

Janez Svetina je porajajoči Sloveniji napisal delo Slovenska šola za novo tisočletje: V njej pravi, da se v naši šoli ne učijo po vodilu: *Non multa sed multum*, namreč ne mnoge stvari, ampak glavno, temeljno. Bojim se, da je podobno s pogovori o etični prihodnosti: O mnogčem bo govor, treba pa bi se bilo resno vprašati o enem: Ali se hočemo še naprej sprenevedati in ali nam je kaj za prihodnost?

Pred nekaj dnevi je avtor nagrane podobe novega grba Novak besedičil o preštevanju kosti, kar podobno kakor njegov grb potrjuje njegov nivo, nadutost in brezbriznost za človeka in človekost. Če bi bile seveda med omenjenimi kostmi tudi kosti njegovega sina, bi govoril drugače. Že samo govorjenje o grbu ali o čem drugem s smenjenjem posmrtnih ostankov pobitih pa razodeva razsežnost družbenega cinizma določenega sloja ljudi pri nas. Kako je mogoče v takih pogojih govoriti o etiki v družbi?

Zato je razumljiva Rawlsova zahteva po pravičnosti: pravičnost bo imela učinek, če se vsakdo na (visokem) položaju zaveda tudi svoje omejenosti, minljivosti in smrtnosti, kakor bi rekel Heidegger. Tudi danes namreč nismo imuni za past holokavsta, kakor prepričljivo nakazuje Arentova in Zygmund Bauman. To nevarnost je mogoče odvrčati le v skrbi za človekost, za človeško bližino, za neposrednost, ki jo omogočajo, odprtost, svoboda, pripravljenost za živi dialog in subsidiarnost. Ali pa se danes tisti, ki imajo v tej državi realno moč, sploh kaj menijo za to?

Zato je prihodnost Slovencev in te države temna in negotova. Glede na naš odnos do preteklosti, glede na sprenevedanje v sedanjosti ni pričakovati uspešne prihodnosti za narod oz. za državo kot celoto. Agonija se bo tako podaljševala, nekateri bodo iz tega skušali čimveč potegniti zase. Ker pa tega ni mogoče servisirati brez urejenega družbenega reda, bodo pobudo na tem področju prevzemali tujci.

Predvideni scenarij: Udbovsko organizirani postkomunisti bodo razprodali "ljudsko premoženje" in si ob tem čimveč prisvojili zase. Bivše lastnike odpravijo pri denacionalizaciji, da bi sami prevzeli njihov položaj. Ker pa niso sposobni strateških, tj. dolgoročnih odločitev, bo to premoženje prehajalo v last tujcev. V takih vsiljenih tranzicijskih razmerah se ne more krepiti etična in politična kultura, ker pač deluje mafijski sistem. Ko bodo zadeve zaključene, pa bodo tako bivši komunisti kot ostali državljani prisiljeni iskati skupnih rešitev, da bodo sposobni preživeti. Vprašanje pa, če bo ostalo še kaj gospodarskih in etičnih podlag za ohranjanje te skupne identitete.

Janez Juhant

Odmevno delo

Marjan Tomšič: Grenko morje

FOTO JMD

Aleksandrija, mogočno starodavno pristanišče v Sredozemlju, ki je že od pradavnih časov vabilo v svoje središče ljudi iz Evrope, Azije, Afrike. Aleksandrija, ki je še nekaj stoletij pred Kristusom hranila vse pisano bogastvo, do takrat znano in razširjeno po celim Sredozemlju. Aleksandrija z mogočnim predmestnim svetilnikom, ki je tudi sredi temne noči osvetljeval pot do veličastnega mestnega jedra. Aleksandrija torej, v tako širokem razponu stoletij sploh ni izgubila svoje zaviljive vloge, naspotno ostala je še vedno markanten kulturni biser Sredozemlja, ki je s svojim čarom še v prejšnjem stoletju pritegoval najpremožnejše evropske družine. In v to mogočno središče so romale tudi naše žene, Primorke, z upanjem, da si bodo tam laže prisluzile vsakdanji kruh...

Marjan Tomšič (na sliki), "istrski" pisatelj, sicer Štajerec po rodu, se je z usodo Aleksandrijske spopadal celih 14 let. Najprej je preteklo deset let, ko je izoblikoval prve zametke romana, potem se je tej problematiki za nekaj časa odmaknil, z vsvo vsemo pa se je dela lotil po svojem potovanju v Egipt, ko se je tam srečal tudi s šolskimi sestrami in še živimi sorodniki Aleksandrijske. Po vrnitvi domov je pisanje te edinstvene usode enkratnih ženskih likov kar kipel iz njega in v času enega leta je bil roman dokončno napisan.

Podoba teh žensk je bila (in je še vedno) slovenskemu narodu dokaj ovita v nepoznavanje njihove življenjske poti, stiske, trpljenja, skratka njihove usode. Morda pa se skrivajo prav v tem dejstvu velik uspeh Tomšičeve knjige Grenko morje. Od svojega izida v letošnjem letu je namreč še vedno najbolj brana knjiga za odrasle; v knjižnicah, kjer imajo razpoložljivi tudi po pet ali šest izvodov, je treba nanjo potrpežljivo čakati. Jasno je torej, da se je Marjan Tomšič s svojo nadvse nazorno pripovedno tehniko zelo prepričljivo poglobil v usodo žensk, ki jih je sila razmer v 19. in še v 20. stoletju odtegnila od lastnih otrok - dojenčkov, da bi v tujini položile na svoje prsi drugega, tujega otroka. Ta kruta usoda je veliko let polnila njihovo življenje, in to le z željo, da bi lahko s prisluzenim denarjem rešile domače kmetije in družine pred socialnim propadom. Po dolgi plovbi "čez grenko morje" so dospeli v njim tuj kraj, kjer niso poznale jezika, kulture, običajev. Že po prvih straneh romana se bralec sreča s tremi protagonistkami, ob katerih kaj kmalu zasluči njihovo morečo tesnobo, odkrije njihov značaj, spozna njihovo preteklost in njihove želje. V Aleksandriji so jih vedno pričakale šolske sestre, pri katerih so Aleksandrijske pogostoma našle svoje varno zatočišče, si tam rade kaj zapele ali skupaj poklepetale in se nato ponovno vrnile v vsakdanji ritem

življenja. Usoda se je namreč s temi izrednimi Primorkami zelo rada pograba: nekatere je zanesla v tople, prijazne evropske družine, pri katerih so služile kot dojlje in kot take uživale visok družbeni in življenjski položaj. Druge je usoda kruto pahnila v kak harem, kjer so postale le številka v rokah brezsrčnih bogatašev, spet tretje so romale od ene službe do druge, pri čemer so se tiste bolj iznajdljive lahko povzele do mastnega dobička in do visokega družbenega položaja, druge pa so svoje bedno življenje zaključile nekje na cesti. Marsikatera izmed njih se sploh ni nikoli več vrnila domov, prav tako se le ena izmed treh protagonistk dokončno vrne v rodne kraje. Številne med njimi so se v Egiptu zaljubile v drugega, bolj privlačnega moža, ki jim je obljubljal izpolnitev vsakršne želje in zaslepljene od obljub so tam tudi nadaljevale svojo življenjsko pot, spet druge po večletnem služenju niso imele poti nazaj, tretje pa, vajene na razkošje meščanskega življenja, ne bi mogle več prenesti vrnitve v trdo kmečko okolje. Opisanih človeških usod je v romanu res veliko, bogat vir spoznavanja in odkrivanja nenavadnih trenutkov pa predstavljajo predvsem šolske sestre, od katerih izvemo za nešteto življenjskih poti, tako da si bralec le s težavo zapomni, katera Aleksandrijska je kaj doživela, katera se je za kaj odločila, katera je šla po eni ali po drugi poti ipd.

Marjan Tomšič je v romanu želel vnesti vse, kar ga je o Aleksandrijskah zamikalo ali pretreslo, včasih pa nas ta natrpanost posameznih usod le nekoliko zmede in iztiri, saj bi bil opis enega samega, do potankosti poglobljenega ženskega lika verjetno že dovolj učinkovit in pronicljiv. Pisatelj je namreč s svojim bogatim literarnim obzorjem prepričljivo dokazal, da je predvsem velik mojster pri poznavanju in opisovanju ženske psihe ter ženske vloge v težkih zgodovinskih časih, ko so morale žene držati na svojih ramenih tri hišne vogale, včasih celo vse štiri. To je pisatelj že dokazal s prav tako uspešnim romanom Šavrinke, kjer je v ospredje postavljen en sam ženski lik.

Kljub temu pa lahko brez pomslekov zapišemo, da je roman Grenko morje naletel pri bralcih na izjemno prodoren uspeh. Zaradi svoje večplastnosti vzbujajo zgodbe Aleksandrijske v bralcu zanimanje za odkrivanje včasih še nepoznatih drobcev iz naše preteklosti. V tem je gotovo tudi enkratnost romana, ki s svojimi resničnimi zgodbami ustvarja pretresljivost ob spopadu s krutostjo življenja. Ne gre tu namreč za kake ideološko prepričane zgodbe, gre zgolj za resnične življenjske dogodke, ki jih Tomšič opisuje z izredno spoštljivostjo in humanostjo. Zaveda se namreč, da so usode teh ljudi "svete", njegov naloge je samo ta, da jih v literarni obliki predstavi bralcem in da torej posreduje pristna človeška čutenja. Tomšič ne obsoja ljudi, njegovi romani so daleč od črno-bele tehnike, pri njem ni ne dobrih ne slabih, so samo usode, ki so lahko krute ali pa ne, in ker so te usode tako zelo človeške, se jim bralec zelo rad približa, pa čeprav ob koncu branja leže vanj grenak priokus, saj je tudi plovba do Aleksandrije "plovba po zelo grenkem morju".

Jadranka Cergol

Odmevne prireditve

50 let župnije Kapela na Kostanjevici

Na Kostanjevici v Novi Gorici so sredi novembra, s slovesnim zahvalnim somaševanjem, ki ga je vodil koprski škof msgr. Metod Pirih, končali prireditve in praznovanja ob 50. obletnici ustanovitve tamkajšnje župnije Kapela. Le-ta skupaj s frančiškanskim samostanom, ki je bil ustanovljen pred tristoosemdesetimi leti, sestavlja samostojno duhovno skupnost. Prireditve v počastitev omenjenega jubileja so se pričele že 27. aprila, na belo nedeljo.

Župnija Kapela ima poseben pomen in razsežnosti za Cerkev na Primorskem in tudi v preostali Sloveniji. Cerkev in samostan se nahajata tik ob slovensko-italijanski meji, zaradi česar so ju jugoslovanski vojaki (graničarji) stalno nadzorovali, politična policija pa je budno spremljala in kontrolirala vse, kar se je oz. naj bi se dogajalo. Patre in tudi laike v cerkvi in samostanu so pogosto klicali na zaslišanja oz. t.i. "informativne pogovore" v Novo Gorico in jih zadrževali. Sedanji župnik p. David Šrumpf je v pogovoru za Novi glas dejal, da so po osamosvojitvi Slovenije v samostanu odkrili prisluškovalne naprave, ki jih je očitno vgradila tajna politična policija. Oblast se je za Kostanjevico zanimala tudi zaradi tega, ker sta v samostanu prebivali znani katoliški osebnosti: apostolski administrator dr. Mihael Toroš in dr. Janez Jenko, poznejši koprski škof. O ustanovitvi župnije pred petdesetimi leti, njenem delovanju in počastitvi tega jubileja so za naš časnik govorili župnik p. David Šrumpf, pater Andrej, ki na Kostanjevici živi že 23 let in je bil v preteklosti tudi župnik ter gardijan samostana, in Peter Pirih, zborovodja mešanega župnijskega pevskega zbora. Zbor je za jubilej posnel zgoščenko z naslovom *Najlepše Marijine*, ki jih izvaja tudi oktet Sotočje iz Nove Gorice. Kostanjevica je bila sicer že šest let pred ustanovitvijo župnije središče župnijskega dogajanja. Dr. Franc Močnik, apostolski administrator za del goriške nadškofije, ki je ostal v Jugoslaviji, je namreč samo en dan po vzpostavitvi nove meje, 16. septembra 1947, na Kostanjevici ustanovil samostojni vikariat, v katerem so vključili tiste dele goriških župnij, ki so ostali v Gorici. 16. novembra 1953 pa je apostolski administrator dr.

Mihael Toroš samostojni vikariat na Kostanjevici povzdignil v župnijo in dotedanjega vikarja p. Otmarja Vostnerja imenoval za prvega župnika. Dne 5. februarja 1954 je oboje potrdil tudi s pisnima mašah in pobožnostih, ampak tudi pri prejemanju drugih zakramentov, ki so povezani z župnijsko dejavnostjo, pri pripravah nanje in pri veroiki. Župnija je bila tesno povezana z nastajajočo Novo Gorico in je tudi sprejemala njene vernike. Dobrih trinajst let je bila samostanska cerkev na Kostanjevici tudi "stolnica", saj je od 15. junija 1950 do svoje smrti 29. decembra 1963 v samostanu živel apostolski administrator dr. Mihael Toroš, nekaj mesecev pa je v omenjenem hramu prebival tudi škof dr. Janez Jenko. Ta se je decembra 1964 preselil v Koper in postal apostolski administrator za celotno Slovensko Primorje.

V minulih petdesetih letih je župnijo vodilo osem župnikov, v njej pa se je zvrstilo tudi okrog petinpetdeset bratov in patrov. Pristeti pa je treba še novince, ki so bili vedno vključeni v dogajanje v cerkvi in župniji. V samostanu sedaj prebiva tudi pater dr. Bruno Korošak, znani cerkveni pisec in nekdanji predavatelj na frančiškanski in misijonski univerzi v Rimu. Župnik p. David Šrumpf je v pogovoru za naš časnik dejal, da župnija in samostan za financiranje večjih vzdrževalnih del dobivata finančno pomoč slovenskega ministrstva za kulturo in mestne občine Nova Gorica. Cerkev in samostan dobro vzdržujejo, obnovljena pa sta tudi grobnica članov francoske kraljeve družine Burbonov ter samostanska knjižnica patra Stanislava Škrabca, največjega slovenskega jezikoslovca v devetnajstem stoletju. Med proslavljanjem petdesete obletnice ustanovitve župnije so sporočili, da pripravljajo tudi nov zbornik o preteklosti župnije in samostana. Poudarimo naj še, da v desnem krilu samostana na Kostanjevici gostuje Skupnost Srečanje, sola življenja, kjer fantje po načelih don Pierina Gelminija odkrivajo smisel življenja brez odvisnosti od mamil.

M.

Tra le Alpi e l'Adriatico - Med Alpami in Jadranom

Najnovejša knjiga Sergia Tavana

Prof. Sergio Tavano je v Gorici in v celotni deželi Furlaniji-Juljski krajini, pa tudi v širšem italijanskem in srednjeevropskem prostoru zelo znana osebnost. Njegova predavanja in nastopi, na univerzi in drugje, pričajo o izredno bogatem znanju in izostrenih pogledih na preteklost in sedanost glede na umetnost, zgodovino, literaturo in kulturo nasploh. Zaradi posebnih zaslug na področju krajevnega kulture je bil lani imenovan za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Njegovih samostojnih knjižnih izdaj in tehtnih prispevkov v najrazličnejših zbornikih in znanstvenih revijah je toliko, da so komajda pregledni in nalagajo bibliografu nelahko delo. Iz vsega tega bogastva sta za slovensko kulturo, poleg njegovih zgodovinskih del, zanimivi npr. leta 1991 izdana reprezentativna knjiga velikega formata *Gorizia e il mondo di ieri in antologija Gorizia e la sua contea*, nekakšen pomožni učbenik, ki ga je profesor Tavano uredil ob tisočletnici Gorice in jo je izdala Goriška pokrajina. Knjigo, ki vsebuje v šest sklopov kronološko razvrščene zgodovinske spise, izbrane iz del pretežno italijanskih in slovenskih avtorjev, so izdajatelji razdelili dijakom goriških šol. Leta 2002 je izšla v slovenskem prevodu z naslovom *Gorica in njena grofija*. Poklonili so jo slovenskim šolam v Gorici in šolam v Novi Gorici, kjer je bila predstavljena v dvorani mestne občine. Tudi ta publikacija kaže, kako si Sergio Tavano prizadeva za pretok vedenja o naši skupni zgodovini in o narodnostih, ki že od zdavnaj živijo druga ob drugi na tem ozemlju.

Ugledni goriški izobraženec, docent na tržaški univerzi in vsestransko razgledani pisec je eden tistih Goričanov - naj ob njem navedem vsaj še nepozabnega furlanskega pesnika in kulturnika Celsa Macorja -, ki so se že pred desetletji, ko to ni bilo ne lahko ne samoumevno, zavzemali za to, da bi italijanska javnost vsaj delno spoznala slovensko kulturno stvarnost. Tako so začeli odstranjevati mentalne pregrade in že od nekdanj ukoreninjene predsodke, za kar je bilo tedaj treba veliko poguma, odločnosti in vztrajnosti.

Najnovejša Tavanova publikacija je razkošna knjiga z naslovom *Tra le Alpi e l'Adriatico* in s podnaslovom *Friuli-Venezia Giulia e dintorni*, v slovenskem prevodu *Med Alpami in Jadranom, Furlanija-Juljska krajina in soseščina*. Izšla je v Vidmu pri založbi Roberto Vattori Editore z letnico 2002. Njen izid sta podprli Dežela Furlanija Juljska krajina in fundacija Cassa di Risparmio di Udine e Pordenone. Na več kot dvesto straneh so pregledno in smiselno razvrščena besedila, ki jih je napisal Sergio Tavano in so jih Constanze Czerny, Antonija Valentinčič in Michael Lahey prevedli v nemščino, slovenščino in angleščino. Bogato slikovno gradivo v barvah sta prispevala Matteo in Walter Menegaldo.

Uvodnim besedam založnika, predsednika že omenje-

pravkar omenjeni daljši uvodni zapis poudarja medsebojne stike in odnos med območji, ki so danes sestavni deli avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine, ki je bila uradno ustanovljena leta 1964. Po Tavanovem mnenju gre za stike in izkušnje, prepoznane "po istem znaku in v istih vrednotah v celotni soseščini Furlanije-Juljske krajine". V nadaljevanju nas avtor spremlja od treh zgodovinskih in tudi drugače zanimivih mest (Ogleja, Gradeža in Čedadada) do Trsta, Gorice in Vidma. Iz Pordenona se nato povrne k Soči, Krasu in Bredom in še naprej proti severu do Karnije in Kanalske doline. Dve poglavji sta v knjigi namenjeni osrednji Furlaniji in pordenonski okolici, nasled-

nji dve pa obalnemu pasu naše dežele ter Istri in Dalmaciji. Sledita Slovenija in Koroška. V zvezi s prvo avtor pripominja, da je med vsemi območji znotraj in okrog Furlanije-Juljske krajine to edina država in ne več samo del neke države. Poudarja tudi njeno strpnost do manjšin, ki živijo na njenem ozemlju, saj je npr. po ustavi en sedež v parlamentu zagotovljen predstavniku manjšine ne glede na število njenih pripadnikov. Iz Koroške nas knjiga vodi še v druge gorate dežele, na Tridentinsko, v Gornje Poadižje in na Tirolsko. In nazadnje spet proti jugu, v Benetke in Veneto.

Glede prevodov je treba priznati, da prevajalci niso imeli lahkega dela, saj je besedilo, zlasti v uvodnem delu, pa tudi sicer, precej zahtevno. Naj gre v tem poročilu vse priznanje prevajalki Antoniji Valentinčič, ki se je že večkrat lotila prevodov iz italijanščine (Celsa Macor in drugi, pa tudi na začetku omenjena antologija) in jih tudi dobro opravila, čeprav rešitve niso bile vselej enostavne.

Knjigo odlikujeta bogata vsebina in avtorjev objektivni odnos do obravnavane snovi. V njej se poudarjajo civilizacijske, zgodovinske in kulturne posebnosti na opisanih ozemljih živečih narodnostnih skupnosti. V zvezi s posameznimi kraji in pokrajinami so strnjeno, a jasno orisani zgodovinski razvoj, jezikovne značilnosti, umetniške zanimivosti in posebnosti nasploh. Dragoceno delo je izšlo tik pred Tavanovo 75-letnico. Ob tem življenjskem jubileju mu čestitamo in voščimo, da bi doslej objavljenim sledila še nova dela, ki bi bila prav tako kot dosedanja izraz njegovega obsežnega znanja in miselne širine.

Lojzka Bratuž

9

ČETRTEK, 18. DECEMBER 2003

Nova revija / Slovenska kronika 19. in 20. stoletja

Življenjske zgodbe naših prednikov govorijo

"Nič zato, če se nas je noč zbralo manj ljudi, kot se jih pri vas zbere na vaših predstavitev, saj bomo odslej večkrat in bolj pogosto prihajali predstavljati naše knjige! Pri Novi reviji namreč od nekdanj verjamemo v skupni slovenski prostor!" je dejal na prireditvi v razstavnem prostoru

Katoliške knjigarne v sredo, 10. t.m., direktor Nove revije Tomaž Zalaznik, ko je s sodelavci predstavil niz petih knjig večjega formata pod skupnim naslovom Slovenska kronika 19. in 20. stoletja.

Zares škoda, da ni prišlo več ljudi na čudovito prireditvi, na kateri je po pozdravu

našega urednika Jurija Paljka troje zgodovinarjev, dr. Egon Pelikan, dr. Marjan Drnovšek, dr. Milček Komelj, slikovito, strokovno in duhovito predstavilo eno temeljnih del slovenskega zgodovinopisja preteklega doba, ki je namenjeno širšemu krogu bralcev in vsem tistim, ki bi radi o sloven-

ski zgodovini skozi življenjske zgodbe naših imenitnih prednikov izvedeli nekaj več.

Nekako navadili smo se že, da na podobnih prireditvah že kronično pogrešamo naše šolnike, kar se je tudi tokrat izkazalo za slabo dejanje, saj bi Slovensko kroniko 19. in 20. stoletja dobesedno morale imeti vse naše šole v svojih knjižnicah, in to tako umeščene, da bi jih naši otroci lahko v šoli nemoteno listali, zvedavo brali, se iz njih naučili marsičesa o nas samih! "Kakšna zgodovina!" bi človek lahko vzkliknil že ob pogledu na krasne knjige, še bolj pa so nas prepričali prisotni zgodovinarji s svojimi izjavami, med njimi tudi Goričan dr. Branko Marušič, ki je tudi med več kot 170 pisci omenjene Slovenske kronike 19. in 20. stoletja.

Knjige Nove revije so na voljo v Katoliški knjigarni v Gorici!

TK

TRŽAŠKA KNJIGARNA
LIBRERIA TRIESTINA

VAM VOŠČI VESEL BOŽIČ
IN SREČNO NOVO LETO.
PRIČAKUJEMO VAS
Z BOGATO IZBIRO
BOŽIČNIH OKRASKOV IN
UMETNIŠKIH IZDELKOV.

TRST - Ul. sv. Frančiška 20, tel. 040 635954, e-mail: tklibris@tin.it

potovalna agencija
AURORA

Ulica Milano, 20 - 34122 Trst
tel. 040 631300 - 040 630261

POHIŠTVO

Korsic

vošči vsem odjemalcem, prijateljem in znancem
v zamejstvu in matični domovini
vesele božične praznike

TRST - Ul. S. Cilino 38/B, tel. 040 54390

UNIPOL BANCA

Dr. STOJAN PAHOR

finančni posrednik

tel. 040 3220283, GSM 3484440474 spahor@tin.it,

TRST - Trg Venezia 1 www.unipolbanca.it

nuova
Tecnoutensili SAS

di Norma Tretjak & C.

ŽELEZNINA, ORODJE, STROJI ZA POLJEDELJSTVO

OPČINE - Proseška 7, tel. - fax 040 212397

DANEV

praznjenje greznic in čistilnih
naprav, čiščenje odtočnih
kanalov z vodnim pritiskom,
pregledi s tv kamero,
zidarska dela

OBRтна CONA ZGONIK,
PROSEŠKA POSTAJA
29/C, 34017 TRST
tel. 040 2328113; fax 040 2528124

GOSTILNA
Sardoč

vošči gostom in
prijateljem vesele
božične praznike
in srečno Novo
leto 2004

PREČNIK 1/B, tel. 040 200871

Skład Mitja Čuk in Vzgojno zaposlitveno
središče Mitja Čuk

voščita vsem svojim prijateljem

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 2004!

ŽELEZNINA TERČON

Vse za hišo in vrt, stroji
za domačo in poklicno
uporabo, barve in barvila,
vse za vodne in plinske
inštalacije.

ODPRTO OD PONEDELJKA
DO PETKA

NABREŽINA 124,
tel. - fax 040 200122

**ZVEZA CERKVENIH
DEVŠKIH ZBOROV**

želi pevovodjem, organistom,
pevkam in pevcem ter
njihovim družinam
blagoslovljen Božič
in srečno Novo leto.

draguljarna

malalan

vošči vesel Božič in srečno Novo leto!

Opčine - Narodna ulica 28 - tel. 040 211465 www.malalan.com

Tiskovna konferenca / Karitas

III. poročilo o izločenih 2003

Na konferenci sta posegla tudi škof Ravnani in g. Pier Giorgio Ragazzoni

Končno je Karitas v torek, 9. decembra, predstavila javnosti dokončne zaključke raziskave z naslovom "III. poročilo o izločenih 2003". Letos poleti je Karitas sklicala tiskovno konferenco, na kateri je okvirno nakazala kontekst revščine na Tržaškem, a podatki niso bili vsekakor dokončno predelani. Na torkovem srečanju pa so odgovorni organizacije in strokovnjaki, ki so zahtevno študijo izdelali, ter predstavniki javnih in zdravstvenih institucij predstavili pregledno brošuro, v katerem so natančno navedeni dokončni podatki o obsežnem problemu revščine v našem mestu in okolici v letu 2002. Škofov vikar Pier Giorgio Ragazzoni in škof Ravnani sam pa sta na srečanju predložila predvsem cerkveni, etični in pastoralni pogled na to zahtevno družbeno ujmo.

V svojem občutenem posegu je g. Pier Giorgio Ragazzoni podčrtal globoke dileme, ki jih ljudje, ki so vendar pripravljani pomagati sočloveku, imajo, ko se spopadajo s svetom ob rob potisnjenih ljudi. Tudi širokodušne osebe so v takih slučajih v zadregi, saj občutijo predvsem svojo nemoč pri velikem in raznolikem problemu obubožanja; prav zaradi tega umaknejo svoj pogled s tega socialnega področja, bojijo se stati ob strani revnih in potrebnih, zraven tistih skratka, ki neizprosno kažejo svojo nemoč. Če je to s človeškega vidika tudi razumljivo, vsekakor s cerkvenega, pastoralnega in človekoljubnega pa ne more in ne sme veljati. Poročilo o izločenih je prav zato še toliko bolj pomemben pripomoček,

FOTO: KROMA

ki kapilarno vzame v pretres problem družbene izločenosti nekaterih in hkrati nakaže smernice, katerim morajo slediti tisti, ki se samozavestno odločijo pomagati sočloveku v stiski. "Trebja je zato poglobiti se v razne človeške probleme, treba je revne predvsem poslušati in nositi križ z njimi. Pomagati moramo vsem, paradoksalno pa predvsem tistim 'krivim in odpadlim ljudem', ki splošna moralna norma kaže, da si zaslužijo najmanj", je zaključil Ragazzoni.

"Če sem začutil dolžnost, da izjavim svoje mnenje v zvezi z revščino, je zato, ker sem v času zasledil ljudi, ženske, moške, mlade, ki so bili ponižani ne v goli potrebi, v kateri so bili primorani živeti, ampak predvsem v svojem dostojanstvu. Če kdo živi v taki stiski, kako se bomo ostali izgovarjali pred Bogom, ko nas bo ta spraševal, zakaj nismo tej osebi pomagali", se je vprašal škof Ravnani.

Prelat se je nato poglobil v pomen pastore. Ta ni le organizacija raznih dejavnosti. Pastoralna je namreč sama Cerkev, ki raste kot skupnost in ki

v milosti kaže verodostojnost svoje vere. Prav zato je pomembna povezava med župnijami, saj je župnija prežeta z vitalnostjo; je element, ki ima globoke korenine v določenem območju in prav zato je ne smemo pojmovati kot golo organizacijo, ki nudi verske usluge, je še dodal škof in se oprstila za te svoje neizbravne besede. Zato je pomembna povezava med cerkveno ustanovo in drugimi institucijami, in to na škofijskem, rajonskem, občinskem, pokrajinskem nivoju. Taka organiziranost bi morala vsekakor sloveti na složnem sodelovanju. Pedagoški značaj Karitas je po škofovem mnenju videti predvsem v vzgoji naše skupnosti na poti milosti. Tovrstna vzgoja pa bi morala dobiti zagon predvsem v poslušanju potrebnih, s katerimi bi morali deliti njihovo bolečino. Nalogo Karitas je zato tudi iskanje večje povezave z ostalimi sorodnimi socialnimi dejavniki; le tako se bo lahko ustvarila mreža povezav, ki bo uspešneje kljubovala problemu revščine.

"III. poročilo o izločenih

2003' sloni na treh dejavnikih: na opazovanju, na poslušanju in na razsodnosti. To so načela, katerim je Karitas sledila pri zbiranju podatkov preko 30 skrbstveno socialnih ustanov, ki so s škofijsko ustanovo povezane", sta obrazložila izvedenca Marco Aliotta in Carlo Beraldi. Strokovnjaki so nato predelali kar 85 tisoč zbranih podatkov, iz katerih je razvidno, da gre razbrati predvsem dve tipologiji revnih, vsaka s svojimi zahtevami: približniki se poslužujejo predvsem centrov za prvo pomoč in želijo nato podpora, da se čimprej vključijo v delovno življenje nove domicilne države (med temi je veliko mladih). Skupno je torej 3.084 revnih, ki v našem mestu živijo na pragu uboštva. Znatno število pa je tudi italijanskih obubožanih državljanov (predvsem štiridesetletni moški; teh je 62%), ki se na razne organizacije obračajo predvsem za finančno podporo. Nove nenaklonjene gospodarske okoliščine namreč v zadnjih časih šibijo celotno družinsko celico, saj je lahko v družini večkrat edina plača moževa, ko ta izgubi službo, pa mu je v ne več mladih letih težko dobiti drugo zaposlitev. Prav zato se Karitas in tržaška pokrajinska uprava močno zavzemata, da bi družinski ustanovi čimbolj pomagali (tako je zagotovil tudi odbornik za socialne zadeve Tržaške pokrajine Claudio Grison) in da bi dobili možno rešitev protislovja, kakaj število revnih vedno bolj narašča v mestu, v katerem je blagostanje vsekakor tako razširjeno.

Igor Gregori

IN MEMORIAM

Katinara - Slovo od Oskarja Čoka

V četrtek, 11. t.m., smo sprejeli na katinarsko pokopališče Oskarja Čoka, domačina iz Lonjerja, delavnega in plemenitega člana cerkvenega pevskega zbora. Čeprav že dolgo ni več živel v vaškem jedru, mu je vedno ostal zvest, saj je tu doraščal, se šolal, si ustvaril družino ter se aktivno udeleževal v društvenem in cerkvenem življenju.

val v društvenem in cerkvenem življenju.

Domači kraj, ljudje in njegova govorica so mu bili kratkoma v sliki ali besedo obujal spomine in dogodke izpred polpreteklih časov in se trudil, da le ne bi šli v pozabo.

Svoje dolgoletno sodelovanje pri cerkvenem pevskem zboru je dopolnjeval z vestnim urejanjem partitur in tekstov ter zborovskega arhiva.

Njegova spretna roka je ob velikih priložnostih tako okrasila domačo cerkev, da je prazniku dala poseben čar in izredno vzdušje. Petje, bodisi cerkveno kot posvetno, mu je bilo življenje, saj je izhajal iz družine pevovodij in pevcev, ki so dolga leta bogatili zborovske vrste teh krajev.

Njegov nasmeh, odprtost in strpnost do bližnjega so mu prisluzili mnogo prijateljev in znancev, za kar je pričala ve-

lika množica, ki je ob njegovem slovesu napolnila Kraljevo cerkev Sv. Trojice na Katinari.

Njegovi kolegi pevci pa smo se mu pod vodstvom Oskarja Kocijančiča oddolžili s poslednjo pesmijo in priložnostnim pozdravom. Mirno spavaj, dragi Oskar in hvala ti za vse.

Družini, ki ti je bila središče tvojega življenja, naj gre naše iskreno sožalje.

Pevci in farani župnije Sv. Trojice

Nabrežina / Devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti

Enakopravnost gre predvsem skozi ozaveščenost občanov

V Grudnovi hiši v Nabrežini so na javnem srečanju postavili na tehtnico uveljavljanje narodnostnih pravic v Občini Devin-Nabrežina

Stranka Slovenske skupnosti je v četrtek, 11. decembra, priredila v Grudnovi hiši v Nabrežini javno srečanje o uveljavljanju narodnostnih pravic v občini Devin-Nabrežina. Večer so oblikovali sekcijski tajnik Edvin Forčič, občinska svetovalka Oljke Vera Tuta Ban in občinski svetovalec skupine Združeni Viktor Tanze. Za mižo so torej sedeli vsi akterji burnega strankinega političnega življenja, ki je prišlo na dan na lanskim katastrofalnih občinskih volitvah. Kot kaže, je sonce v devinsko-nabrežinski sekciji Slovenske skupnosti spet zasijalo. Pečat dobre volje je dal tudi gost večera deželni svetovalec SSK Mirko Spazzapan.

Najprej moramo biti seznanjeni z našimi narodnostnimi pravicami, šele nato se jih moramo posluževati, ker bodo drugače izginile iz vsakdanjega življenja, je uvodoma poudaril Forčič. Zaščitni zakon je pomanjkljiv, v občini Devin-Nabrežina pa se lahko

opiramo na statut, ki je po Forčičevih besedah najboljši statut na teritoriji: slovenščina je povsem enakopravna italijanščini. V prejšnjih upravnih pa je postalo nespoštovanje v statutu priznanih narodnostnih pravic "nevzdržno in nedopustno". Bilo je treba iskati pravico tudi na sodiščih, je dejal Forčič in dal primer priziva odv. Škerka. Pa tudi "Scajolov dekret", proti kateremu je bil priziv strankinega devinsko-nabrežinskega, repentabskega in dolinskega sekcijkega tajnika na deželno upravno sodišče neuspešen, je močno ogrozil zaščitno raven slovenske narodnostne skupnosti. Ob koncu posega je Forčič izjavil, da ni v njegovih besedah namena, da bi ustvarjal nove polemike, prav pa je, da si vsak prevzame svojo odgovornost, vsi skupaj pa moramo enotno in usklajeno naprejš.

Dejstvo, da Slovenci nismo v Nabrežini našli skupnega jezika, boli, je dejal Spazzapan

in poudaril, da so lanske volitve v občini Devin-Nabrežina postale sinonim poraza, nesloženosti in dokaza, kako moramo ne-delati! Občinske volitve na Goriškem, tiste na deželni ravni in nadomestne volitve za rimsko poslansko zbornico pa so jasno pokazale, kje je treba iskati zmago. "Danes je torej čas složenosti, sodelovanja, iskanja skupnih iniciativ, kar je v bistvu ohranjanje naših pravic", je ugotavljal Spazzapan, da bo slovensko predstavništvo zagotovljeno v vseh upravnih in političnih organih. Zmaga je le v skupni podpori eni koaliciji.

Na isto struno je zaigral tudi pokrajinski tajnik stranke Peter Močnik, ki je v pisnem pozdravu podčrtal, da so v Nabrežini časi zreli za trenejše in smiselnejše odnose vseh akterjev Oljke. "Skupaj moramo ustvarjati možnost dialektičnih, a konstruktivnih odnosov najprej med nami, potem pa tudi z vsemi ostalimi. Čaka nas obdobje aktivne-

ga dela, začnimo skupaj nočoj!"

Vera Tuta Ban je izrazila zaskrbljenost nad brisanjem slovensčine iz uradnih aktov, nad ne-dvojezičnim osebjem občine in nad dejstvom, da je veliko Slovencev vprašalo za enojezične (!) izkaznice. Tuta je opozorila, da je prav slednji podatek dober kazatelj šibke ozaveščenosti slovenskih občanov, ki se "bojijo ne vem koga in ne vem česa". Stranka mora torej resno vzeti v pretres delo na terenu in med ljudmi.

Tanze je izpostavil usihanje slovenske prisotnosti v občini, kar gre najprej pripisati zapuščenju teritorija. Razlaščenja in regulacijski načrt spreminjajo narodnostno podobo teritorija, če pa teritorija nimamo, ni obstoja! Tanze je pokazal tudi na tri izhode iz težav nespoštovanja slovenskega jezika: občani se lahko zatečejo po prvo pomoč v občinski statut, zaščitni zakon, obrnejo pa se lahko tudi do občinskih svetovalcev. MR

Župnijska dvorana na Proseku Drugo predavanje Svetopisemske osnove

V četrtek, 11. decembra, se je v župnijski dvorani na Proseku odvijalo že drugo predavanje iz serije z naslovom Svetopisemske osnove. Tema tretjega predavanja je bila: Prva Mojzesova knjiga. Sveto pismo je za večino izmed nas knjiga "zapečaten s sedmimi pečati". Brez dvoma je tudi tu vzrok, da nam je zahodna kultura nerazumljiva in zato tudi nezanimiva, kajti ne pozabimo, da sloni na krščanstvu in grški miselnosti. Zato hvala organizatorju, ki nam ravno preko teh predavanj odpira vrata za razumevanje kulture, v kateri živimo, obenem pa nas ta predavanja postavljajo pred osnovno vprašanje naše eksistence: čemu živimo, kje je smisel našega bivanja.

Predavatelj nam je najprej predstavil zgradbo knjige, se vprašal o času nastanka in seveda o avtorju. Je avtor knjige res Mojzes? Ko nam je razjasnil te pojme, nas je popeljal v svet kozmogonije, ki je zapisana na samem začetku knjige. Brez dvoma jo je vsakdo izmed nas vsaj slišal, če ne že bral, in upam si trditi, da so se naša usta raztegnila v smejočo se držo in z mislijo, kakšna naivnost in neaktualnost. In zakaj je bila naša re-

akcija takšna? Preprosto zato, ker smo tekst razumeli dobesedno, s tem pa prišli v konflikt z dognanji moderne znanosti. Da bi lahko bolje razumeli stvarjenje zapisano v Svetem pismu, nas je popeljal v zgodovino, konkretno v Akadsko - Sumersko kulturo in stvaritev te kulture, ep Enuma Eliš, s katerim so se Izraelci seznanili, ko so bili v Babilonskem izgnanstvu. Ni pa se ustavil le pri tej civilizaciji, ampak je "skočil čez plot" še h kozmogonijam drugih civilizacij. Potrebno je bilo pojasniti že literatno vrsto, ki se imenuje mit, in k razumevanju stvarjenja pritegniti še nauk o evoluciji, da je pred nami zasijalo razumevanje stvarjenja zapisanega v prvi Mojzesovi knjigi.

Seveda ni šlo brez vprašanj in prijetnega klepeta ob zaključku. Prepričana sem, da nas bodo odslej slike, freske, ki prikazujejo ta prizor, nagovorile in obogatile, obenem pa je bilo predavanje tudi verifikacija naše vere oziroma nevere. Ko smo odhajali, so naše misli bile že pri naslednjem predavanju. Hvala Proseški župniji, ki nas bogati s kvalitetnimi predavanji! BL

11
ČETRTEK,
18. DECEMBER
2003

Konferenca v Nabrežini

Ivo Jevnikar o p. Placido Corteseju

V sklopu rednih mesečnih konferenc je bilo prejšnjo sredo v župnijski dvorani v Nabrežini nad vse zanimivo predavanje časnikarja Iva Jevnikarja o patru Placido Corteseju.

Pater Cortese je bil doma s Cresa, deloval pa je v Italiji, in sicer zlasti v minoritskem

samostanu v Padovi ter bil več let glavni urednik revije *Messaggero di S. Antonio*. Ko je sicer skoraj slučajno spoznal, v kakšnih razmerah so živeli v italijanskih taboriščih pripri Slovenci in Hrvati, jim je začel nuditi duhovno in gmotno pomoč. Pomagal je tudi Judom.

Sodeloval je tudi s slovensko odporniško skupino. Jasno je, da ga je imel zaradi tega njegovega dela nemški okupator na piki. Tako je nekega dne izginil iz samostana in za njim se je izgubila vsaka sled.

Po raznih pričevanjih naj bi po dolgotrajnem mučenju umrl v Trstu. Za patra Corteseja se je začel zanimati bivši goriški nadškof A.V. Bommarco,

ki je tudi s Cresa. Stekel je proces o njegovi beatifikaciji in je končno, po 138 sejah posebne cerkvene komisije, vsa dokumentacija bila predana pristojnemu vatikanskemu uradu. K raziskavi o življenju in delu tega plemenitega patra, predanega veri in ljubezni do bližnjega, je veliko doprinesel prav predavatelj Ivo Jevnikar. Nabrežine

Marijin dom pri Sv. Ivanu / Vrtljak

Tokrat igrice Menjava na vrhu Lučke Susič

Gledališka skupina Slovenski oder in drugi igralci so prikazali, do kakšne zmešnjave pride v nebesih, ko odpove računalnik

V nedeljo, 7. decembra 2003, so si otroci v Marijinem domu pri Sv. Ivanu lahko ogledali igrice prof. Lučke Susič *Menjava na vrhu*. V njej nam je gledališka skupina Slovenski oder, ki jo sestavljajo mlajši člani Radijskega odra in igralci, ki so se poseben izkazali v različnih gledaliških skupinah ter na tečajih lepe govorice za najmlajše, prikazali, do kakšne zmešnjave pride v nebesih, ko odpove računalnik. Kajti modernizacija je segla do samega svetega Petra, ki vsako leto organizira Miklavževo odpravo na Zemljo. Ko se začne iz super računalnika kaditi, angeli pokličejo na pomoč angele gasilce, ki jih vodi sveti Florjan. Ti nemudoma okvaro odpravijo, obenem pa se angeli na pobudo zadnjega prišleka, malega angela, ki še niti perutnic nima, odločijo, da bodo vodstvo letošnje Miklavževe odprave zaupali svete-

mu Florjanu. Ta jih začne takoj trenirati in ubogi angeli morajo telovaditi. Medtem ko oni telovadijo, se v nebesa prikrade hudiček, ki bi jim jo rad zagodel, in vsa darila zamenjal s palicami in premogom. Zaloti ga mali angelček, ki pokliče na pomoč svetega Petra. Stari, naglušni svetnik zadevo uredi in sveti Florjan

spozna, da se bo raje držal svoje gasilske čete, kot da bi prevzemal nove naloge.

Tako spoznamo, da moderna tehnologija ni vedno vsemu kos, da tudi izkušnje kljub starosti nekaj veljajo in da je dobro, ko nekdo spozna, kaj zmore in česa ne. No, za otroke so bila najpomembnejša darila, ki jih je Miklavž ob

pomoči Zadržne kraške banke z Opčin razdelil mednje.

Četrto srečanje z gledališkim vrtljakom je bilo tudi tokrat uspešno.

K temu so pripomogli igrivo besedilo prof. Lučke Susič, igralci: Nadia Roncelli, Julija Berdon, Maruška Gustin, Breda Susič, Patrizia Jurinčič, Janja Žiberna, Aleksij Štoka, Peter Raseni, Kim Furlan in Danijel Simonettig. Scena je bila delo Štefana Pahorja, angeli so plesali na glasbo Aljose Saksida ob koreografiji Ivane Ban. Kostumi so bili, kot se za tako priložnost spodobi, vsi zlati in bleščeči, zamislila si jih je avtorica Lučka Susič.

Predstave, ki si jih otroci lahko vsako leto ogledajo v okviru Gledališkega vrtljaka, so se že zakoreninile in imajo svoj krog malih gledalcev, iz katerih upamo, da bodo zrasli veliki gledalci in ljubitelji slovenske gledališke besede. Evelina Umek

S klubom prijateljstva pri Gospe Sveti in pri sv. Hemi Krški

Po sledeh naših prednikov (6)

V prvih stoletjih po Kristusu so po naših krajih, vključno s Karantanijo, tedanjim Norikom, vladali Rimljani in zanesli tudi sem krščansko kulturo. Misijonarji so prihajali iz Ogleja. S prihodom Slovanov v rimski imperij je tukaj krščanstvo zamrlo. Zgodilo pa se je, da je moral knez Borut, v zahvalo Bavarcem za pomoč v bojih z Obri, sprejeti njihovo nadoblast in poslati na bavorski dvor kot talca sina Gorazda in načaka Hotimirja.

To je bilo okrog leta 745. Mlada kneževica sta na dvoru spoznala in sprejela krščansko vero. Ko sta se vrnila v Karantanijo, sta želela posredovati to vero tudi drugim. Tokrat so prišli misijonarji v Karantanijo (drugo misijonarjenje) duhovniki iz solnograške (salzburške) škofije. Ustanovil jo je sv. Rupert. Slnograški misijonarji so ga zelo častili in mu posvetili več cerkva. V Sloveniji sta dva kraja z imenom Šentrupert, na Šta-

jerskem in na Dolenjskem. Seveda sta glavni cerkvi v njiju posvečeni sv. Rupertu. Naslednik sv. Ruperta, Virgil, po rodu Trec, je poslal na željo kneza Hotimirja pomožnega škofa Modesta okoli l. 760. Hotimir je nasledil na knežjem sedežu bratranca Gorazda, Borutovega sina. S pokristjanjevanjem pa le ni šlo gladko, čeprav so Modest in njegovi pomočniki razlagali nauke v domačem jeziku. Mnogi Slovenci so se pokristjanjevanju uprli z orožjem. Po Hotimirovi smrti so ga skoraj zatrli. Knez Valtunk ali Valkun ga je spet uvedel. S pomočjo bavarskega vojvode Tasila je l. 772 premagal upornike. O tem poje Franče Prešeren v *Uvodu h Krstu pri Savici*: "Valjhun, sin Kajtimara (Hotimira), boj krvavi že dolgo bije za krščansko vero... Kri po Kranji, Korontani prelita napolnila bi jezero."

/ dalje
Nada Martelanc

Župan izročil Borisu Pahorju srednjeveški pečat mesta

V torek, 9. decembra, je tržaški župan Roberto Dipiazza, ob prisotnosti podžupana in odbornika za kulturo Parisa Lippija in profesorja Elvia Guagninija, ki poučuje italijansko književnost na tržaški univerzi, izročil pisatelju Borisu Pahorju srednjeveški pečat mesta.

Gre za pomembno nagrado našemu pisatelju za njegove dolgoletno delovanje na področju kulture, obenem pa je podelitev srednjeveškega pečata priznanje tudi za slovensko identiteto v Trstu in za raven tukajšnje književnosti. Minuli torek pa je bil Boris Pahor deležen še ene nagrade, ko so mu tržaški kronisti in novinarji podelili preštiznega Zlatega sv. Justa. O tem več prihodnjic.

TAC

s.a.s.
Gruden Matej in C.
GRADBENI MATERIAL

Ob Božiču in Novem letu vse dobro in lepo!

SESLJAN, 27/a, tel. 040 299259

KMEČKI TURIZEM

GRUDEN ŽBOGAR

vošči mir Božji in veliko sreče v letu 2004.

SAMATORCA 47, Zgonik, tel. 040 229191

Malalan
OTTICA OPTIKA

želi vesele
božične praznike
in srečno
Novo leto 2004

OPČINE - Narodna ul. 47, tel. 040 213957

SLAŠČIČARNA

Saint Honore'

parfait, mousse in hladne torte,
čokoladne specialitete,
nepremagljive skušnjave v vseh letnih časih
decembra odprto: od 8. do 13. ure in
od 15.30 do 19. ure - tudi v ponedeljkih
OPČINE - Proseška ul. 2, tel. 040 213055

JAZBEC

Pekarna - slaščičarna

NABREŽINA 98, tel. 040 200174

il negoziotto

tkanine

vošči vesel Božič in srečno Novo leto 2004

TRST - Drevored 20. septembra 16, tel. 040 370914,
e-mail ilnegoziotto@xnet.it

Skerlavaj Draguljarna

Vošči vsem vesele božične
praznike

TRST - Ul. Battisti 2, tel. 040 7606012

Birreria

Bunker

ZAPRTO ob torkih / URNIK od 10. do 14. in od 18. do 02. ure

Nabrežina 97, tel. 040 200228

Milje / V sklopu koncertov Nativitas Tradicionalna božična revija zboru Gallus

FOTO KROMA

V nedeljo, 14. t.m., je bila v Miljah že tradicionalna božična revija, ki jo že od leta 1991 organizira zbor Jacobus Gallus. Letos, kot tudi že lani, je bila ta pobuda vključena v cikel božičnih koncertov Nativitas, ki se vrstijo pod pokroviteljstvom deželnega združenja pevskih zborov USCI na celem deželnem ozemlju. Pri organizaciji pa so bistveno pomagali člani Društva Slovencev miljske občine in Zveza slovenskih kulturnih društev.

Zbor Gallus je tudi letos povabil k sodelovanju še druga dva zbora, in sicer moški zbor Montecimon iz kraja Miane iz okolice Trevisa in mešani zbor Haliaetum, ki deluje v okviru italijanske narodnostne skupnosti v Izoli. Pevci zbora Jacobus Gallus se s pevci obeh zborov že dlje časa poznajo, saj so že bili v gosteh v Izoli, s posebnimi občutki pa se spominjajo gostovanja v kraju Miane. Tudi izbira kraja koncerta samega ni bila naključna. Že ob organizaciji prve božične revije so si pevci zamislili, da bi se revija selila iz kraja v kraj. Revija je že potekala v raznih cerkvah na Tržaškem, letos je izbira padla na miljsko stolnico, saj tu le poredkoma zazveni slovenska pesem.

V nedeljo so se najprej predstavili pevci zbora Jacobus Gallus, ki so zapeli štiri božične pesmi tržaških avtorjev (Grbec, Venturini, Slama in Danev) in Brucknerjevo Ave

Mario. Zbor sta na kljunasto flauto spremljali Tamara Giorgi in Irina Perosa. Nato se je občinstvu predstavil moški zbor Montecimon. Pevci so se predstavili z zelo zanimivim sporedom od gregorianskega speva do nekaterih priredb ljudskih pesmi. Kot zadnji je nastopil mešani zbor Haliaetum, ki je najprej odpel štiri skladbe iz bogate zakladnice polifonskih skladb, nato pa še štiri božične pesmi.

Kot je že običaj, se je koncert zaključil s priredbo Gruberjeve Svete noči, ki so jo v skupnem sestavu zapeli pevci zbora Jacobus Gallus in moškega zbora Montecimon.

Tudi letos je bil koncert zanimiv in kakovosten. Žal pa so ga motili zvoki godbe na pihala, ki je imela čisto slučajno (?) koncert v organizaciji miljske občine istočasno na trgu pred cerkvijo. Tako se je med koncertom večkrat zgodilo, da je godba na pihala preglasila najbolj nežne trenutke v pesmih, kar je motilo tako poslušalce kot same izvajalce.

Kot se za vsako srečanje zborov spodobi, se je večer še dolgo nadaljeval v župnijski dvorani, kjer so člani Društva Slovencev miljske občine in pevci zbora Gallus pripravili za svoje goste bogato pogostitev. Med pevci zborov pa so se ob prigrizku spletla prijateljstva z željo, da se bodo še srečali na kakem podobnem koncertu.

AS

DAROVI

V SPOMIN na Marijo Bizjak daruje Laura Parovel 10,00 € za Marijin dom pri Sv. Ivanu.
V SPOMIN na Alberta Cusina darujeta Darko in Zinka 50,00 € za Marijin dom pri Sv. Ivanu.

V POČASTITEV spomina na Marto Požar darujeta Zinka in Darko za Marijin dom pri Sv. Ivanu 100,00 €, za svetoivanski cerkveni pevski zbor 100,00 €, za Sklad narodnih noš 100,00 €.

ZAHVALA

Člani centralnega in župnijskih odsekov Slovenske Vincencijeve konference v Trstu se iskreno zahvaljujemo dobrotnikom za naklonjenost. Skupno s

Klubom prijateljstva voščimo vsem blagoslovljene božične praznike ter mnogo sreče in lepih uspehov v novem letu.

Prisrčna zahvala vsem, ki so se v nedeljo, 14. decembra, po sv. maši udeležili v svetoivanskem Marijinem domu kratke akademije v spomin na Marto Požar in na njeno dolgoletno kulturno delovanje. Postavljena je bila njena slika v lepi svetoivanski narodni noši. Se posebnega zahvala naj gre vsem, ki so to srečanje omogočili: to so organizatorji, svetoivanski pevski zbor, napovedovalka, harmonikar in še tisti, ki so nam pripravili malo zakusko, da smo se ob prijaznem klepetu ustavili. **Se stra in svak**

TRADICIONALNA BOŽIČNA RAZSTAVA V NABREŽINI v župnijski dvorani

od 25. do 28. decembra 2003
ter 1. 4. in 6. januarja 2004
od 15. do 18. ure.

Na ogled so zanimiva božična simbolika, jaslice iz raznih krajev, slike naših umetnikov. **Vabljeni!**
Blagoslovljene praznike!

FANTJE IZ POD GRMADE, OTROCI ZBORA LADJICA
ter ŽENSKI IN MLADINSKI ZBOR DEVIN

vabijo na tradicionalni

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

Nova cerkev v Štivanu, Štefanovo, ob 17. uri.

SDZ
URES

Slovensko deželno
gospodarsko združenje

SERVIS
VIS

SERVIS srl - d.o.o.

V službi podjetij Furlanije-Juljske krajine

Vesel Božič in srečno novo leto 2004
vsem slovenskim in krajevnim podjetjem
ter bralcem Novega glasa

SEDEŽI:

TRST: Mesto, Obrtna cona Dolina, Obrtna cona Zgonik (od 2004) - tel. 040 67 248
GORICA: Štandrež (blizu Zadrugne banke Doberdob-Sovodnje) - tel. 0481 523061
VIDEM: Čedad - tel. 0432 730153
INFO: www.servis.it

Crem Caffè
Petdeset let
kakovosti
Srečno

Max mini
RISTOPUB
PIZZA - GRILL
Vesele praznike!
Monfalcone (GO)
Via Grado, 54/F
(blizu Kinemaxa)
Tel. 0481.722081

Center Hotel
Vam želi
vesele božične
in novoletne
praznike!
Via/Ulica Igo Gruden 43
Basovizza/Bazovica
(Trieste) - I
tel. +39 040 9221334
fax +39 040 9221335
info@centerhotel.it
www.centerhotel.it

BAR POKER
Kristjana Cibica
OB BOŽIČNIH
PRAZNIKI V VOŠČI
IN ŽELI VSE DOBRO
TRST - Ul. F. Severo 5

**CVETLIČARNA
ELENA**
Elene Prašelj
IZBRANO CVETJE
ZA VSE PRILIKOVANOSTI
34133 TRST, Ul. Carducci 2

Na goriški občini Prva seja konzulte za slovensko manjšino

V beli dvorani goriške občinske palače se je 10. t.m. sestala na prvi seji v tej mandatni dobi konzulta za slovensko manjšino, ki deluje v sklopu občine. Zasedanje je pozdravil in v prvem delu vodil odbornik Damijan Terpin, ki je povzel težave, do katerih je prišlo pri imenovanju enega od članov konzulte zaradi obstrukcije opozicije in, kar je onemogočilo upravi, da bi sklicala prvo sejo. Po odgovoru deželne direkcije za lokalno samoupravo, ki je dala placet za delovanje konzulte tudi v okrnjeni zasedbi (brez člana, ki ga imenuje opozicija v občinskem svetu), je goriška občina lahko sklicala prvo sejo konzulte.

Terpin je povzel nekatere pomembne tematike, ki so vezane na slovensko prisotnost v občini; s posebno pozornostjo se je dotaknil skorajšnjega spremenjalnega odprtja okenca za slovensko manjšino, ki ga predvideva zakon 38/01. Med drugim je spregovoril tudi o vlogi, ki jo lahko s to upravo odigra konzulta, ki lahko predlaga upravi pobude in ideje, ki bodo zagotovo imele več poslušalca od prejšnjih.

V nadaljevanju se je oglašil zadnji predsednik konzulte Damjan Paulin, ki je spregovoril o delovanju konzulte v prejšnji mandatni dobi ter predlagal za novega predsednika Igorja Komela ter podpredsednico Nadjo Grusovin, med-

tem ko je kandidat za tajnika bil Bogdan Podversič. Pri tajnem glasovanju so bili kandidati potrjeni.

Komel je spregovoril o izzivih, ki čakajo našo narodnostno skupnost v naslednjih letih, od vstopa Slovenije v EU do padca mej leta 2007 ter o vlogi, ki bi jo v tem kontekstu morala odigrati manjšina. Pomembno je, da v pojmovanju goriške uprave postane delovanje konzulte nekaj povsem normalnega in vsakdanjega ter da postane konzulta enakovredna komisiji ostalim.

Paulin je nato ponudil v pretres nekaj tematik, ki bi jih veljalo poglobiti (vstop Slovenije v EU, Trgovski dom in Jeremitišče). Rudi Pavšič pa je spregovoril o konzultah kot o dodatni vrednosti slovenske prisotnosti v Gorici ter forumu, v katerem se soočajo glavne smernice slovenske civilne družbe.

Nadja Grusovin je predlagala, da bi občina čim bolj kapilarno informirala o delovanju in smotrih okenca za slovensko manjšino.

Igor Devetak je spregovoril o problematiki neurejenega sedeža srednje šole Trinko, medtem ko je Kristina Knez poudarila potrebo po slovenskih jaslih v občini Gorica. Renzo Boscarol se je spomnil na Marka Waltritscha ter predlagal, da bi se ga konzulta spomnila s posebno pobudo.

Na pokrajini okrogla miza o Trgovskem domu Dom goriških kultur

Prejšnji četrtek, 11. decembra, je potekalo v sejni dvorani pokrajinskega sveta v Gorici še zadnje srečanje niza z naslovom *Projekt sožitje. Identiteta in integracija v večjezikovni družbi*, ki sta ga priredila pokrajinska uprava in Slori. Tokrat je bila okrogla miza posvečena Trgovskemu domu in razmišljanju o njegovi vlogi. Napovedan je bil nastop več vidnih in uglednih predstavnikov javnih uprav; žal se večera ni udeležil senator Miloš Budin, ki je bil zadržan v Rimu, odsotna sta bila tudi predsednik goriške pokrajine Giorgio Brandolin in goriški župan Vittorio Brancati. Zbranim so tako spregovorili deželni odbornik Roberto Antonaz, pokrajinski odbornik Marko Marinčič in občinski odbornik Damijan Terpin.

Marinčič je uvodoma spregovoril o Trgovskem domu kot prestižni in zgodovinski goriški palači, ki naj bi postala dom goriških kultur v znamenju vzajemnega spoznavanja, dialoga in srečevanja. Glede vrnitve stavbe je povedal, da bo največja težava v postopku, saj določila zaščitnega zakona 38/2001 niso dovolj jasna. Pokrajinski odbornik je tudi prebral pismo odsotnega sen. Budina, ki spodbuja k temu, naj ohranjamo zgodovinski spomin, obenem pa naj tudi gledamo najprej. Trgovski dom naj bo v tretjem tisočletju sedež različnih kultur, ki sobivajo in se spoštujejo. Druga goriška gledališča (Kulturni dom, Kulturni center Bratuž, Avditorij, Verdi) naj bodo sicer odprta tako Italijanom kot Slovencem in Furlanom, Trgovski dom pa naj bo nekaka "izložba" vseh omenjenih in goriških zgodovinskih skupnosti.

Terpin je spregovoril o organskem projektu, ki ga je občinska uprava zasnovala s širšimi zamahi in že predstavila vladi v osebi prefekta. V Trgovskem domu kot stični točki in informativnem središču naj bi bili poleg omenjenih prisotni tudi judovska in nemška skupnost. Občina dosti vlaga v projekt, saj od njega veliko pričakuje. Treba je se dogovoriti z ministrstvom, ki imata svoje urade v stavbi, saj sta tudi pripravljene se odseliti, če bi se

našli zanje alternativni prostori. Dejstvo pa je, je še povedal Terpin, da je bila palača Slovencem dobesedno zaplenjena, ukradena.

Po mnenju odbornika Antonaza je ideja o domu goriških kultur izredna intuicija, ki govori o novem duhu v Gorici. "Trgovski dom bi lahko bil simbol novosti, ki naznanja nove čase in gleda v prihodnost." Vrnitvi tega, kar je bilo krivično odvzeto, bi bila tako dana nova razsežnost. Zato Dežela v polnosti podpira projekt. Krajevne uprave morajo enotno nastopiti pri osrednji rimski oblasti. Sam zakon 38 sili v dogovor z vlado. Šlo bo za znatno finančno breme in časi verjetno ne bodo kratki... V igro je potrebno potegniti Illyja in ves deželni odbor, saj je "treba priti do pomembnih odločitev pred 1. majem 2004".

V razpravi je nastopilo več zastopnikov javnih ustanov. Milan Pahor je v imenu Narodne in študijske knjižnice (ki ima po zakonu 38 posebno pravico do umestitve v stavbi) spregovoril o zahtevah slovenske knjižnice in soprisotnosti italijanske. O slednji je spregovoril direktor Marco Menato. Predsednik SKGZ Rudi Pavšič je predložil, da bi novi dom upravljala in promovirala nova večjezikovna ustanova. Damjan Paulin je podčrtal potrebo po sinergijah s krajevnimi upravami in postavil vprašanje, kdo bo določil seznam ustanov, ki naj vstopijo v Trgovski dom; spomnil je namreč, da je "cilj zakona 38 varovati slovensko narodno skupnost". Med drugimi je nekaj misli povedal tudi pokrajinski predsednik SSO Janez Povše, ki je spodbudil, naj se pospešijo ritmi in konstruktivni dialogi, treba pa je tudi senzibilizirati javnost.

Občutek imamo, da bo pot do uresničitve katerekoli rešitve še dolga. Zaradi zavlačevanja (zaščitni zakon bo kmalu praznoval tretji rojstni dan...), razočaranj zaradi počasnosti birokratskega aparata in verjetno neuresničljivih pričakovanj pa ostaja zlasti med predstavniki slovenskih ustanov nekaj grenkobe.

DD

voščijo vam

restavracija
Vogrič

vošči svojim obiskovalcem
v zamejstvu in matični
domovini vesel Božič
in srečno Novo leto 2004!

ŠTEVERJAN
Klanec 23
tel. 0481 884095

Zaprto ob torkih
in sredah

GOSTILNA PODVERŠIČ

1953-2003
Ob 50-letnici obratovanja
iskrena zahvala vsem
cenjenim strankam.

GORICA, ul. Brigata Pavia 61, tel. 0481 530518

ROMAN BAR

Robert in Nadja Cotič

vošči vsem blagoslovljene praznike

GORICA - Travnik, vogal ul. Roma in ul. Oberdan

Gradbeno podjetje

Hlede Alojz Ivan

ŠTEVERJAN - Dvor 13, tel. 0481 884015

tecnoterm S.a.s.

ogrevanje / hlajenje / električna napeljava / vodoinštalaterstvo

MOŠ - Ul. Camposanto 12, tel. 0481 80076 - 0481 80050
GRADEŽ (SKLADIŠČE) - Ul. Carducci 42, tel. in fax 0431 80750

KOSIČ

OBUTVE

Raštel 7
tel. 0481 535162

Ul. Oberdan 7
tel. 0481 535520

KIDS

OTROŠKA OBUTEV

IN OBLAČILA

Ul. Oberdan 9
tel. 0481 30248

VELIKA IZBIRA • KAKOVOST • PROFESIONALNOST
• PRIJAZNOST • MODA • UGODNE CENE •

GORICA **KOSIČ** GORICA

K2SPORT

Raštel 19
tel. 0481 531884

K2 SPORT OBUTVE
Raštel 8

K2 SPORT OUTLET
Raštel 12

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - OGRAJE

RADISLAV LEOPOLI

GORICA - Ul. Brigata Pavia 46, tel. 0481 531941

PRODAJA IN
POPRAVILA KOLES

ELIA ČUK S.N.C.

CEFARIN R. & SAKSIDA A.

GORICA - Trg Cavour 9
tel. 0481 535019

PAOLO
TOSELLI
& C. s.n.c.

računalniki, prenosni in hišni
telefoni, analogni in digitalni
kopirni stroji

tehnični servis - tel. 0481 32772
GORICA - Korzo Verdi 81,
tel. 0481 531621 r.a.,
fax 0481 534959

www.tosellinet.it - e-mail info@toselli.it

Il bottone

Nadja Sošol

VELIKA IZBIRA SPODNJEGA
PERILA, NOGAVIC IN PIZAM

GORICA - Travnik 26,
tel. 0481 33587

LU.NA.

Lucia in Nadja

SPODNJE PERILO

Triumph

GORICA - Travnik 5 A

H O M E

ZAVESE IN
POSTELJNINA

Branko Ambrosi

GORICA - PIAZZA MUNICIPIO 4,
tel. 0481 31890

90-letna Števerjanka v OŠ v Pevmi

Spomini gospe Marice

V šolo smo povabili gospo Marico, vedro in mladostno devetdesetletnico. Pripovedovala nam je o svojem večkrat trpkem, a bogatem in enkratnem življenju. Obujala je tudi spomine na nekdanje lepe običaje.

Rodila se je v Števerjanu, v revni in številni družini. Otroštvo in mladost je preživljala pri teti in stricu, ki sta jo posvojila. Spominja se, kako so ob večerih molili rožni venec, in to prav vsak dan, četudi so bili utrujeni od naporenega dela na polju.

Ob vseh svetih je skupaj z vaško otročadjo hodila od hiše do hiše pobirat hlebčke kruha-vahtiče. Mali Marici je teta pripravila žekeljček z vrvice in z njim se je odpravila po vaških zaselkih. Pri nekaterih hišah so otroci našli zaprta vrata, saj so bile gospodinje tako revne, da jim niso imele kaj ponuditi. Včasih so celo oni darovali siromašnim družinam vahtič ali dva, da so se domači otroci lahko nasitili.

V adventnem času je že kot deklič vstajala zarana, ob petih. Vsak dan se je napolnila k adventni pobožnosti-zornicam. V temi si je svetila s petrolejko. Otroke je zeblo, saj so bili prerevno oblečeni. Na nogah so nosili cokle ali doma izdelane copate. V Števerjanu je stala "v borovcih" baraka, kjer so ob sv. Miklavžu namestili oder. Kmalu po očetovi smrti je tudi sama stala v množici otrok in nestrpnost pričakovala, da sveti Miklavž pokliče njeno ime. Toda njene ime ni poklical, saj zanjo ni bilo niti enega samega samcatega oreha...

Božič je bil posebno doživljaj: polnočnica, molitev rožnega venca, božične pesmi, slovesna sveta maša... Doma so postavili preproste jaslice. Pastirci so bili glineni ali celo papirnati. Iz gozda so prinesli brin in nanj obesili orehe, ovite v bleščeče papirčke.

Ob pustu je vaška mladina obhodila vso vas. V košarah se je nabralo kar nekaj klobas in jajc. Pod večer so se zbrali na kakem skednju, kjer so klobase skuhalo, iz jajc pa so scvrli ogromno frtaljo. Ošemljeni v stare cunje so ob zvokih harmonike veselo rajali. Ej, kako so znali biti veseli!

Radostno je bilo tudi ob poroki. Navada je bila, da se je isti dan poročilo več parov. Praznično ozaljšane nevestice so nosile obleke različnih barv, celo črne. Prave pa so bile le tiste čizme (čevlji), ki so ob hoji vsaj malo škripale. "Šolni na škrips, v žepu niks!" Skozi vas je stopal razigran spremljal do cerkve. Med njimi je bil vsaj en harmonikaš, ki je igral vesele viže.

Z žarom v očeh nem je ga. Marica pripovedovala o pripravah na veliko noč in o tem, kako so tedaj tudi otroci prihajali k bogoslužju tešči. Spominja se, kako sta se s teto napolnili k vstajenjski maši že ob 2. jutranji uri, da bi bili kot Magdalena prvi ob Jezusovem grobu. Sama je nosila belo obhajilno obleko, teta pa je bila v črnem. Prišli sta veliko prezgodaj, a ker ju je zeblo, jima je mežnar odklenil cerkvena vrata.

Na veliko soboto je mežnar nosil po hišah kresilno go-

FOTO B. BUBIČA

bo in delil blagoslovljeni ogenj. Velikonočno kosilo je bilo res obilno. Na mizi so se pojavile redke dobrote: juha,

kuhan pršut, klobase, hren, fulje, menih... Tako ob Božiču kot ob Veliki noči so k obedu povabili tudi kakega reveža: vaškega potepuha ali osamljenega človeka.

Gospa Marica nam je povedala še marsikaj o nekdanji šoli in tablicah, na katere so pisali učenci, o strogih kaznih ipd. Vse njeno podajanje je bilo prežeto z globoko modrostjo.

Večkrat je ponovila, da neskončno ljubi življenje, a se obenem ne boji smrti. Ključ do prave sreče je po njenem brezpogojna ljubezen do bližnjega, skromnost in redna molitev.

Gospa Marici smo za te pomembne nauke in za čudovito srečanje zelo hvaležni!

Učenci 5. razreda osnovne šole Josipa Abrama

Božičnica in dobrodelna baklada v Štandrežu

Štandreški rajonski svet prireja v nedeljo, 21. decembra, že tradicionalno božično srečanje, ki bo najprej v domači cerkvi, nato pa na osrednjem trgu. Pri pobudi sodelujejo štandreški vrtec, osnovna šola Fran Erjavec, župnija in domača društva. V cerkvi se bo božični program začel ob 15. uri z nastopom otrok iz vrtca in osnovne šole, ki bodo s pesmijo in besedo ustvarili božično vzdušje in oblikovali glavnino programa. Pridružili se jim bodo vrstniki iz Vrtojbe. Nedeljski predbožični popoldan bodo sklenili domači zbori z božičnimi melodijami. Na trgu se bo nato praznično srečanje nadaljevalo ob božičnih slaščicah, čaju in kuhanem vinu.

Kot že vrsto let bo v Štandrežu tudi dobrodelna baklada, ki jo ob sodelovanju društva pripravlja štandreški rajonski svet. Udeleženci bakla-

de se bodo zbrali na trgu pred cerkvijo v nedeljo, 28. decembra, in ob 17. uri krenili proti Jeremitišču, kjer se bodo okrepčali in lahko zapeli pred lesenimi jaslicami.

PREJELI SMO

Razmišljanje o Podgori

Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Tako se glasi druga zapoved ljubezni. Torej ne delaj drugemu, česar nočeš, da bi bilo storjeno tebi. V tem duhu se oglašam v teh vrsticah samo zato, ker avtorica članka "Razmišljanja" ob srečanju z nadškofo v Podgori, objavljenega na str. 10 v četrtek, 4. decembra 2003, je pozabila se podpisati in je ne morem osebno nagovoriti. Ker me je že preveč oseb vprašalo, zakaj sem tako "razmišljala", hočem javno povedati, da nisem jaz avtorica take blodnje in, ko bi bila, bi se odkrito in osebno podpisala.

Albina Pintar Russian

budin

TIPOGRAFIA

34170 GORICA - Ul. Gregorčič, 23
Tel. 0481 522 907 - Fax 0481 524 447
E-MAIL: budin@seta.it

KATOLIŠKA KNJIGARNA

- knjige in revije
- vse za šolo in pisarno
- razne vrste papirja
- sakralni predmeti, sveče
- darila
- plošče, kasete
- igrače

GORICA - Travnik 25, tel. 0481 531407

Draguljarna - urarna - zlatarna

VIRGILIO BRATINA s.n.c

dolga in kvalitetna prisotnost, označujejo jo resnost, strokovnost, kompetentnost na področju trgovine.

Veseli Božič in srečno Novo leto 2004!

TRŽIČ, Corso del Popolo 28, tel. 0481 410674

Urnarna - Zlatarna

Cel leta 1897
profesionalnost
v tradiciji

Šuligoj

GORICA - Ul. Carducci 49, tel. 0481 535657

tiskarna

grafica goriziana sas

ul. gregorčič, 18
34170 gorica
tel. 0481.22116
fax 0481.22079
info@graficagoriziana.com

kinemax

moj kino

Mehanični pribor

Daniela Puia

GORICA - Ul. Trieste 271, tel. in fax 0481 520250

TRGOVINA JESTVIN

Maraž Škarabot

GORICA - Placuta 13
Tel. 0481 531777

Pekarna - Slaščičarna

Viatori

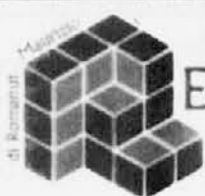
GORICA - tel. 0481 520905

KONFEKCIJE

DARIA PODVERŠIČ

vošči vesel Božič in srečno Novo leto!

V PRENOVLJENIH IN RAZŠIRJENIH PROSTORIH DOBITE, POLEG
OBČAJNE PONUDBE, TUDI VELIKO IZBIRO ELEGANTNEJŠE KONFEKCIJE
GORICA - Ul. Seminario 10, tel. 0481 533592

ERRE TRE

Romanut Maurizio

SOVODNJE OB SOČI - Ul. N. Sauro 2/G, tel. 0336 526199
e-mail: erretre23@libero.it

OPRAVLJAMO
VSA
ZIDARSKA
DELA
Z LASTNIMI
STROJI

Specializirana veletrgovina
... z odličnimi mesečnimi
ponudbami.
Velika izbira
biološke hrane.
Pričakujemo vas
v Mošu pri Gorici!

OB PONEDELJKIH ODPRTO DOPOLDNE

DESPAR

KOMALI S.r.l.

VOŠČI VSEM KLIENTOM VESEL BOŽIČ
IN SREČNO NOVO LETO 2004

GORICA, Ul. Don Bosco 169, tel. 0481 533093

DESPAR

14

ČETRTEK,
18. DECEMBRA
2003

voščijo vam

**Gostilna
«FRANC»****Pri Francetu**

Pristna domača kuhinja

Zaprto ob nedeljah in
ponedeljkih

SOVODNJE OB SOČI - Prvomajska 86, tel. 0481 882038

GOSTILNA

KORŠIČ

Zaprto ob torkih in sredah

ŠTEVERJAN - Sovenca 7, tel. 0481 884248

HOTEL - RESTAVRACIJA**NANUT**

Hotel vedno odprt, restavracija zaprta ob sobotah in nedeljah

ŠTANDREŽ - Ul. Trieste 118, tel. 0481 21168

Lastna proizvodnja in
prodaja briških vinGORICA - Ul. Duca d'Aosta 72,
tel. 0481 81307OSLAVJE - zaselek Lenzuolo Bianco 1
tel. 0481 547103, 0481 31072
www.fieglvini.com
e-mail: info@fieglvini.comSCGV Komel, KCLB in ZCPZ
“Božič 2003”

Sobotno 6. Srečanje z glasbo bo prijeten uvod v božične praznike. Na odru Kulturnega centra Lojze Bratuž bodo domači glasbeniki izvedli Saint-Saenov božični oratorij in izbor slovenskih božičnih pesmi. Skoraj 100-članski ansambel, ki ga sestavljajo zbor Lojze Bratuž in Hrast ter orkester Ars-Atelier (na sliki), bo vodil Hilarij Lavrenčič. Solistične vloge bodo odpeli: Alessandra

Schettino-sopran, Mateja Bukavec-mezzosopran, Patrizia Belloni-alt, Leone Ferri-tenor in Damjan Locatelli-bariton. Dogodek ni samo glasbeni, ker poleg prijetnih melodij prinaša svežino mladih domačih poustvarjalnih sil in konkretno povezuje pisano kulturno podobo ob meji.

Vabljeni torej v Kulturni center Bratuž v soboto, 20. decembra, ob 20.30!

DAROVI

ZA CERKEV v Sovodnjah: namesto cvetja na grob Vilka Tomsiča daruje Hadrijan Corsi 100,00 €; ob 1. obletnici smrti Bože Gruden Maraž, darujeta mama in sestra 50,00 €; ob spominu na mamo Marijo daruje družina Peršolja 50,00 € za cerkev in 50,00 € za lačne.

ZA CERKEV na Peči: N.N. 10,00 €; N.N. 50,00 € in za cvetje 10,00 €.

ZA CERKEV v Rupi: Martinuč, Renče 10,00 €; N.N. za ogrevanje 50,00 €; mama Felicita v spomin na hčerko Nevenko 50,00 €; druž. Čevdek v spomin na sestrično Nevenko 50,00 €.

ZA CERKEV v Gabrjah v spomin na Marijo Peršolja Predan: druž. Kralj z Opčin 50,00, Pavla Hrovatin z Opčin 10,00, druž. Tomsič Drago 30,00, druž. Češčut Fani 25,00, druž. Češčut Marijo 25,00, N.N. 40,00, Silva z družino 50,00 €; za cerkev in stroške Aldo Peršolja v spomin na mamo Marijo 200,00 €.

ZA NOVI glas: s. Margherita Dovžan, Rim, 20,00 €; N.N. 100,00 €; N.N. 5,00 €.

ZAKANALSKO dolino: N.N. 50,00 €.

VOŠČILA

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško vošči članom in prijateljem vesel Božič in srečno Novo leto.

ZAHVALA

ZAHVALA
Zahvaljujemo se vsem,
ki so nam
ob izgubi dragega
moža, očeta in nonota
NIKOTA
stali ob strani.
Družina Pavletič

OBVESTILA

Uprava Novega glasa v Gorici bo zaprta v sredo, 24. decembra popoldne, v sredo, 31. decembra, in v petek, 2. januarja 2004.

KULTURNI DOM Nova Gorica prireja v sodelovanju s Kulturnim domom Gorica

GLASBENA MATICA GORICA v sodelovanju
s KULTURNIM DRUŠTVOM SOVODNJE

HARMONIKARSKI ORKESTER »ZPGŠ«

DIRIGENT: prof. Claudio Furlan
SOLISTA: Igor Zobin in Goran Ruzzier
Kulturni dom - Sovodnje
v soboto, 20. decembra 2003 ob 17.30
Vljudno vabljeni!

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ*Zborovski koncert***BOŽIČ V SLOVENSKI GLASBI
IN BESEDI**

IZVAJA Mešani pevski zbor Štandrež
DIRIGENT David Bandelli
RECITATORJA Majda Zavadlav in Marko Brajnik

Praznik sv. Treh kraljev, 6. januarja 2004, ob 20. uri
Župnijska cerkev sv. Andreja v Štandrežu

**PIERLUIGI
BUMBACA**

FOTOGRAF

GORICA, Ul. delle Monache 11
tel.-fax 0481 30866

Vesel Božič in srečno
novo leto želi
TRGOVINA

Meri Kostič

Velika izbira torbic,
dežnikov in raznovrstnih
kvalitetnih izdelkov

GORICA - Raštel 23, tel. 0481 33790

**GOSTILNA
PAOLA**

Sonja Ščukovt

želi vesele božične in
novoletne praznike!

ŠTANDREŽ - Ul. Monte
Sabotino 20, tel. 0481 523134**PHOTO**

LABORATORIO

PHOTO LABORATORIO
lastnik: Carlo Sclauzero

34170 GORICA - Ul. Lacchi 2
tel. 0481 535165

AGRARIA SEMENARNA

**CUSSIGH
BAUCON**

GORICA - Ul. Corsica 7/a

**Tutti
MARKET**

Emilio Povšič

GORICA - Tržaška ul. 261,
tel. 0481 21193

IZDELKI IZ KOVANEGA
ŽELEZA IN ALUMINIJA

Tabaj F.lli s.n.c.

Miloš in Raimondo Tabaj

GORICA, ul. Gregorčič 24
tel. 0481 21514
fax 0481 21987**MARKET S. ANDREA**

VOŠČI VSEM CENJENIM ODJEMALCEM BOŽIČNEGA
VESELJA POLNE PRAZNIKE

ŠTANDREŽ, Ul. San Michele 184

Gostilna

VID PRIMOŽIČ

Pri Pavlinu

Zaprto ob petkih

GORICA - Drevored 20. septembra 138, tel. 0481 82117

GOSTILNA SIRK

PRI LOVCU

SUBIDA - PLEŠIVO, tel. 0481 60531

Trattoria Gostilna
1870 - 1990
Devetak
di Devetak Agostino & C. s.n.c.

Zaprto v ponedeljek in torek

Želimo vam
vesel Božič in
srečno 2004!

VRH SV. MIHAELA 48 (Sovodnje ob Soči), tel. 0481 882005

NARDIN VOJKO

ZASTOPNIK

FORST

laško pivo

ŠTANDREŽ - Ul. S. Michele 324, tel. 0481 21065, fax 0481 522410

Maxi

Maxi

15

ČETRTEK.
18. DECEMBER
2003

Advent - čas pričakovanja

Za darila bo še treba čakati

Advent je na Koroškem čas, ko pridne gospodinje, otroci in celo možje skupaj poprijemajo za delo ter se lotevajo opravil, ki lepšajo pričakovanje na Božič.

Neredko se namreč go- di, da tudi moški, ki se sicer celo leto branijo kuhinjskih opravil kot hudič križa, radi v tem času zamesijo in spečejo kak slasten piškot. Pa še ponosni so na to, ko sosed pride na obisk in pohvali prav njegov ročni izdelek.

Na otroke - manjše in večje - pa seveda pazita pozorna ženska roka in pogled. Samo po vstopu Avstrije v Evropsko unijo so se tudi na prodajnih policah tukajšnjih trgovin plaho pojavili panettoni in pando-

ri, vendar je poraba slednjih tudi v božičnem času tako nizka, da boste zaman iskali popuste, kot ste jih vajeni v Italiji. Za to so krivi res izvrstni domači piškoti, ki uspešno kljubujejo modnim kulinaricnim muham globalizacije.

Advent je res nenavaden čas. V deželni muzeji so, po zaslugi novega kustosa, odprli razstavo Koroški Božič, v kateri predstavljajo božične šege na Koroškem. Na otvoritvi 11. decembra so se pojavili tudi koledniki iz Radiš. Tipično ziljsko ko-

ledovanje je na Radiše presnel župnik, vendar se je ta običaj razvil tudi v novem okolju - v Rožu. Koledniki so vsi srečo v novem letu voščili v slovenščini, kustos pa je vse prisotne opozoril, kako revna bi bila Koroška, če bi ne bilo poleg germanske še slovanske in romanske kulture.

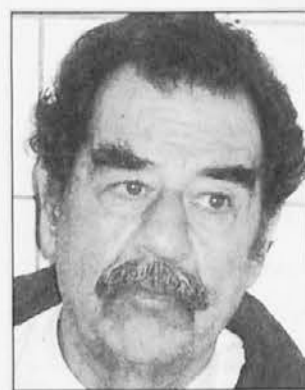
Darila so sestavni del božičnih praznikov. Koroški Slovenci so tik pred prazniki dobili novico o novem sestavu sosveta, kar je spet zagrenilo predpraznično vzdušje na ravni krovnih organizacij. Pa še vprašanje radia in tiska ni še rešeno! Advent, oziroma čas pričakovanja, še traja. Za darila bo še treba čakati.

Peter Rustja

Z 2. STRANI

Hud udarec...

Sadama Huseina so obtoževali, da razpolaga s sredstvi za množično uničevanje, zaradi česar je OZN poslala v Irak skupino izvedencev, ki pa ni našla ničesar. Teh sredstev ni odkrila niti ameriška vojska in njeni britanski ter drugi zavezniki, ki so pred meseci vojaško zasedli celotno iraško državno ozemlje. Dejstvo je tudi, da kljub napovedim Iračani niso sprejeli Američanov, Britancev in ostalih zasedbenih sil kot osvoboditelje, temveč da so jih dejansko imeli za okupatorje in z njimi ustrezno ravnali. Do aretacije Sadama Huseina je vladalo splošno mnenje, da vodijo gverilo njegovi ljudje, ki jih tudi mastno plačuje. Koliko vse to ustreza resnici, se bo najbrž kmalu dognalo.

Nobena skrivnost pa ni, da je Sadam Husein gmotno podpiral islamski fundamentalizem in z njim tesno povezani mednarodni terorizem, to je organizacijo Al Kajda, na čelu katere je Osama Bin Laden. Znano je dalje, da je Sadam Husein denarno podpiral družine palestinskih samomorilcev in da je bil smrtni sovražnik izraelske države.

Ameriški predsednik Bush je od tistega usodnega 11. septembra leta 2001, ko so člani teroristične organizacije Al Kajda izvedli strahotni atentat v New Yorku, trdno prepričan, da se takšna oblika terorizma lahko uspešno zatira le z uporabo sile, torej z orožjem. Tako je tudi proti volji Združenih narodov letos spomladi z vojsko napadel Irak, pri čemer je našel razumevanje le pri Britancu Blairu, Špancu Asnarju in naposled tudi pri italijanskem ministrskem predsedniku Berlusconi, ki pa je svoje vojake poslal v Irak, potem ko so Amerikanci ter Angleži že bili zasedli vsa iraško državo. Proti uporabi sile brez privoljenja OZN pa so bile mnoge države, med njimi zlasti Francija, Nemčija in tudi Rusija. Proti vojaškemu posegu v Iraku je bil tudi in zlasti papež Janez Pavel II., saj je v svetu močno odjeknila njegova izjava, da namreč "prevzema veliko odgovornost pred Bogom in zgodovino, kdor se odloči za uporabo sile".

Sadam Husein je zdaj v rokah ameriške vojske in bo za svoje zločine ter za dejanja odgovarjal iraškemu ljudstvu, kot je izjavil ameriški predsednik Bush. Nekateri menijo, da je njegova aretacija pospešila postopek prevzema oblasti po iraškem ljudstvu. Zadeva seveda ni prav nič preprosta, saj vemo, da so velike težave že med samimi suniti in šiiti, ki jim je sicer islam skupna veroizpoved, a se med seboj silno težko sporazumevajo. Poleg tega pa obstajajo še Kurdi, ki gospodarijo na severu države in ki jih je Sadam Husein še posebej preganjal. Ne gre končno omalovaževati še koristi mnogih držav, ki jih zanimajo predvsem petrolejski vrelci ter celotno stanje na tem važnem predelu sveta. Pristne in blagoslovljene praznike vam želi

Mirko Spazzapan,
Deželni svetovalec
Slovenske skupnosti

Z 2. STRANI

Slovenska skupnost...

Pri sodelovanju z Marjetico se pa vendar ne odreka samostojnosti in neodvisnosti v političnih izbirah, pa tudi ne vidljivosti in neokrnjene avtonomije pri ravnanju z manjšinskimi problemi.

Ni torej nevarnosti, da bi se edina manjšinska stranka v Italiji utopila v Marjetici in postala kvečjemu njena slovenska komponenta, po zgledu Slovencev pri levih demokratih, komunistih, prenoviteljih, ligaših, naprej Italijanih ali fašistih. Naša lipova vejica še vedno ponosno razkazuje vso svojo narodno zavest, in po sklepih in udeležbi v Števerjanu se nam ni bati za prihodnost.

Vendar si ne smemo zatirati oči pred dejstvom, da so sirene, ki peljejo v večjo politično odvisnost od zdaj že stranke Marjetice, vedno prisotne in vabljuje in mestoma

tudi že uspešne pri prepričevanju naših predstavnikov, da je bolje, če se SSK ukvarja bolj s splošnimi problemi in manj s specifično manjšinskimi zadevami, da bolj kot do sedaj sodeluje v sooblikovanju skupnega dobrega upravljanja, da njeni člani bolj delavno vstopajo v Marjetičine krožke in se vključujejo v debate, da se postopoma odrekajo znaku in nazivu Slovenske skupnosti, da se nastop načelnika svetovalske skupine Marjetice enači z mnenjem tudi slovenskih predstavnikov lipove vejice v izvoljenih organih itd.

To so lahko nevarni posli za nadaljnji neokrnjeni razvoj naše male, a ponosne in dragocene narodne stranke, saj vemo, da je včasih lažje in bolj enostavno sprejemati sklepe v številnejši skupini, da ni vedno primerno oglašanje v imenu slovenske narodne skupnosti, da je prijetneje nositi vzdevek zmernosti kot pa ekstremitizma (tak je namreč po-

gostoma naziv za tiste, ki si prizadevajo za dosledno priznavanje vloge in položaja narodne skupnosti, v vseh svojih odtenkih: uporaba jezika, zgodovinska pričevanja, toponomastika itd.)

Druge nevarnosti pa stoji prav v prevelikem opredeljevanju za Marjetico in njeno sredinsko usmerjenost. Slovenska skupnost si ne more namreč dovoliti, da Slovence na levi in na desni nima za svoje, saj smo vendar stranka, ki ima v ustanovnem aktu zapisano, da je odprta vsem zamejskim rojakom. Ni med nami člana, ki si ne prizadevajo za to, da bi nekoč vsi narodno zavedni Slovenci bili v isti politični formaciji, kjer bi v treznem soočanju izoblikovali skupna stališča, ki bi jih potem monolitno zagovarjali pred italijansko javnostjo.

Jasno je, da pri takem projektu ne bodo nikoli sodelovali taki, ki so svoje interese že zdavnaj prodali vsedravnim strankam, lahko pa raču-

namo na doprinos večine narodnozavednih zamejcev, ki danes naravnost išče skupnega dogovarjanja, predvsem pa mrazi razprtije in natočevanja med slovenskimi političnimi predstavniki.

Stranka lipove vejice mora še bolj kot doslej iti na pot vsemanjšinskega predstavnika, ki ga danes tudi krovni organizaciji odobravata in iščeta: pa ne zato, da se ustvari neko novo umetno telo, v katerem bi po kakem izredno kompliciranem ključu sedeli predstavniki raznih sredin, pač pa da se slovenska narodna stranka uveljavi kot legitimna zagovornica celotne manjšine.

Seveda je za to treba pokazati in dokazati dejansko voljo in širino, česar nismo bili vedno sposobni, vendar je tudi vedno bolj jasno, da časi zahtevajo danes tako stranko, v kateri bodo imeli zagovornika in predstavnika vsi "uporabniki našega jezika", da se tako izrazim. Torej ne več de-

litve med "bele" in "rdeče", pač pa kvečjemu med zagovornike samostojnega političnega nastopanja in torej predstavnike celotne narodne skupnosti, ki se hoče kot taka ohraniti, ter ostale posameznike, ki si take pravice ne bodo mogli lastiti preprosto zato, ker so se že odpovedali lepemu delu svoje narodne pripadnosti s tem, da so utopljivi v italijanske stranke.

Želel bi si, da bi se o teh kočljivih in ključnih vprašanjih za bodočnost naše stranke razvila, tudi na straneh Novega glasa, poglobljena debata, tudi z doprinosom danes že bivših politikov ali sploh vseh tistih, ki jim je zadeva pri srcu, mlajših in starejših, bolj ali manj "naših", ker Slovenska skupnost mora prisluhniti prav vsem svojim dejanskim in potencialnim volivcem.

Pristne in blagoslovljene praznike vam želi

Mirko Spazzapan,
Deželni svetovalec
Slovenske skupnosti

GLOSA JURIJ PALJK

O lučkah

Nekaj misli bom napisal o božičnih lučkah, s katerimi so nam letos "postregli" že konec meseca oktobra, ko so jih nameščali delavci, da so jih lahko že sredi novembra prižgali. Ker tokrat ne bom polemiziral še s temi navadami današnjih dni, bom samo zapisal, kako res je, da sodobnik danes izgublja smisel za mero in seveda tudi za praznike. Praznik namreč zares ne more biti praznik ravno vsak dan, preprosto zato ne, ker ni vsak dan praznik, ampak, kot pravi naš Pesnik: "Življenje ni praznik, je delovni dan!"

Dejstvo, da nekdo hoče iz celega meseca, pravzaprav meseca in pol, narediti praznične dni, ne gre! To preprosto ne gre, ker se potem zgodi, da pravega praznika ni!

Mislím, da je zmota današnjega sita in vsega naveličanega zahodnega človeka, ki je izgubil smisel za mero, ravno v tem, da misli, da je vsak dan lahko praznik in prav zato nikdar ne praznuje več. Večkrat sem to misel že povedal, a vztrajam, ker tudi pri nas vse globlje drsi-

mo v porazno potrošništvo, ki mu ni videti konca. Preprosta resnica, da praznika ne merimo po številu prižganih luči, ampak po tem, kaj človek v sebi občuti na praznični dan, nikogar ne strezni. Zdi se, da se je v nas, ki nam je dano živeti v najbolj bogati družbi vseh časov, odkar je človek na Zemlji, dobesedno naselila puščava nezadovoljstva z vsem, še najbolj z nami samimi.

Spadam med ljudi, ki smo v otroštvu še občutili vsestransko pomanjkanje in ga danes zato ne privošim nikomur. Istočasno sem sin generacije ljudi, ki je bila lačna črnega kruha in je naredila vse, da smo danes mi belega siti, nekateri nesramno presiti. Naši starši so naredili vse, da bi mi živeli bolje, in prav je tako, saj smo danes mi starši otrok, katerim želimo dobro

in zato skušamo narediti zanje samo najboljše.

In zato lahko zapišem, da so bili prazniki v dobi pomanjkanja materialnih dobrin večji prazniki, kot pa so danes, ko imamo kruha in potice dovolj, dovolj oblek in topline v varnih stanovanjih ter hišah, za katere največkrat še sami ne vemo, če so tudi naši domovi. Včasih me je zato prav strah, ko gledam, kako danes zebe v srcu ljudi sredi zakurjenih, udobnih stanovanj, na divanu pred porazno prazno televizijo, ko pa ne vem, zakaj je tako.

"Imajo vse, a niso srečni!" je trditev, ki ste jo sami večkrat slišali iz ust staršev, ki z žalostjo v srcu gledajo na svoje otroke, na nas, današnje odrasle, že same starše otrok, in ne razumejo njihovega našega vsesplošnega nezadovoljstva.

Praznikov ne merimo s številom prižganih lučk in ne s polnimi torbami daril, s katerimi skušamo napolniti luknje v sebi! Jalovo je to naše početje, jalove so števil-

ne prižgane lučke, če praznika ne nosimo v sebi!

Tako sem tudi letos šel v garažo v spremstvu otrok in potegnil na dan škatlo z božičnimi lučkami, ki jih vsako leto pri nas doma prižgemo na oljki pred hišo.

In povem vam, da sem bližajoči se božični praznik začutil šele v trenutku, ko sem poskusil lučke prižgati in se

seveda niso prižgale... Pred seboj sem namreč zagledal očeta, ki je meni prižgal lučke in se mu, tudi njemu, vsako leto znova, pri prvem poizkusu nikdar niso prižgale!

Sledil je obred popravljavanja lučk, ki ga gotovo poznate, saj se najbrž tudi vam ob Božiču vse lučke ne prižgejo...

paljk@noviglas.it

PREJELI SMO

Vesti iz Števerjana in z Jazbin

Tedensko prebiram Vaše (ali naše) glasilo Novi glas. Uživam, da lahko tedenske dogodke prebiram v svojem jeziku. Z žalostjo v srcu zvem, koliko naših narodnozavednih ljudi odhaja v Večnost. O novih rojstvih pa časih molčijo. V naši občini, ki šteje 820 prebivalcev, je razveseljivo dejstvo, da se je v letu 2003 rodilo kar 7 otrok: pet deklic in dva dečka, 6 v Števerjanu in 1 otrok na Jazbinah, letga je ob svojem obisku v naši župniji krstil na Jazbinah (v ne-

deljo, 26. oktobra) sam g. nadškof Dino De Antoni. Drugo, kar mi je všeč v Novem glasu, je Vaša tedenska Glosa; za nekatere je dolgočasna; meni osebno je všeč dejstvo, da Vipavci in Brici imamo različna imena za isti predmet. Vipavci: fouč, foučič, krljji; Brici: fauč, faučč, kuščici. Ali ni to zanimivo, da ohranjamo Vipavci in Brici, naša v nas zakoreninjena imena za iste predmete, ki smo jih podedovali in ohranili po naših kmečkih prednikih. Upam, da boste nadaljevali z glosami!

Hvala! Pa brez zamere!

Ada Gabrovcec

Janez Janša: Oblast dela krivico vsem, ki imajo Slovenijo za domovino

O "izbrisanih" bo ponovno odločalo ustavno sodišče

Šestdesetletnica ustanovitve IX. korpusa osvobodilne vojske, ki pa je bil ob osvoboditvi razpuščen

Državni zbor je v tem mesecu imel dve izredni sejo, ki sta bili namenjeni obravnavi in sklepanju o važnih notranjepolitičnih temah. Poslanec iz strank vladajoče koalicije so zavrnili zahtevo tridesetih kolegov iz opozicije, naj parlament razpiše predhodni zakonodajni referendum o že sprejetem t.i. tehničnem zakonu o izbrisanih. Večinsko mnenje je bilo, da bi morebitni referendum lahko imel neustavne posledice, bi torej domnevno prizadel človekove pravice posameznikov, zaradi česar naj o primernosti referenduma odloči Ustavno sodišče. To najvišje telo pravne države že izvaja ustrejni postopek, svoj sklep pa naj bi sprejelo nemara do konca tega leta.

"Izbrisani", to je tisti posamezniki z območij prejšnje skupne države, ki so bili iz raznih razlogov, po večini pa po lastni volji, iz seznama stalnih prebivalcev prepisani v register tujcev, so postali razlog za polemike in spore med političnimi strankami, znanimi osebnostmi, in celo za obračunavanje v krajevnih okoljih na Koroskem. V Sloveniji naj bi skratka nastalo vzdušje t.i. ksenofobije, to je sovraštva do tujcev in vsega tujega. Varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek je na komercialni televiziji POP TV celo menil, da Slovenija glede na primer izbrisanih postaja fašistična država. Čez kakšen dan je takšno primerjavo sicer zanikal, ni pa se odzval na zahtevo, naj se Slovencem javno opraviči.

V nastalem vzdušju je gostilničar Jože Kreuh iz Mežice začel zbirati podpise za zahtevo, naj tamkajšnjemu domačinu

Marku Peraku odvzamejo slovensko državljanstvo. Med osamosvojitveno vojno leta 1991 je kot komandir stražnice jugovojске pri mejnem prehodu Holmec ukazal napad na slovenske teritorialce, s tem povzročil žrtve in veliko škodo, zdaj pa blati politike, ki imajo največ zasluga za osamosvojitve Slovenije. Pod zahtevo za odvzem državljanstva so zbrali že nad tisoč podpisov krajanov. Napetost med prebivalci Mežiške doline je še narasla, potem ko so se v nekaterih poštnih nabiralnikih pojavili letaki s podpisom nekakšnega odbora za čistejšo Slovenijo, ki zatrjuje, "da Slovenci nismo za srbske izbrisane, kot tudi ne za "islamski harem pri nas". S posebno izjavo se je oglašil Forum za levico (domnevna nestrankska organizacija za civilno družbo), ki meni, "da do mobilizacije množic prihaja iz predvolilnih razlogov, pa tudi zato, ker nekateri politični voditelji sovražijo tujce."

V državnem zboru je o izbrisanih imel umirjen in pomenljiv govor Janez Janša, predsednik Slovenske demokratske stranke in morda najboljši poznavalec te problematike pri nas. Zahteval je enakost pred zakonom za vse državljane. Slovenska demokratska stranka je predlagala spremembo tehničnega zakona o izbrisanih, "tako da bi omogočal, da se posamični primeri t.i. izbrisanih posebej preverijo oz. da se vsak primer posebej obravnava. To bi omogočilo izločitev oz. ločitev med morebitnimi morda upravičenimi in po našem mnenju večinoma neupravičenimi primeri. Gre prepo-

sto za odnos do pravne države. Dela se krivica tistim - ne glede na narodno pripadnost -, ki so leta 1991 Slovenijo prepoznali kot svojo državo in svojo domovino, sprejeli naše državljanstvo, ki je bilo zelo širokogrudno ponujeno, ne pa tistim, ki so imeli takrat in imajo tudi še danes Slovenijo za necivilizirano državo in pravijo, da zaradi tega niso želeli in ne želijo njenega državljanstva. S t.i. tehničnim zakonom je vlada hotela prikriti najspornejšo kategorijo izbrisanih (kako krivičen izraz), ki je večinoma sestavljena iz pripadnikov nekdanje napadalne jugoslovanske armade, jugoslovanskih carinikov in drugih nekdanjih uslužbenecv jugoslovanskih zveznih organov, ki so l. 1991 z gnusom zavračali slovensko državljanstvo. Mnogi od teh so tudi aktivno sodelovali v agresiji na Slovenijo."

NAPOVED RAZKRITJA KORUPCIJE V SLOVENSKI POLITIKI

Okrajna sodnica v Ljubljani Deana Fekonja je 9. l.m. nekdanjega državnega sekretarja (podministra) na ministrstvu za gospodarstvo dr. Borisa Šuštarja obsodila zaradi jemanja podkupnine na dve leti in štiri mesece zapora, sedem milijonov tolarjev denarne kazni in na dveletno prepoved opravljanja poklica, povezanega z upravljanjem proračunskih sredstev. Obsojenec zatrjuje, da je nedolžen, in pravi, da za vsem stoji politika. Napovedal je razkritje korupcije v slovenski politiki, zlasti na ministrstvu za gospodarstvo, kar naj bi se zgodilo v obdobju pred volitvami leta 2004.

V nedeljo, 20. decembra, bosta zaključni slovesnosti ob 60. obletnici začetka vseljudske vstaje na Primorskem, ki je sledila razpadu Italije 8. septembra 1943. Namenjeni bosta proslavljanju IX. korpusa, ki je bil največja odporniška enota na območju srednje Evrope. V njej je bilo več tisoč Primorcev in tudi manjše število italijanskih partizanov. IX. korpus je osvobodil Primorsko, Gorico, Beneško Slovenijo in Rezijo ter sodeloval pri osvoboditvi Trsta in Koroske. V okviru slovenskega partizana ob 11. uri v spominskem parku na Trnovem odkrili doprsni kip Stanetu Potočarju-Lazarju, enemu izmed poveljnikov korpusa, ustanovitev te enote pa ob 13. uri počastili na Lokvah. V tem kraju je bil namreč od 26. decembra 1943 pa do 10. oktobra 1944 sedež poveljstva omenjene enote. Pred slovesnostima je predsednik organizacije borcev v Novi Gorici Vladimir Krpan na srečanju s časnikarji obžaloval primere podcenjevanja vloge devetega korpusa pri osvoboditvi Trsta. Med tistimi, ki imajo o tem pomisleke, je omenil tudi senatorja Miloša Budina. Sicer pa je bil IX. korpus ob koncu vojne oz. ob osvoboditvi razpuščen, najbrž zaradi tega, ker je bil slovenska vojaška enota, v katero ne bi mogli uvesti poveljevanja v srbskem jeziku. Zdravko Klanjšček je v svoji knjigi o devetem korpusu slovenske narodnoosvobodilne vojske zapisal, "da čeprav ni ohranjen noben dokument o ukinitvi štaba IX. korpusa, je gotovo, da ta 13. maja 1945 ni več obstajal."

Marjan Drobež

V samostanu na Kostanjevici

Osnovana ustanova jezikoslovca p. Stanislava Škrabca

V frančiškanskem samostanu na Kostanjevici v Novi Gorici so v petek, 12. decembra, osnovali ustanovo znamenitega jezikoslovca iz devetnajstega stoletja, patra Stanislava Škrabca, ki je v samostanu živel in deloval več kot 42 let. Ustanovitelja sta Slovenska frančiškanska provinca Svetecega križa in Janez Škrabec, daljni sorodnik oz. naslednik jezikoslovca s Kostanjevici. Dokument o ustanovitvi Škrabčevega sklada sta podpisala pater Stane Zore, provincial slovenske frančiškanske province, in Janez Škrabec, sicer lastnik in direktor gospodarske družbe Riko v Ljubljani. Iz sklada, za katerega se je najbolj zavzemal nekdanji gvardijan samostana na Kostanjevici, zdaj pa rektor cerkve Marijinega vnebovzvetja pri Novi Štifti na Dolenjskem, pater Niko Žvokelj, bodo podeljevali štipendije študentom slovenskega jezika za dodiplomski in podiplomski študij, študentom klasične filologije za dodiplomski in podiplomski študij in študentom frančiškonom za podiplomski študij. Podeljevali pa bodo tudi jezikoslovne nagrade p. Stanislava Škrabca za dosežke na področju slovenistike in založništva. Na pobudo za zbiranje prispevkov se je prva odzvala občina Ribnica, torej z območja, kjer je bil Stanislav Škrabec

rojen, ki je v sklad prispevala 2.5 milijona tolarjev. Pričakujejo nadaljnja darila, tako da bi ustanova prve štipendije lahko podelila že prihodnje leto. Slovesnosti ob podpisu akta o ustanovitvi sklada se je udeležilo veliko število kulturnih delavcev, jezikoslovcev in predstavnikov občin iz Dolenjske in Goriške. Med gosti so bili predstavniki Mohorjeve družbe iz Gorice prof. Marija Češcut, prof. Lojzka in prof. Andrej Bratuž, prof. dr. Sergio Tavano, vsi iz Gorice, arhitekt Marko Pozzetto iz Trsta, slovenski generalni konzul v Trstu Črtomir Špacapan in drugi. Predstavniki Fundacije Janeza Vajkarda Valvasorja iz Ljubljane, prof. Lojze Gostiša, je na slovesnosti samostanski knjižnici na Kostanjevici, ki je poimenovana po jezikoslovcu Stanislavu Škrabcu, izročil v dar kopijo spominske knjige ljubljanske plemiške družbe svetega Dizma. Gre za najpomembnejši razsvetlenski rokopis slovenskega baroka, naš edinstveni knjižni spomenik 17. in 18. stoletja. Natis faksimila s 187 celostranskimi poslikavami je bil dolgo velika želja kulturne in umetniške zgodovine, še posebej, zato, ker so bili nekateri člani družbe sv. Dizma med prvimi pobudniki leta 1693 ustanovljene Akademije operosorum, predhodnice Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

M.

Za razširitev dobrega sodelovanja

Novogoriški župan Mirko Brulc priredil sprejem za naše predstavnike

Novogoriški župan Mirko Brulc je minuli ponedeljek, 15. t.m., na županstvu v Novi Gorici s sodelavci sprejel delegacijo predstavnikov naše narodne skupnosti iz Gorice. Prof. Marija Češcut je v imenu Goričanov in Goriške Mohorjeve družbe županu in njegovim sodelavcem letošnji knjižni dar GMD, nakar je župan Brulc spregovoril o izjemno dobrem sodelovanju njega samega in nasploh novogoriške občinske uprave s slovensko manjšino v Italiji, še posebej s slovenskimi goriškimi organizacijami. Prav tako pa je tudi poudaril pomen še tesnejšega povezovanja na narodnostni ravni v luči skorajšnjega vstopa Slovenije v EU. V imenu delegacije, ki so jo sestavljali Janez Povše, dr. Saša Quinzi, Walter Bandelli, prof. Marija Češcut, prof. Silvan Kerševan, Vili Princič ter dr. Livio Semolič, sta spregovorila predstavnika SSO in SKGZ Povše in Semolič, ki sta vsak s svojega zornega kota naglasila izjemno važnost dobrega sodelovanja z novogoriško občino, kot sta tudi izpostavila velika pričakovanja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji ob bližnjem vstopu Slovenije v EU, kar bo seveda pomenilo, da bomo morali sodelovanje še poglobiti.

Iva Koršič

PDG / Premiera otroške predstave

Očarljivi ples Župančičevih Mehurčkov

Preddverje Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica, odeto s prazničnimi lučicami, je v petek, 12. t. m., pod večer zvalo v Talijino naročje svoje najmlajše obiskovalce v spremstvu mamic, očkov..., pa tudi veliko odraslih radovednežev, in jim podarilo najlepše božično darilo: novo domačo produkcijo, premierno izvedbo Mehurčkov. Radožive pesmice o dobrodušno nagajivem, iskrenem, nikdar lažnivem fantičku, začudenem ob lepotah narave, so izšle izpod peresa Otona Župančiča daljnega l. 1915, ko je naše kraje s krvjo zaznamovala prva svetovna vojna. Od tedaj so razsvetljevale in polnile z radoštvom več generacij otrok in njihovega čara ni niti najmanj načel zob časa. Nasprotno, še zmeraj jih malčki imajo zelo radi, ker znajo tako pristno, sveže in ljubeče nagovarjati njihova srca, ker so blizu njihovim občutkom, razpoloženju, in zakaj ne, tudi njihovi občasnih nagajivi muhavosti. V vsej tej očarljivosti so ozi-

tljivostjo in domišljijo preprejeno, zvočno bogato uprizoritev, ki niti za sekundo ni zdolgočasila niti dvehletnih otrok, so mu pripomogli ustvariti glasbenik Mirko Vukšanovič z na moderne ritme uglašeno uglasbitvijo iskrih stihov, ki so pridobili zvočnost in onomatopejsko poskočnost in vedrino, arhitekt Emir Geljo, Sarajevčan, ves

predan gledališču, ki si je zamislil živahno scensko podobo, kostume in zelo učinkovite, funkcionalne lutke - tudi zvedave velike glave čebele, medveda... - , duhovito ponarjajoče protagoniste pesmic, dramaturginja Tea Rogelj in lektor Srečko Fišer z

natančno opravljenima nalogama, Samo Oblakar s čarobno svetlobo in asistent scenografa Iztok Babič. Izvajalski del je pripadal mladim igralkam Alidi Bevk (Čivlida), Ani Facchini (Brundana), Marjuti Slamič (Regjuta), ki so razkazale svoje bogato odrsko znanje. Kot je razvidno, se je režiser šegavo poigral z imeni izvajalk, ki so ob sebi imele

otroke Jako Fortunata (Ciciban), Uršo Vendramin (Lenka) in Niko Mlakar (Mehurček), ki je v ozadju ustvarjala milne mehurčke in animirala nekatere lutke. Na odru je ležala ogromna knjiga-Mehurčki in pišvetra je pomagal Cicibanu jo odpreti. Takrat so se z njenih strani oglašile pesmice in z njih vzklikali (strani so imele štiri velike okrogle odprtine) živahni protagonisti: Ciciban, ki teče v zeleni dan, ptičke, čebelica, ki jo je premotil, smešne žabice, ki so upajoče zrlle v oblake, rožice, zvono, klavira... Beseda, glasba, petje, vse se je složno ujemale tudi z ljudskimi belokranjskimi motivi, ki so kot spomin na Župančičev rojstni kraj sevali iz postavitve in izzaravali iz kostumov, sešitih po zgledu in navdihu ilustracij Marlenke Stupice. Igralke in mali soigralci so vedrino pesmic, ki so se mehko prelivale druga v drugo, imenitno ubesedili, zapeli in hudomušno prikazali.

Skratka, čudovito branje Župančičevih Mehurčkov, prijetno za male in velike cicibane!

ZAVAROVALNIŠKI KOTIČEK

Stojan Pahor

Nezgodno zavarovanje (2)

Mešano življenjsko zavarovanje (it.: assicurazione vita mista). Ta oblika življenjskega zavarovanja predstavlja kombinacijo rizičnega življenjskega zavarovanja in varčevanja.

V primeru smrti zavarovane osebe med trajanjem zavarovanja se upravičencu izplača zavarovalna vsota za primer smrti skupaj z do tedaj pripisanimi dobički.

V primeru, da je zavarovanec ob koncu zavarovalne dobe pri življenju, zavarovalna družba izplača koristniku dogovorjeno zavarovalno vsoto z do tedaj pripisano donosnostjo.

Pri tej obliki zavarovanja namreč del premije, ki jo plačuje pogodbenik, zavarovalnica nameni za primer smrti zavarovanca. Preostali del premije pa vplaga v obveznice, kar jamči koristniku ob zapadlosti pogodbe ali ob zavarovalnem dogodku (smrt zavarovanca) minimalno donosnost vloženega premoženja.

Mešano življenjsko zavarovanje odgovarja osebam, ki želijo zjamčiti dedičem

določeno premoženjsko stabilnost (zavarovalna vsota v primeru smrti).

Istočasno predstavlja tako zavarovanje gotovo in dolgoročno obliko varčevanja.

Prekinitev vlaganja ali predčasni zahtevki po vnovčenju vložnega kapitala lahko ima za varčevalca negativna presenečenja. Vsekakor ob zapadlosti police namesto privarčevanega premoženja pogodbenik lahko izbere dosmrtno rento zase ali druge koristnike (žena, otroci).

Naložbeno življenjsko zavarovanje (it.: assicurazione caso vita). Za to obliko življenjskega zavarovanja je značilna samo varčevalna komponenta v obveznice.

V času trajanja pogodbe se za primer smrti zavarovanca povrnejo koristniku samo do tedaj plačane premije.

Drugačno je naložbeno življenjsko zavarovanje enako prejšnji obliki zavarovanja.

Pri enakih pogojih (sta-

rost zavarovanca, trajanje pogodbe, višina premije) so vsekakor privarčevana sredstva ob zapadlosti rahlo višja, ker zavarovalna družba vplaga celotno premijo.

Življenjska zavarovanja z varčevalno komponento v obveznice v zadnjih letih ne žanjejo velikih uspehov. Z letom 2000 vlagatelj ne more namreč več računati na davčni odtegljaj v višini 19% plačane premije.

Ta ugodnost velja izključno za rizična in mešana življenjska zavarovanja (premija za primer smrti) ter za nezgodna zavarovanja (premija za primer smrti in trajne invalidnosti zavarovanca).

Poleg tega se je donosnost takih oblik vlaganja krepko znižala. Zaradi tega so se v zadnjih letih na finančnem tržišču pojavile

povsem nove oblike življenjskih zavarovanj. V vsakem primeru ima ta način vlaganja prednosti, ki utegnejo biti za varčevalca zelo pomembne. Privarčevana sredstva oziroma zavarovalna vsota namreč po zakonu ne sodijo v zapuščinsko maso ter so nezarubljiva in nezasegljiva.

Bralci lahko sodelujejo pri naši rubriki z vprašanji in pripombami. Elektronska pošta: s.pahor@tin.it.

V duhu splošne recesije

Božična darila

Letos bodo podjetja porabila za darila strankam približno polovico lanskega zneska

Vrsto let je bila pri podjetnikih navada, da ob božičnih praznikih obdarijo svoje zveste stranke, sodelavce, uslužbence, dobavitelje, predstavnike oblasti ipd. Na tak način želijo podjetniki nagraditi uslužbence, ki so s svojim trudom pripomogli, da je bilo podjetje uspešno na tržišču; po drugi strani želijo privabiti stranke, da bi še naprej tako zvesto kupovali njihovo blago in ovrednotili osebe, ki bi lahko v bodočnosti pomagale podjetju pri nadaljnjem razvoju. Celo davčna zakonodaja je z leti sprejela to navado in je podjetjem priznala izdatek za taka darila kot proizvodni strošek, ki zmanjšuje dohodke.

Letos pa bo tudi dejavnost občutila vsesplošno recesijo. Kot se je pri potrošnikih zmanjšala uporaba vseh vrst in se omejila zgolj na najnujnejše nakupe, tako so tudi podjetja zmanjšala svoje izdatke, ki niso ravno neobhodno potrebni.

Skoraj vsa podjetja so se odločila, da bodo letos za božična darila namenila približno polovico lanskega zneska. Tako sta se med podjetji razširili dve težnji: po eni strani zmanjšujejo izdatke, po drugi strani pa zmanjšujejo število prejemnikov. V skoraj

vseh podjetjih so se odločili, da bodo obdarovali uslužbence, v nekaterih podjetjih so se celo odločili, da bodo vsem uslužbencem, ne glede na položaj v podjetju, namenili

enako darilo, kar do sedaj ni bilo v navadi. Če se je podjetje odločilo, da bo ohranilo enako število obdarovanih kot lani, so ta darila precej manjša kot v prejšnjih letih. Do leta 2000 so božični paketi v povprečju veljali okoli 500 evrov na prejemnika. Za Božič 2003 pa ocenjujejo, da bodo podjetja porabila v povprečju samo 60 evrov za prejemnika. Da bi zmanjšali izdatke, so se števil-

na podjetja celo odločila, da bodo božična darila izdelala čisto sama. Nekateri pa so se odločili, da bodo še vedno ohranili enaka darila kot v prejšnjih letih, zmanjšalo pa se bo število prejemnikov. Tako bo božično darilo namenjeno le uslužbencem in najbolj zvestim strankam ali najbolj uglednim predstavnikom oblasti. Za vse ostale sodelavce pa je v veliki večini primerov na programu predbožična večerja, kjer si bodo izmenjali voščila in morda celo sklenili kak zanimiv dogovor. Nekateri pa so se prav v duhu varčevanja odločili za pobožično večerjo, ko bodo cene spet nekoliko nižje.

Sicer pa so med podjetji zabeležili še novo težnjo. V zadnjem letu so se namreč številna podjetja odločila, da letos sploh ne bodo kupovala daril za uslužbence in sodelavce, ampak, da bodo dodelila odgovarjajoči znesek v dobrodelne namene. Tako so nekateri sklenili, da bodo letos namenili svoj prispevek za Unicef in za podobne organizacije, ki pomagajo otrokom tretjega sveta, za mlade, ki bodo v naslednjem letu sodelovali na paraolimpijskih igrah, in za mesta mladih, ki so jih v številnih državah v razvoju ustanovili misijonarji. Ravno tako so se številna podjetja zmenila, da bodo tudi kartončke za božična voščila kupila pri organizaciji Unicef in s tem pripomogli za boljši svet.

Mara Petaros

OSTANI ZVEST NOVEMU GLASU, KER TI NOVI GLAS VSAK TEDEN GOVORI O ZVESTOBI NAŠIM VREDNOTAM!

NOVI GLAS JE TVOJ TEDNIK! NAROČI SE NANJ IN PRIDOBI NOVEGA NAROČNIKA!

Naročniki, ki bodo poravnali naročnino na Novi glas za leto 2004 do 31. januarja 2004, bodo sodelovali pri žrebanju za potovanje z Novim glasom v Španijo, ki bo v drugi polovici aprila 2004.

POSAMEZNA ŠTEVILKA:

1,00 €

LETNA NAROČNINA 2004:

Italija: 45,00 €

Slovenija: 48,00 €

Inozemstvo - navadna pošta: 65,00 €

Inozemstvo - prioritarna pošta: 85,00 €

GORICA: Travnik 25 / tel. 0481 533177 (uprava) / fax 0481 548276 / uprava@noviglas.it

TRST: Ul. Donizetti 3 / tel. 040 365473 / fax 040 775419 / trst@noviglas.it

V veselje malih in velikih Sveti Miklavž obiskal doberdobske otroke

Sv. Miklavž je tudi letos obiskal malčke po svetu in jih na vigilijo svojega godu obdaril. Ustavil se je pri vsaki hiši in se posebej spomnil vsakega otroka. Z mnogimi malčki

igrice. Miklavževanje v Doberdobski, ki ga je organiziralo društvo Hrast, je tudi letos popestrilo otroška odrska postavitev Pika. Šlo je za znano pravljico *Pika Nogavička*

se je tudi neposredno srečal in jim osebno izročil darila. Čarobno vzdušje ob prihodu dobrega svetnika se je tako ustvarilo v številnih naših vaseh. Na predvečer svojega godu (5. decembra) se je sv. Miklavž iz nebeških višav spustil tudi na kraško gmajno, natančneje v Doberdob. Otroci in odrasli so dobrega svetnika pričakali v župnijski dvorani.

Že več kot trideset let (natančneje je bilo letošnje leto enaintrideseto) so se na prihod svetnika, ki obdarja otroke, v kraški vasi ob jezeru pripravili z otroško dramsko

švedske pisateljice Astrid Lindgren, ki jo je po slovenskem prevodu Kristine Brenkove predelal Andrej Rozman. Na doberdobskem odrsu so otroci predstavili Rozmanovo verzijo, prirejeno v domačo doberdobsko narečje. V režiji Marte Ferletič in Mateje Černic se je v župnijski dvorani predstavilo več kot 30 otrok. Letošnjo igrice je obogatila pisana scenografija, ki jo je naslikal Cristian Lavrenčič in ki je bistveno pripomogla k prostosti uprizoritve same.

Otroci so svojo nalogo opravili odlično. Pred nabitno polno dvorano so prikazali

dogodivščine navihane Pike. Simpatično in pogumno dekletko iz vile Čiračara si je z igrivostjo pridobivala nove prijatelje, se soočala s prvimi šolskimi težavami, sama opravila z orožniki, ki so jo hoteli spraviti v otroško zavetišče, ter z razbojniki, ki so jo želeli oropati. Številne pripetljaje, živahne dogodke in zabavne dialoge je občinstvo večkrat nagradilo z bučnim aplavzom. Igrico sta seveda posebej začela pristna domača govornica in doberdobska narečje, ki sta pri gledalcih požela posebno odobravanje.

Sklepni del doberdobskega večera je bil seveda namenjen obisku dobrega svetnika. Sv. Miklavž je najprej pozdravil vse prisotne in obdaril otroke, ki so nastopili v odrski igrice. Po kratkem uvodnem pozdravu, v katerem je dobri svetnik dokazal poglobljeno poznavanje krajevne problematike, se je začelo obdarovanje otrok od najmanjših, ki še ne obiskujejo otroškega vrta, do nekoliko starejših, ki tržejo hlače po šolskih klopih, in še starejših, ki so šolske razrede že zapustili. Večer se je tako nagibal h koncu. Potem ko je sv. Miklavž obdaril vse, ki so si to zaslužili, se je s sklepnim pozdravom poslovil od Doberdobcev do naslednjega leta in nadaljeval svojo pot.

AC

Četrta številka Pastirčka

Hrepeneče pričakovanje Jezusovega rojstva

Z naglimi koraki se bliža za otroke najlepši, najmilejši praznik cerkvenega leta, Božič.

Decembrska številka Pastirčka je vsa prežeta od drhtečega pričakovanja velike skrivnosti učlovečenja samega Božjega sina. Na njegov prihod nas pripravlja advent in prav o tem in o izdelavi adventnega venčka govori prispevek Lučka pričakuje Jezusovo rojstvo. Kako moramo biti še posebno v božičnih dneh velikodušni do sočloveka in mu pomagati v stiski, lepo ponazarja izpolnjevanje Pravi Božič je za vse ljudi Karmen Smodiš. Pastirček spodbuja bralce, naj si v svoji sobi ustvarijo božični kotiček tako, da kar najlepše pobarvajo sveto družino, ki jo je narisala ilustratorica Paola Bertolini Grudina, in naj izrežejo ilustracijo ter jo zalepijo na kartonček in... jaslice bodo pripravljene. O Božjem rojstvu pripoveduje pesem Božična V. Tihomira Arharja. Berta Golob s svojim zapisom Svetloba slavi Boga opozarja, da vsaka svetilka in vsaka svetloba sveti Bogu v čast, ki je neugasljiva luč; ob koncu pravi "najlepše pa slavi Boga svetloba iz človeškega srca". Brez dvoma se taka svetloba blešči v otroški duši marljivih Pastirčkovih bralcev, ki so tudi za

božično številko obsuli uredništvo s pisemci, v katerih pišejo o svojih domačih, o živalih, jeseni, sv. Martinu, advent-

G. Marjan Markežič, urednik revije Pastirček

nem času in bližajočih se božičnih praznikih. Njihove prispevke krasi enaindvajset živobarvnih risbic; med temi je devet z božično oz. zimsko tematiko. Nanjo so ubrane tudi uganke, rubrika za male Pastirčke in celo Packovo zaskrbljeno razmišljanje o težavah pri pripravljanju jaslic zaradi prezaposlenosti oslov.

Poleg Božiča se v decembru otroci veselijo sladkega in dobrosrčnega obiska sv. Miklavža; temu dobrotniku je posvečena pesmica Sveti Miklavž prihaja Ade Klinkon. Kako sta Martinek in Alenciča zaupala sv. Miklavžu svoje želje, pristrčno opisuje zgodbica Marize Perat Pisemce na

oknu, kako pa je Urša pričakovala Božiča, razkriva malim bralcem zapis Katarine Sokač Darilo za Božiča. Najmlajši bodo v Deželi domišljije Danile Komjanc pomagali Mikiju in Kikiju poimenovati igračke, ki jim jih je podaril sv. Miklavž. Vneti kuharji se bodo sladkali s kruhovo torto z jabolki Superkuhar-Harija. Vsem pa so namenjena voščila uredništva in uprave Pastirčka.

Pastirček priporoča poleg knjig o vremenu in klimi nakup in branje knjige Veselo Miklavževanje Ksenije Medved, ki jo je izdala Mohorjeva družba iz Celja z ilustracijami Pastirčkove sodelavke Paole Bertolini.

Z navedenim se zdaleč ni izčrpana vsebina decembrske številke Pastirčka, ki je vsakič

bolj mikaven in privlačen. V njem so še pesmica Zlate Volarič Veverička, zgodbica Strah Katerine Czerny, rubrika Vse lepo po vrsti, Kuža pazi, ki tokrat predstavlja različne pasme ovac z barvnimi fotografijami, in Časnikarski kotiček, ki obsega kar dve strani: na eni Miha in Tina razlagata, kako je treba pisati anketo, na drugi pa so prispevki in fotografija časnikarjev meseca, učencev 4. r. OŠ A. Sirk-Ivan Gregori, Niki Hrovatin, Martin Pipan, Matej Kosmač, Danjel Valentino, Urška Čebren, ki so napisali in poslali poročilo. Čestitke in kar tako naprej, dragi pisci!

Iva Koršič

Predpraznična anketa

Mlade zamejske športne zvezde in njihov Božič

Ulice so že zdavnaj okrašene z lučkami, ljudje se predajajo predbožični nakupovalni mrzlici... V cerkvah se vsako adventno nedeljo stopnjuje pričakovanje Odršenika... Božič se bliža in vsi tako verni kot neverni, mladi in starejši - se ga po tihem veselijo. Božič je namreč za vse velik praznik, ne glede na to, če ga doživljajo kot versko skrivnost, kot tradicijo ali samo kot družinski praznik. Zanimalo nas je, kako bodo ta praznik preživeli štiri mladi športniki, ki so se posebej izkazali na državnih, evropskih in svetovnih prvenstvih in ki so zaradi teh uspehov postali neke vrste ambasadorji zamejstva v svetu. Je uspeh na kak način vplival na doživljanje Božiča? So morda morali načrte za praznovanje prilagoditi ob-

veznostim, ki jim jih nalaga uspešnost? Kakšne pa so njihove želje za novo leto?

TANJA ROMANO (italijanska, evropska in svetovna prvakinja v kotalkanju):

svojimi starši in z družino.

Novoletna želja zate in za slovenski šport v zamejstvu? Želela bi, da bi mediji iz vse Italije posvečali več prostora in dajali večji poudarek ko-

časa, da se stvari spremenijo.

SANDRA VITEZ (srebrna kolajna na evropskem odbojarskem prvenstvu za kadetince, srebrna kolajna na svetovnem odbojarskem prvenstvu under 18):

Kako boš preživela letošnji Božič? Božič preživljam v lepem vzdušju, doma, v družini, kjer se najemo domačih dobrot... K polnočnici zadnja leta ne hodimo več, vendar nam veliko pomeni, da ohranimo tradicijo družinskega praznika. Potem, takoj po Božiču, pa se odpravim na odbojarske priprave.

Novoletna želja zate, za slovenski šport v zamejstvu in za slovensko skupnost v Italiji? Kar se tiče športa, bi sama sebi zaželela napredovanje v B ligo (z ekipo ŠD Kontovel-op.ur.). Naši manjšini pa bi zaželela še veliko športnih uspehov - pa tudi uspehov na drugih področjih, kot na primer v kulturi. Mislim namreč, da je to pomembno za obstoj slovenske

manjšine v zamejstvu.

JANKO BRECELJ (svetovni ekipni prvak under 21 v športnem ribolovu z italijansko reprezentanco):

Kako boš preživel letošnji Božič? Božič po tradiciji preživim doma, v družini. Navadno ne gremo k polnočnici, ker doma delajo in zvečer ter zjutraj kasneje so navadno zelo trudni. Med praznovanjem doma so najlepša stvar darila...

Katera je novoletna želja zate, za slovenski šport v zamejstvu in za slovensko skupnost v Italiji? Sebi bi zaželel uspeh na naslednjem svetovnem prvenstvu v ribištvu, ki bo v Črni gori. Slovenski manjšini pa bi zaželel, da bi jo Italijani bolj spoštovali.

MATEJA PAULINA (zmagovalka letošnjega svetovnega pokala v rolkanju):

Kako boš preživela letošnji Božič? Božič preživljam vedno v družini, s starši in z bližnjimi sorodniki. Božič je zame velik družinski in verski praznik. Doma pripravimo jaslice, božično drevo, na božični dan gremo k maši. Za nas je velika tradicija, ki jo preživljamo še na pristen slovenski način. Zato se za Božič na primer ne obdarujemo, ker to ni v skladu s staro slovensko tradicijo. Obdarujemo se za svetega Miklavža - in konec.

Kaj želiš v novem letu za slovensko skupnost v Italiji? Da bi nas Trst ljubil!

Breda Susič

Z leve: Tanja Romano, Janko Breclj, Mateja Paulina in Sandra Vitez

Kako boš preživela letošnji Božič? Božič vsako leto praznujem v hribih z družino. Mislim, da bo tudi letos tako. Ravno tiste dni imam sicer nekaj nastopov, vendar bom takoj potem "letela" v hribe na počitnice, tako da bom preživela nekaj časa s

talkanju. Predvsem bi si to želela za televizijo... To ni samo moja želja, ampak vseh kotalkarjev, ki celo leto pridno trenirajo in vlagajo v to delo veliko truda in napora. Vendar mislim, da se moja želja ne bo tako zlahka uresničila, potrebno bo precej

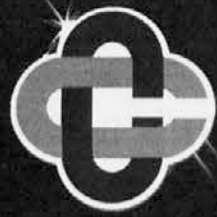
ma sebi zaželela napredovanje v B ligo (z ekipo ŠD Kontovel-op.ur.). Naši manjšini pa bi zaželela še veliko športnih uspehov - pa tudi uspehov na drugih področjih, kot na primer v kulturi. Mislim namreč, da je to pomembno za obstoj slovenske

Koledniki...

Tretji sklop je namenjen obranjanju govornih voščilnih obrazcev za tepežnico, se pravi voščil, ki so jih navadno prinašali otroci 28. decembra, ob godu nedolžnih otrok. Tepežniki, pojasnjuje Kumerjeva, pomeni udarjati s sibo, smisel udarcev pa je v verovanju, da življenja moč v sibi preide na tistega, ki se ga dotakne. Kar štirinajst je trikralskih kolednic, ki vse pripovedujejo o tem, kako so trije modri z Vzhoda šli za zvezdo in se prišli pokloniti Jezusu. Po svoji zasnovi so tudi najbolj dramatsko razgibani. Vsi primeri so opremljeni z notami, tudi v večglasju, tako da jih lahko vsakdo zapoje in s tem kolednicam spet vlije novega življenja. Še dodatek ima ta knjižica. Po našem mnenju je zelo posrečen in zanimiv, saj je Zmaga Kumer zbrala tri dolenske prošnje pesmi za vreme. Knjižico je zelo posrečeno ilustrirala Maja Šubic, pesmi pa je notografil Tadej Lenarčič.

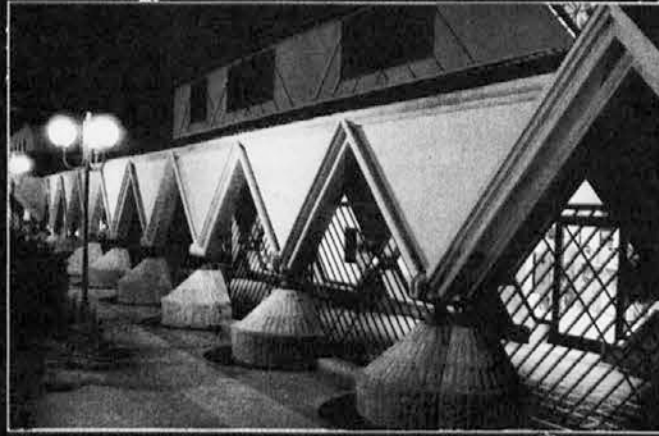
Za konec pa izkoristimo priložnost in vam iz nje navedemo novoletno voščilo, ki so ga zapisali na Primorskem in pravi:

Vam voščim srečno novo leto,
da bi ga zdravi veseli učkali še danes leto,
z dobrimi prijatelji,
doma pri družini
in v miru po svetu!

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

www.zkb.it

**ZADRUŽNA BANKA
DOBERDOB in SOVODNJE**

www.bccdos.it

Vam želita

**srečen Božič in uspešno novo leto
2004**

V različnosti je naša moč